

Encsi Váci Mihály Gimnázium és Kollégium

Pedagógiai Programja 2019. szeptember

Tartalom

Bevezető	5
Küldetésnyilatkozat	7
1. Helyzetelemzés	8
1.1. Az iskola vezetősége	8
1.2. Feltételek:	8
1.2.1. Az érettségire és a továbbtanulásra felkészítő munkánk eredményessége	8
1.2.2. Tárgyi feltételek	8
1.2.3. Személyi feltételek.....	9
2. Az intézmény beiskolázási tevékenysége	11
2.1.1. Beiskolázási adatok.....	11
2.1.2. Beiskolázási tervünk	11
3. Az iskola nevelési programja	12
3.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai... 13	12
3.1.1. Pedagógiai alapelvek és értékek - iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása	13
3.2. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	15
3.3. A nevelési-oktatói tevékenység belső kapcsolatrendszere.....	18
3.4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere.....	19
3.4.1. Alapelvek.....	19
3.4.2. Minőségbiztosítási rendszerünk.....	20
3.4.3. Szakmai ellenőrzési-értékelési programunk. Az oktató-nevelő tevékenység vezetői ellenőrzése-értékelése	21
3.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	22
1.6. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	23
3.6.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai.....	23
3.6.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	24
3.7. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	25
3.7.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:.....	25
3.7.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:.....	26
3.7.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:.....	26
3.7.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:	26
3.8. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	29
3.8.1. A pedagógus feladatai.....	31
3.8.2. Pedagógusok felelőssége (közös szabályok)	33
3.8.3. A nevelőtanárok jogai és kötelességei	33
3.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	34
3.9.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	34
3.9.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	35
3.9.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	36
3.10. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	37

3.10.1. Osztályközösségek és tanulócsoportok	37
3.10.2. Diákközügyülés	37
3.10.3. Diákönkormányzat	38
3.10.4. A tanulók diákönkormányzata a kollégiumban	38
3.11. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	38
3.11.1. Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése	39
3.11.2. A szakmai munkaközösségek együttműködése.....	39
3.11.3. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	39
3.11.4. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:	40
3.11.5 A szülő, tanuló, az iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.....	41
3.11.5. A szülő, a tanuló iskolai és kollégiumi együttműködési formái.....	42
3.11.7. Az intézményünk külső kapcsolatrendszere.....	43
3.12. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	43
3.12.1 A vizsgaszabályzat célja.....	43
3.12.2. A vizsgaszabályzat hatálya.....	44
3.12.3. Vizsgaidőszakok	45
3.12.4. A vizsgára való jelentkezés módja.....	45
3.12.5. A vizsgák előkészítésének módja	45
3.12.6. A vizsgák lebonyolítása	46
3.12.7. A vizsgák követelményrendszere	46
3.12.8. A vizsgázás módja	47
3.12.9. Az osztályzatok megállapítása.....	47
3.12.10. A vizsgatárgyak részei és követelményei.....	47
3.12.11. Érettségi vizsga	47
3.12.12. felkészítő csoportba való jelentkezés módja	48
3.12.13. A tantárgymódosítással összefüggő kérdések	48
3.12.14. A vendégtanulói jogok és köteleességek	48
3.13. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	49
3.13.1. Az osztályok szervezése, a felvétel, átvétel és a továbbhaladás, valamint a vizsgára jelentkezés feltételei nappali tagozaton	49
3.13.3. Tanulók átvétele.....	51
3.13.4.A kollégiumi felvétel rendje	51
3.13.5. A tanuló elhelyezésének, jogviszonyának megszűnési szabályai, eljárási rendje	51
3.14. A felvételi eljárás különös szabályai.....	52
3.14.1. Tanulók felvétele 9. évfolyamra	52
3.14.2. Tanulók felvétele 11., 13. szakképző évfolyamra	52
3.15. Kollégiumi nevelés programja.....	53
3.15.1. A kollégiumi nevelés funkciói.....	53
3.15.2. A kollégiumi nevelés feladata, célja, alapelvei	53
3.15.3. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei	54
3.15.4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést segítő tevékenység	54

3.15.5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások.....	56
3.15.6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei	56
3.15.7. A kollégium gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenysége	56
3.15.8. A kollégium hagyományok, sajátosságok.....	57
3.15.9. Az iskolákkal, a szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái.....	58
4. Az intézmény helyi tanterve.....	59
4.1. A választott kerettanterv megnevezése	59
4.3. A választott kerettanterv feletti óraszám.....	61
4.5. A kétszintű érettségi vizsga témakörei.....	65
4.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	66
4.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	67
4.7.1. Erkölcsi nevelés:	67
4.7.2. Nemzeti Öntudat, hazafias nevelés	67
4.7.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	67
4.7.4. Az önismeret és társas kultúra fejlesztése	68
4.7.5. Családi életre nevelés.....	68
4.7.6. A testi és lelki egészségre nevelés	68
4.7.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	68
4.7.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	69
4.7.9. Pályaorientáció	69
4.7.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés.....	69
4.7.11. Médiatudatosságra nevelés.....	70
4.7.12. Tanulás tanítása.....	70
4.8. Kompetenciák alkalmazása a nevelésben	70
4.8.1. Kulcskompetenciák.....	70
4.8.2. Kulcskompetenciák területei	70
4.8.3. A 7-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	71
4.9. Mindennapos testnevelés.....	72
4.10. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	73
4.11. Projektoktatás.....	74
4.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	75
4.13. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	76
4.13.1. Pedagógiai értékelés.....	76
4.13.2. Az iskolai beszámoltatás, számonkérés, értékelés és minősítés alapjai.....	77
4.13.3. Osztályzatok, érdemjegyek.....	78
4.13.4. A minősítés nagyobb szakaszokat lezáró formái, a vizsgák	79
4.13.5. Az írásbeli beszámoltatás formái, rendje és korlátai	80
4.13.6. Az írásbeli beszámoltatásnak a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.....	81

4.13.7. A moduláris oktatás értékelése, minősítése.....	81
4.13.8. Ajánlások az osztályozáshoz	81
4.14. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	82
4.15. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	84
4.16. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	84
4.17. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	84
4.18. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	85
4.19. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	87
4.20. Az iskola egészségnevelési elvei	90
4.20.1. Szomatikus nevelés	90
4.20.2. Pszichohigiénés (mentálhigiénés) nevelés	91
4.20.3. Szociohigiénés nevelés (közösségi mentálhigiéné)	92
4.20.4. Helyi célok.....	92
4.20.5. Módszerek	93
4.21. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elve.....	100
4.21.1. A magatartás értékelésének elvei.....	100
4.21.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei	100
4.21.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	100
4.21.4. Fegyelmező intézkedések.....	102

Bevezető

Intézményünk, az Encsi *Váci Mihály Gimnázium és Kollégium*, amely a Szerencsi Tankerületi Központ fenntartásában működik, 2011-ben, két intézmény összevonásával jött létre: az encsi Váci Mihály Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumhoz beolvadással csatlakozott az Abaújszántói Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium. 2013. augusztus 1-jével levált intézményünkről tagiskolánk.

Az encsi intézmény - eredetileg Encsi Gimnázium néven -, 1962-ben, a Tokaji Gimnázium kihelyezett osztályával indulva, 50 éve fogad tanítványokat elsősorban Encsről és az abaúji körzetből, de programkínálata és jó eredményei miatt - a diákotthoni háttér révén - Borsod-Abaúj-

Zemplén megye távolabbi vidékeiről is. A *gimnázium* 1963-ban lett önálló intézmény, 1974 óta viseli Váci Mihály nevét.

A 70-es évek második felében angol és matematika tagozatot, a 90-es évek elején 3 évfolyammal 8 tanéven keresztül működő hatosztályos képzést indítottunk, 1996-ban *közgazdasági szakközépiskolai oktatással* bővítettük tevékenységünket. *Kettős jellegünket* a jövőben is meg akarjuk tartani, hogy alma materünk szerepe teljesebbé váljék: *gimnáziumként* az ide kerülő és továbbtanulni akaró gyermekek értelmiségi életpályáját alapozzuk meg sokoldalú felkészítő munkával. "0." évfolyamos, nyelvi előkészítő (5 évfolyamos) gimnáziumi képzésünk 2004 szeptemberében indult, angol-német csoportbontásban. A 2010-2011. tanévtől, a felmerülő szülői igények alapján újra indítottuk hatosztályos gimnáziumi képzésünket.

Intézményünk 2002-ben ECDL vizsgaközpont lett, ami a másik prioritást, az informatikai képzés kiszélesítését szolgálja.

2005 szeptemberétől, intézményi összevonás következtében, kollégiummal bővült iskolánk. A kollégium hajdani létesítésének alapja az volt, hogy az 1980-as évekhez közeledve több fórumon is megállapították: az oktatás tárgyi feltételei elavultak, tarthatatlanokká váltak. Lényegében ezt igazolták a felmérések, elemzések a személyi feltételek esetében is. A tartalmi munka terén már ebben az időszakban kiemelkedő eredményekkel büszkélkedő középiskolai kollégium méltatlan körülmények között, egy romos kastélyban volt elhelyezve. A helyzetelemzés azt mutatta: az aprófalvas településszerkezetű Abaújnak (közel 80 település, több mint fele 500 főnél kevesebb lakossal, csak 3-4 nagyobbak tekinthető településsel) igen alacsony színvonalú pedagógusellátottsággal kellett szembe néznie (80-100 volt évente a képesítés nélküliek száma). A szegénység meghatározó volt minden tekintetben: iskolaépítésre sem helyi, sem központi erőforrás nem volt.

A bekövetkezett szemléletváltozás – a központilag ekkor szorgalmazott körzetesítés – után elkerülhetetlenné vált a színvonalasabb alap-és középfokú oktatást igénylő tanulók számára egy központosított elhelyezés. A megoldás akkor látható és gyors javulást eredményező útja: a testületek, a szülők, a pedagógusok kérésének engedve egy olyan (újonnan létrehozandó) diákotthonban elhelyezni a gyermekeket, ahol a személyi és tárgyi feltételek jobbak az átlagosnál. Ez a hely akkor Gönc mellett Encs volt. Központi forrásból, rövid idő alatt egy olyan 150 főt befogadni képes általános iskolai diákotthont hoztak létre, amely – szerencsére - komoly lehetőségeket teremtett a gimnáziumi és a szakmunkás tanulók elhelyezésére is.

Már az indulás évében kialakult egy lényegében máig tartó arány: 60% gimnáziumi, 20-20% szakmunkás és általános iskolás gyermeknek adott otthont.

Összintézményi szinten beiskolázási tervünk a középfokon továbbtanulók széles körére számít; elsősorban a tehetséggondozásba bevonható fiatalokat várjuk intézményünkbe, de van programunk azok számára is, akik főleg családi vagy lakóhelyi hátrányos helyzetük miatt az érettségi bizonyítvány eléréséhez is felzárkóztatást igényelnek. Alapításunk, megújulási törekvéseink a helybeli és a térségbeli elvárásokra adott válaszok, elsősorban az itt felnövő generációk érdekeit hivatottak szolgálni. *Pedagógiai programunk* szakmai önmeghatározásunk, nevelési-képzési koncepciónk összefoglalása, vállalt tevékenységünk tételes leírása. A program elkészítésében és átdolgozásában részt vett a teljes tantestület. A munka során figyelembe vettük a központi alapidokumentumok és ajánlások mellett a *Borsod-Abaúj-Zemplén megyei közoktatási fejlesztési terv* iránymutatását, beiskolázási tervünk annak megfelelően készült.

A program és módosítása a folyamatos szakmai innováció jegyében készült – középtávra szól. Készen állunk a minőségbiztosítási tennivalók szerint történő megvalósítására, miközben tudjuk: a helyi pedagógiai program a jövőben még tovább alakul, bővül, amint azt az iskolával, így a Váci Mihály Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégiummal szemben is az újabb és újabb kihívások megkövetelik.

Küldetésnyilatkozat

Az Encsi *Váci Mihály Gimnázium és Kollégium* küldetése, hogy a magyar és az európai társadalom számára is korszerű szakmai és általános ismeretekkel rendelkező középfokú szakembereket képezzen. Az iskola partnerei és a piac igényeinek megfelelően a felnőttképzés és egyéb középfokú képzés keretei között is törekedjen az új igények kielégítésére.

A tanulókat képessé tegye az élet és a munkakörülmények változásának gyors követésére, hogy nyitottakká legyenek a világra, előítéletek nélkül tájékozódjanak, képesek legyenek a kapcsolatteremtésre, munkakultúrájuk megfeleljen a kor elvárásainak. Segítse az iskola a tanulókat, hogy meggyőződjenek értékeikről, tanulják meg becsülni magukat és másokat.

Az oktatás tartalmának kialakításában egyensúlyra törekszik az időtálló alapismeretek és a gyakorlati életre való felkészülést segítő ismeretek átadása között, továbbá hangsúlyt helyez a tanulók informatikai és idegen nyelvi képzésére.

Támogatja az oktatásban résztvevők gondolkodási és módszertani szabadságát.

Az iskola és tagintézménye megalapozott, korszerű, átfogó szakmai és gyakorlati ismereteket közvetít, valamint a szakmai és társadalmi közéletben szükséges jártasságok, készségek és képességek fejlesztését biztosítja. Az iskola kollégiuma szociális ellátást, biztonságot, védettséget nyújt.

Az iskola folyamatos megújulásának képessége a folyamatos önfejlesztésben rejlik.

Az iskolában az ember áll az érdeklődés középpontjában és csak azután a technika és a technológia. A minőségért minden alkalmazott együttesen és külön-külön is felel.

Az iskola ezen feladatait az oktatás, a gyakorlati képzés, szaktanácsadás, közművelődés, egészséges életmód és testedzés, közéletiség feltételeinek biztosítása által valósítja meg.

Ez a folyamat a tanulók és a tanárok, valamint az iskola dolgozóinak egymás közötti és külső partnereivel való közvetlen emberi kapcsolataira, a bizalomra és az együttműködési készségekre épül.

1. Helyzetelemzés

1.1. Az iskola vezetősége

Az iskolai élet legfőbb irányítója az Igazgatótanács, amely 4 tagból áll: igazgató, 2 igazgatóhelyettes, kollégiumvezető. A kibővített Igazgatótanács tagjai: a közalkalmazotti tanács elnöke munkaközösség-vezetők és az IDB képviselője. Az Igazgatótanács havonta ülésezik, munkája nyitott, a legszélesebben értelmezett munkahelyi demokrácia alapján áll, döntéseit határozat formájában írásban vagy közvetve a munkahelyi vezetőkön keresztül juttatja el az érintettekhez

1.2. Feltételek:

1.2.1. Az érettségire és a továbbtanulásra felkészítő munkánk eredményessége

Beiskolázási körzetünkhöz Encsen kívül mintegy 50 abaúji település tartozik. A körzet lakossága halmozottan hátrányos helyzetű, a munkanélküliség az országosan kiugró megyei mutatókat is meghaladja. Jelentős mértékű az iskolázott lakosság, különösen a fiatalok elvándorlása. Mindezek ismeretében különösen fontos az iskolahálózat színvonalának javítása, ezen belül iskolánk felkészítő tevékenységének fejlesztése - a térség társadalmi mobilitásának elősegítése. Iskolánkat az alapítása óta állandóan jellemzi a pedagógiai törekvés a *hozzáadott érték* növelésére. Ez az elkötelezettség, a motiválható tanulókkal és szüleikkel való együttműködés alapozza meg kimagasló felsőfokú beiskolázási eredményeinket: az érettségizettek száma a 3800-at, a diplomát szerzett volt diákjaink száma a 2800-at meghaladja.

Legfontosabb tevékenységünk hatékonyságának változásait is jelzi az a számsor, amely a közelmúltban érettségizettek és az érettségi évében *felsőfokú oktatási intézménybe felvettek* %-os arányát mutatja be. Újabban tőlünk az érettségizettek legalább 55-60%-a az érettségi évében, további 8-10%-a az érettségi utáni évben jut be főiskolára-egyetemre, így már megközelítettük azt az arányt, amelyet a hazai oktatásfejlesztési stratégia célul tűz ki. A mennyiségi mutatókat látványosan már kevésbé tudjuk javítani, annál jelentősebb célkitűzéseink vannak a minőségfejlesztés vonatkozásában, a pályaválasztás segítésében és a továbbtanulás megalapozásában.

1.2.2. Tárgyi feltételek

Az iskola 1962-63-ban épült, az akkori modell szerint 8 osztály fogadására; 50 éves. Első alkalommal 1985-ben került sor a bővítésére - 12 osztályra tervezve - és részleges felújítására. 2002 folyamán jelentős átalakításra, bővítésre került sor: elkészült az aula a zártudvaron, 4 új teremmel bővült az iskola, valamint kivitelezésre került a magastető - kiegészülve az épület átszínezésével. Az általában 35-36 főt befogadó osztályteremek száma 17, csoportfoglalkozásra alkalmas még 6 kisebb helyiség, köztük az új taniroda, és az újonnan felépült könyvtár is. A foglalkozási termek között található a kémiai, fizikai (1-1) és a számítástechnikai előadók (3), valamint egyéb szaktanterem jellegű helyiségek (földrajzi, humán, ének-zenei terem, idegen nyelvi labor). A tanterem-állományt multimédiás könyvtár és tornaterem egészíti ki. Konyha és ebédlő, nyolc szertár, hét iroda, négy nevelői szoba, fogadószoba, raktár, emellett különböző mellékhelyiségek is rendelkezésünkre állnak.

Az épület gázfűtő-berendezéssel és korszerű riasztórendszerrel van felszerelve, melynek működtetése gazdaságossá és biztonságossá teszi a fűtést és az étkeztetést, illetve a vagyonvédelmet. A fűtés korszerűsítésére 2007 őszén pályázat útján került sor.

A 2010-11-es tanévben iskolánk tárgyi feltételei jelentős javulást mutattak. A tanév során megvalósításra került ÉMOP-os pályázat keretén belül:

Megújult a gimnázium épülete. Itt sor került akadálymentesítésre: a hátsó parkolótól induló átalakítás, a folyosókról nyíló ajtók cseréje, szélesítése, egy külső lift megépítése és a mosdók teljes felújítása, akadálymentessé tétele segíti a fogyatékkal élők mozgását. Energetikai munkálatok tették melegebbé és otthonosabbá az épületet: minden olyan külső nyílászáró cserére került, amely

még nem hőszigetelt. Ez az épület 1985-ben épített tantermeit és a belső udvarra nyíló ablakokat érintette. Ezen túlmenően teljes hőszigetelést kapott az épület. A felsoroltakon kívül több kisebb átalakítás (közösségi terem kialakítása, IKT-eszközök beszerzése, festési munkálatok, stb.) teszi otthonossá az épületet belülről.

Megújult a kollégium épülete. Itt ugyanazok a projektelemek kerültek megvalósításra, amelyeket a gimnázium épületénél is láthattunk. Mindezek mellett viszont sor került a kazánok és a régi radiátorok cseréjére is. Azt kell, hogy mondjuk, a kollégium épületének megújulásával Encs városa is több mint 100 millió forinttal növelte vagyonát, hiszen tulajdonjogilag ez az épület hozzá tartozik.

Megújult a sportudvar. Ugyan új, nagyobb tornaterem építését ez a program nem tette lehetővé, de a külső sportudvar átalakítása megvalósult. Itt kialakításra került egy műanyag-borítású multifunkcionális sportpálya, egy 200 méteres futópálya, súlylökő-kör, távolugrógödör, valamint új borítást kapott a bitumenes pálya, ahol a labdajátékokra nyílik lehetőség.

A második félévben az IKT-eszközök beszerzésével, tanulást segítő berendezések vásárlásával a közösségi terem kialakításával és bizonyos taneszközök megvásárlásával, összesen közel 10 millió forint nagyságrendben sikerült fejleszteni az infrastruktúránkat.

Az épület berendezése, felszereltsége, bútorzata folyamatos felújításra, bővítésre szorul. Az oktatáshoz szükséges eszközökkel való ellátottság részben megfelelő és csak nagy összegű beszerzésekkel, közalapítványi pályázattal tudunk igazán korszerű színvonalat elérni, illetve megtartani. Számítástechnikai szaktantermeink felszereltsége jó, a folyamatos fejlesztés és korszerűsítés lehetőségét pályázatokból tudjuk biztosítani. Kiemelt feladatnak tekintjük a *könyvtárellátás* rendszeres bővítését, CD-ROM-ok beszerzését és rendszeres szaktárgyi hasznosítását; törekszünk a könyvtár kihasználtságának fokozására.

Az iskolaudvar tágas, rendezett. A parkosítás vonzóvá teszi az iskola környezetét. Megfelelőek a szabadterei sportolás feltételei. Közeli közelben található a Városi Sportcsarnok és az uszoda, ami vonzó kiegészítést jelent saját adottságainkhoz.

Rendelkezik az iskola vízitúra-felszereléssel is, amely - elsősorban a Hernádon - jól használható a szabadidős programok megvalósításában.

Kollégiumunk révén elhelyezést tudunk biztosítani a bejáró gyerekek számára. A kilencvenes évek végétől fenntartói támogatással és sikeres pályázatok révén nagy lépést tett az intézmény a meglévő hiányosságok kiküszöbölése terén. Így sikerült kialakítani egy társalgót, informatika-termet, idegennyelvi-labort, áttértünk gázfűtésre, felújítottuk a vizesblokkot és növeltük a diákok komfortfokozatát. Az épület felújítása növelte a diákok otthon komfortját.

2011-ben a törvényi előírásnak megfelelően sor került az intézmény alapító okiratának módosítására. A férőhelyek száma 60 fő maradt.

A Kollégium önálló helyrajzi számmal ellátott területen épült (Encs, Petőfi út 64.), teljes mértékben körükerített, térvilágítással ellátott, megfelelő nagyságú játszó – sétáló térrel rendelkezik. Az elhelyezése jónak tekinthető.

Pedagógiai céljainkat szolgálja alapítványunk, a *Váci Mihály Gimnázium Diákjaiért Alapítvány, Encs* - 1994 óta. Évi bevétele az adófelajánlások alapján változó: kb. 200-250 eFt. A tagintézmény sajátossága: a gyermekek optimális elhelyezését csak részben ismerő (vagy költségekkel kötötté tett) tervezők egy olyan négyszintes „kockaépületet” terveztek, ahol 8 ágyas hálószobák, a hálókból beépített szekrények, szintenként egy tanulószoba és egy közös mosdó (WC) van. Az épület a színvonalas szabadidős tevékenységek szervezésére az elmúlt években megvalósított társalgó kialakítása révén immár alkalmasnak mondható.

A tárgyi feltételek az elmúlt évek munkája következtében elfogadhatók és folyamatosan javulnak.

1.2.3. Személyi feltételek

Az intézmény teljes dolgozói létszáma: 33 fő, ebből a Kollégiumban 6 fő. A kisegítő tevékenységet végző dolgozók a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat által létrehozott gaz-

dasági szervezet alkalmazottaiként látják el iskolánkban feladataikat. A viszonylag kis létszámú személyzet helytállása hatékony munkaszervezéssel biztosítható. Az oktató-nevelő munka alapját a tantárgyfelosztás képezi. A jelenleg érvényes óraterveinkre építve a heti óramennyiség körülbelül 850 óra

A pedagógus álláshelyek száma jelenleg: 39 ebből a Kollégium 6 főt képvisel. Üres álláshe-lyünk nincs. A tanulói összlétszám: több mint 480 nappali + 52 kollégista. A levelező tagozat mű-ködtetése jelenleg szünetel. Az érettségi megszerzését szolgálja viszont, hogy a Földes Ferenc Gimnázium telephelyeként folyik intézményünkben a digitális középiskolai oktatás. Az egy tanárra jutó tanulók száma a nappali tagozaton az álláshelyek szerint 15,25 fő, a tényleges 15,25 fő. Az óramennyiség és a tantestületi létszám aránya szakmailag kedvező, megalapozottá teszi a differen-ciált oktatási-nevelési tevékenységet.

A nevelőtestületi létszámból vezetői munkakört lát el: 3 fő (igazgató, igazgatóhelyettes, kol-légiumvezető). A szaktárgyi tevékenységet munkaközösség-vezetők koordinálják. A munkaközös-ségek:

- Humán (magyar, történelem, társadalomismeret, filozófia nyelvek),
- Reál (matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz),
- Osztályfőnöki

Az érvényben lévő óratervek teljesítése, a hatékony oktatómunka érdekében több tantárgyból csoportbontást valósítunk meg. A csoportbontás szükségességét a nagy létszámú osztályok adják, ellene hatnak viszont a finansziális megszorítások. Az utóbbi években egyre nagyobb gondot jelent megfelelően képzett pedagógusok alkalmazása a reáltantárgyak, különösen a kémia területén.

Fakultációt (a 11-12. évfolyamon) az érdeklődés (továbbtanulási célok, vizsgatárgy-választás, emelt szintű érettségi terve) alapján szervezünk. Ennek megfelelően a tantárgyak népsze-rűségi sorrendje: történelem, informatika, matematika, földrajz, rajz, közgazdaságtan, biológia, magyar nyelv és irodalom, fizika, kémia. Az angol és a német nyelvvel kiegészülve – amelyeket tagozatos formában tanítunk – zömében ezek a tantárgyak alkotják a 11-12. évfolyam kétszintű tantárgyi struktúráját az érettségi vizsgára. Ehhez a szakos ellátottság megfelelő, viszont a másod-diploma-szerzés, az egyetemi kiegészítő képzésben való részvételünk, általában véve a továbbkép-zésünk a jövőben különösen fontos marad. (Megjegyezzük, hogy szaktanári állományunk az orosz nyelv tanításához is adott.)

A fent leírt, az alapóraszámra épülő csoportbontás és fakultáció teszi lehetővé a differenciált oktatást, amit kiegészítenek a felzárkóztató és tehetséggondozó programok, a könyvtárhasználat, a tanulósobai és sportfoglalkozások. Mindezt a versenyprogram, a változatos tanórán kívüli tevé-kenységek, közösségi rendezvények teszik teljessé.

A változatos pedagógiai tevékenység sokoldalú nevelőket feltételez iskolánkban, ezért indo-kolt a pedagógusok meglévő szakképesítéseinek optimális hasznosítása.

A tantestület által ellátott szaktárgyak tanáronkénti átlaga: kb. 1,9.

A kollégiumban a nevelési feladatokat olyan – a köznevelésről szóló törvényben meghatáro-zott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező – nevelőtanárnak kell végeznie, aki:

- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretek-vel rendelkezik, képes a nevelési folyamat megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, érté-kelésére, jártas a különböző pedagógiai eljárások alkalmazásában, egyéniségével, megjelené-sével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgálhat a kol-légisták előtt,
- megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tan-ulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezi előtérbe, folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal, szakmai tevékenysége során együttműködik a kollégiu-mi nevelőtestület vezetőivel és tagjaival.

A kollégiumi pedagógusok szakképzettek, tanítói és tanári diplomával, közoktatási szakkép-zettséggel rendelkeznek. Sajnos egyetemi végzettsége egyetlen dolgozónak sincs.

Intézményünkben - a követelményeknek megfelelően – félállásban gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst is alkalmazunk. Az iskolai tevékenységek hatékonyabbá tételéhez szükséges szabadidő-szervező, pedagógiai asszisztens, valamint oktatás technikus alkalmazása rész munkaidőben, illetve új álláshely kialakításával oldható meg.

2. Az intézmény beiskolázási tevékenysége

2.1.1. Beiskolázási adatok

A körzet demográfiai mutatói meghatározóak a beiskolázási terv készítéséhez. Az Encsi járás nyolcadikosainak létszáma az utóbbi tanévekben kb. 700 fő körül mozog. A körzet gimnáziumi-szakközépiskolai kapacitása a 9. évfolyamon kb. 200 tanuló hely, amit 180 fős szakiskolai kapacitás egészít ki. Az iskolánk iránti érdeklődés az utóbbi években folyamatos emelkedést mutat. Jelenlét a miskolci és a sárospataki középiskolák vonzása is ebben a körzetben. Ugyanakkor tanév közben sokan próbálnak meg bekerülni intézményünkbe. Indok általában a bejárás nehézség, a kollégiumi elhelyezés. Osztályonkénti átlaglétszámunk 30,37 fő, szakképző évfolyam nélkül 31,1 fő.

Továbbra is várható, hogy az érettségire felkészítő intézmények iránt fennmarad az érdeklődés; a körzetben megfigyelhető valamekkora, de nem túl intenzív létszámcsökkenés, bár a stabil létszám mögött egyre több hátrányos helyzetű, szociálisan és a tanulmányi munkában lemaradó gyermek található. A beiskolázási munkában az a célunk, hogy minél több jó képességű tanuló válasszon bennünket; a hátrányos helyzet miatt lemaradó tanulókat segítjük, minél jobb eredmények elérésére ösztönözzük.

A 9. évfolyam létszáma az utóbbi években és a pedagógiai program időszakában a következőképpen alakult, illetve várható - összehasonlítva a kimeneti (érettségiző) létszámokkal:

A nappali tagozaton, 1+1+1+4x2 tanulócsoporthal - az érdeklődést látva - a jelenlegi tanulói létszám stabilizálódása, illetve némi csökkenés várható. A lemorzsolódó és tanulmányi idejük alatt távozó tanulók száma, az újonnan érkezőkével kiegyenlítődik.

A levelező tagozaton a 2005-2006. tanévtől kezdődően – kevés jelentkező miatt – nem tudtuk a 9. évfolyamokat beindítani. Ezt kompenzálja a már említett Digitális Középiskola.

A kollégiumban elhelyezett tanulók száma folyamatos csökkenést mutat. Ennek legfőbb oka a bejárás lehetősége és a közlekedés javulása. Jelenleg a bentlakó diákok száma 52 fő.

2.1.2. Beiskolázási tervünk

Beiskolázási tervünk egyrészt a helybeli utánpótlásra számít, másrészt térségi ellátást feltételez. Az utóbbi években a 14 éves encsi gyermekek 35-40 %-a kerül hozzánk, évfolyamonként mintegy 40-45 fő, ez a tanulók több mint 40%-a. A tanulók kb. fele bejáró vagy diákotthonos, tehát "vidéki". A fiú-leány arány: 40-60% körül ingadozik.

2.1.2.1. Négyosztályos gimnázium

Négyosztályos gimnáziumunk a helybeli és környékbeli, nyolc osztályt végzett általános iskolai tanulókat iskolázza be. Együttműködési megállapodás keretében is figyelembe vesszük a körzetbeli művészeti alapiskolai és sportiskolai jellegű felkészítést, társulások formában lehetőséget teremtünk a képzési program folytatására, a tehetséggondozásra. A program szerint évfolyamonként 2 gimnáziumi osztályt indítunk; az egyik humán-reál jellegű képzést kap, a másik nyelvi előkészítő évfolyam. Térségi igények alapján időnként előfordulhat, hogy 2 helyett 3 gimnáziumi osztályt kell indítanunk. A 3. osztály általános gimnáziumi tanterv szerint indulhat.

A 2001-ben és a további években belépett gimnáziumi 9. évfolyam a kerettanterv (2004-től kezdődően a NAT előírásait figyelembe véve) szerint tervezett felkészítést kap - továbbra is humán és reáljellegű programokkal. A képzés során - a fakultációs, illetve szabadon felhasználható óraszámok segítségével - felkészítést nyújtunk az emelt szintű érettségi vizsgákra is (tantárgyanként 136 óra: a 11. évfolyamon 36, a 12. évfolyamon 32 hétre, összesen 68 hétre heti 2 óra).

2.1.2.2. Öt évfolyamos gimnáziumi oktatás

2004-től bevezettük az 5 évfolyamos gimnáziumi oktatást, amelynek „0.” évfolyama kiemelt, heti 12 órás képzést kap idegen nyelvből, valamint 4,5 órás emelt szintű oktatásban részesülnek informatikából. A 10. évfolyamtól kezdődően az általános tanterv szerint haladnak tovább a 13. évfolyam végéig. Kivételt képez ez alól az idegen nyelv, melynek tagozatos jellege az érettségiig fennmarad: közép- és emelt szintű felkészítésben vesznek részt a tagozat tanulói.

2.1.2.3. Hatosztályos gimnáziumi képzés

A 2010-2011. tanévtől kezdődően hirdettük meg újra hatosztályos gimnáziumi képzésünket. A belépő diákok a 7. évfolyamon kerülnek hozzánk, majd a 7-8. évfolyam elvégzése után választhatnak az iskola 2 profilja közül: nyelvi előkészítő évfolyam vagy humán, reál illetve rendvédelmi irányultságú osztály. Természetesen a tanulók szabadon választhatnak, de szeretnénk, ha a 7. évfolyamon belépők együtt maradnának és mindannyian a nyelvi előkészítő évfolyamon folytatnák tanulmányikat. Erre ösztönöz a kialakított tantárgyi struktúra is, különösen idegen nyelvek esetén. A 7. évfolyamon tanulói jogviszonyt létesítő diákoknak 9. évfolyamon már nem kell újbóli felvételi eljárásban részt venniük.

2.1.2.7. Kollégiumi ellátás

Kollégiumunkba elsősorban az encsi és a gönci járásból érkeznek azok az általános iskolai tanulók, akik az encsi általános iskolákba nyertek felvételt, a 8 általános iskolát végzett tanulók, akik az Aba Sámuel Szakiskolában, illetve a mi intézményünkben – Váci Mihály Gimnázium, Szakképző Iskola – folytatják tanulmányaikat.

A környező járásokból, mint pl.: a szikszói is rendszeresen vannak intézményünkbe beiratkozó diákok. A gyermekek különböző szociokulturális háttérrel rendelkeznek, de a felméréseinkből az derül ki, hogy egyre több olyan tanulónk van, akik hátrányos családi körülmények közül érkeznek (elvált -, munkanélküli -, rokkant nyugdíjas, alacsony iskolázottságú szülők, szegénység, alacsony havi jövedelemmel rendelkező család).

3. Az iskola nevelési programja

3.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Fő célkitűzésünk az értelmiségi életpálya, valamint a kellően képzett szakember közismereti megalapozását szolgáló személyiségfejlesztés; azt szeretnénk elérni, hogy végzett tanítványaink életkoruktól függő mélységben rendelkezzenek reális önismerettel és önkontrollal, tevékenységüket jellemezze a céltudatosság, állhatatosság és kitartás, az önfejlesztés szándéka, a távlatos gondolkodás.

Az intézmény három elemből álló oktatási célrendszert tűz maga elé: az eredményes szaktárgyi felkészítés, a korszerű informatikai és a hatékony anyanyelvi-idegennyelvi képzés biztosítását.

Elsődleges nevelési feladatnak tekintjük a humanizmus megalapozását.

Szerintünk a személyiségfejlődésben a család a legfontosabb közösség, a szülőket a gyermekükkel szembeni állandó követelménytámasztásra biztatjuk. Az iskolát a társadalmi és művelődési értékek közvetítőjének tekintjük.

Az iskolánkba kerülő gyermekeket magyarosságuk megbecsülésére, nemzeti történelmünk megismerésére, a szülőföld szeretetére, az egyetemes kultúra, a természet és épített környezetünk értékeinek tiszteletére neveljük.

Történelminek is nevezhető régióinkban a helyismeretnek, a helytörténetnek, a lokálpatriotizmusnak nagy szerepe van. Vállaljuk az ebben ránk háruló feladatokat, együttműködünk nevelési partnereinkkel az 1100 éves múlt komplex megismerésében, a hagyományok ápolásában.

Ugyanilyen fontosnak tartjuk a másság elfogadását, az európai normáknak történő megfelelést határainkon belül és – immár az EU-csatlakozással – határainkon túl is.

Azt akarjuk, hogy legyen tanítványaink jellemzője a munka, a munkával létrehozott értékek megbecsülése, a fizikai és szellemi munka egyenrangúságának elfogadása. E törekvésünkben számítunk a családi munkamegosztás pozitív szerepére.

Az Encsi Váci Mihály Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium küldetése, hogy a magyar és az európai társadalom számára is korszerű szakmai és általános ismeretekkel rendelkező középfokú szakembereket képezzen. Az iskola partnerei és a piac igényeinek megfelelően a felnőttképzés és egyéb középfokú képzés keretei között is törekedjen az új igények kielégítésére.

A tanulókat képessé tegye az élet és a munkakörülmények változásának gyors követésére, hogy nyitottak legyenek a világra, előítéletek nélkül tájékozódjanak, képesek legyenek a kapcsolat-teremtésre, munkakultúrájuk megfeleljen a kor elvárásainak. Segítse az iskola a tanulókat, hogy meggyőződjenek értékeikről, tanulják meg becsülni magukat és másokat.

Az oktatás tartalmának kialakításában egyensúlyra törekszik az időtálló alapismeretek és a gyakorlati életre való felkészülést segítő ismeretek átadása között, továbbá hangsúlyt helyez a tanulók informatikai és idegen nyelvi képzésére.

Támogatja az oktatásában résztvevők gondolkodási és módszertani szabadságát.

Az iskola és tagintézménye megalapozott, korszerű, átfogó szakmai és gyakorlati ismereteket közvetít, valamint a szakmai és társadalmi közéletben szükséges jártasságok, készségek és képességek fejlesztését biztosítja. Az iskola kollégiuma szociális ellátást, biztonságot, védettséget nyújt.

Az iskola folyamatos megújulásának képessége a folyamatos önfejlesztésben rejlik.

Az iskolában az ember áll az érdeklődés középpontjában és csak azután a technika és a technológia. A minőségért minden alkalmazott együttesen és külön-külön is felel.

Az iskola ezen feladatait az oktatás, a gyakorlati képzés, szaktanácsadás, közművelődés, egészséges életmód és testedzés, közéletiség feltételeinek biztosítása által valósítja meg.

Ez a folyamat a tanulók és a tanárok, valamint az iskola dolgozóinak egymás közötti és külső partnereivel való közvetlen emberi kapcsolataira, a bizalomra és az együttműködési készségre épül.

3.1.1. Pedagógiai alapelvek és értékek - iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása

Az Encsi Váci Mihály Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógia alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- A tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások a képességek fejlesztésén túl jelentsenek sikerélményt a tanulóknak, és legyenek örömforrások a tanuló és pedagógus számára.
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
 - tanuló és tanuló,
 - tanuló és nevelő,
 - szülő és nevelő
 - nevelő és nevelő között.

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink

szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- A tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt.
- Kialakítjuk az önálló ismeretszerzéshez, önművelődéshez és a továbbtanuláshoz szükséges képességeket, készségeket, melyekhez a kompetencia alapú fejlesztést használjuk.
- Iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás, önfejlesztés módszereit.
- Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának, az alkotásnak becsülete legyen, kialakuljon az önművelés, élethosszig tartó tanulás igénye.
- Iskolánk hozzájárul a tanuló személyiségének, képességeinek kibontakoztatásához, segíti a szellemi, testi fejlődésüket, az egészséges életmód kialakítását.
- Törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre.
- Az emberismeret és önismereti képességek kialakításánál hozzájárulunk az identitástudat és a társas kapcsolat kialakításához.
- Tantestületünk azonosul az integrációs pedagógiai rendszer szellemiségével, elvárásaival.
- Az osztályok kialakításánál figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat, a tanulók egyéni képességeit, és ebből kiindulva határozzuk meg a differenciálást, a feldolgozás módját, és a tanítási módszereket.
- Segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat.
- Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására, a toleráns, a másságot is figyelembe vevő személyiséget fejlesztünk.
- Szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltságok révén - folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint településünk érdeklődő lakosai,
- ápoljuk és bővítjük kapcsolatainkat,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,

- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjéről illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - a természet, a környezet értékeit,
 - más népek értékeit, hagyományait,
 - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias, beszéde kulturált,
- társaival együttműködik, szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság, gondozott.
- Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel. Fontos, hogy a nevelőtestület szakmai műhelyként is működjön.

3.2. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka **céljait** az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Meghatározó a motiválás: a tanulókat érdekeltté kell tennünk a képességfejlesztésben, meg kell érteniük, hogy az intézmény mit és miért követel tőlük. A minél jobb teljesítmények elérésére akarjuk ösztönözni a tanulókat már a jelentkezés fázisában (ld. felvételi követelmények), a tanulmányok során különösen, de még a tanulmányok befejezésekor, a továbbtanulás elkezdésekor is.

Az eredményes nevelés megkívánja, hogy a tanár és a tanuló tevékenységében meghaladjuk a tanulás fogalmának hagyományos értelmezését.

Ne csak - és elsősorban ne - adatokat, szövegeket, tanuljanak az iskolában, hanem megismerést, gondolkodásmódot, szemléletet, ítélőképességet, fontos készségeket.

Intézményünkben a 9. évfolyamon pedagógiaszakos tanárok tanítják a célszerű tanulásmódszertant.

A tanulásiirányítás fontos területe a tanulók önálló ismeretszerzési képességének kialakítása, a differenciált szintű öntevékenység. A tanórákon nagy szerepe van a tanulói kiselőadásoknak, továbbiakban az iskolai versenyeknek és pályázatoknak, az OKTV-nek vagy egyéb országos és megyei szinten meghirdetett versenyeknek és pályázatoknak. Nagy a jelentősége e téren a könyvtár-

nak, ahol rendszeres tanári ügyelet segíti a jegyzetelés módszereinek elsajátítását. A könyvtárral együttműködő tanárok erre ösztönzik a tanulókat olvasási programok, olvasópályázatok kiírásával is. A tehetség-felismerés, tehetséggondozás programját hosszú távra kidolgozzuk.

Intézményünkben sokféle lehetőséget biztosítunk a differenciált képzésre, összehangolt munkával alakítjuk ki a tevékenységi kört, a szerteágazó feladatrendszernek megfelelően:

- a személyiségfejlődés elősegítése
- a pihenés, regenerálódás biztosítása
- a hangos szórakozás, játék biztosítása
- a művelődés lehetőségeinek biztosítása.

Intézményünk minden tanévben programba veszi:

- a rendszeres színház-, mozi-, hangverseny-látogatást
- a művészeti szakkörök szervezését
- a tantárgyi vetélkedőket, szavalóversenyeket
- a tanulmányi kirándulásokat
- nyári táborok szervezését.

A fent megnevezett programok finanszírozás részben saját költségvetésből, részben pályázati úton történik. Szülői hozzájárulást kérünk a kulturális programok (színház-, múzeum- és mozi-látogatás), a nyári táborok és a tanulmányi kirándulások megszervezéséhez.

Rendszeresek a sportolási és testedzési alkalmak. Hasonlóan rendszeresnek mondhatóak a különféle szórakozások (társas együttlétek, osztályklub-délutánok, disco-k). Tanulói érdeklődés megléte esetén lehetőséget biztosítunk ének- és hangszer tanulásra, vitakörök szervezésére. Külső szervezésben a történelmi egyházak helyi lelkészeinek irányításával lehetőség van intézményünkben a hitoktatásra is.

Pedagógiai munkánk alapvető **feladata**, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiség-fejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi **értékeket** tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket:

- Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
- Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; balesetek megelőzése).
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a meg egyezésre.
- A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.

- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka **feladata**, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program egyes fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló **eljárások**, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusa által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési **eljárások**:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	Követelés. Gyakoroltatás. Segítségadás. Ellenőrzés. Ösztönzés, motiválás.	A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása.
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	Elbeszélés. Tények és jelenségek bemutatása. Műalkotások bemutatása. A nevelő személyes példamutatása.	A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	Magyarázat, beszélgetés. A tanulók önálló elemző munkája.	Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. Vita.

- Előtérbe helyezzük a tantárgyközi oktatást elősegítő technikákat és a korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazását
- Nem a tantárgyi követelmények minél magasabb teljesítését tekintjük a jegyalkotás egyetlen értékmérőjeként
- Segítjük a gyerekeket a különböző forrásokból szerzett ismeretek rendszerezésében, tantárgyi órákon és délutáni foglalkozások keretében egyaránt
- Kiemelten figyelünk a kerettantervi kompetenciák, kulcskompetenciák fejlesztésére.
- A tanórákon kívüli foglalkozások esetében sem csak korrepetálásról, felzárkóztatásról van szó: tartalmi strukturáló foglalkozásokat is jelentenek
- A tantárgyi ismeretek mértékét a kerettanterv alapján követeljük meg, kapcsolódási pontokat kiépítve a különböző tárgyak között
- Törekszünk az ismeretátadás és képességfejlesztés arányosságára, a gyermek érdeklődésének megfelelően.

Nevelési **céljaink** megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a befejező évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel a nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a felsőfokú követelményeknek a későbbiekben megfeleljen, illetve alkalmas legyen munkavállalásra.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségekben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

3.3. A nevelési-oktatási tevékenység belső kapcsolatrendszere

Abból indulunk ki, hogy oktató-nevelő tevékenységünk, általános képző és szakképző felkészítésünk három részterületen folyik. Ezek:

- Nappali tagozat négy, öt- és hatosztályos gimnáziumi képzés
1. A nappali tagozaton az osztályok szervezésében, beiskolázásban kihasználjuk a nyílt nap, az előzetes kapcsolattartás, tehetség gondozás, a felvételi előtti középiskolai előkészítő foglalkozások, az általános iskolákkal közösen végzett orientáció-felmérés kínálta lehetőségeket. Az osztálylétszámok kialakításában a törvényi előírások, illetve a fenntartó által megadott paraméterek az irányadóak. Beiskolázási tervünk ezt is figyelembe veszi. Integrált csoportokat hozunk létre a nyelv- és matematikaoktatás feltételeinek javítása végett, valamint később a fakultációban választott tárgyakból. Az igények szerint a gimnáziumi évfolyamokon is speciális csoportokat működtetünk közgazdasági-informatikai alapozó jelleggel, illetve egyéb szakmai alapismeretek (pl. idegenforgalom, vendéglátás, környezetvédelem) elsajátíttatása céljából. A csoportok indítása 12 fős átlaglétszám és minimálisan 6 fő megléte esetén lehetséges. Ha a csoport indításához a szükséges létszám nincs meg, az iskola az érdeklődő tanulók továbbhaladásához az átmeneti időszakban biztosítja az adott tantárgyból az osztályozóvizsga lehetőségét.
 2. Az oktató-nevelő tevékenység a szaktanárok, köztük az osztályfőnökök munkájában realizálódik. A szaktanárok alkalmazásánál a Köznevelési Törvény a mérvadó. A szaktanár, osztályfőnök szakmai önállóságát tiszteletben tartva szükséges a rendszeres egyeztetés, a munka ellenőrzése és értékelése, a kiemelkedő teljesítmény elismerése. A szakmai tevékenység összehangolásában fontos szerepe van a szaktárgyi munkaközösségeknek. Az oktató-nevelő munka tervezésekor a tanár a tantervből, óratervből kiindulva készíti el az önálló programot, amely a tanmenetből, a tananyag, a felhasználandó tankönyvek és egyéb eszközök felsorolásából áll. Órakeretünk megállapítása az iskolavezetés feladata, erre a fenntartóval egyeztetve kerül sor. Az órakeret tartalmazza a tanórák, gyakorlati foglalkozások, a csoportbontás céljaira felhasználható óramennyiséget, kiegészítve a tanórán kívüli foglalkozások, tanulmányi kirándulások, versenyek, a tanulószobai ellátás és a sportfoglalkozások megtartására biztosított időkerettel.
 3. *A pedagógusok alapfeladatuk részét képező általános pedagógiai, tantárgyi felzárkóztató és tehetséggondozási tevékenységen túl egyéb feladatköröket is felvállalnak, amelynek konkretizálása az alábbi keretek szerint lehetséges.*
 - a) Tanulószobai munkabeosztásunk a következő: reggeli ügyelet (a beérkező tanulók foglalkoztatása), ebédügyelet, könyvtári ügyelet (a tanulói önképzés segítése), tantárgyi felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások.

- b) A tehetséggondozás és felzárkóztatás a tanári munka szerves részét képezi. Támogatjuk a kics csoportos vagy egyéni „tutorális” rendszer kialakítását. Ugyanakkor a munkaközösségek bevonásával minden évben külön egyeztetett programot készítünk a szakkörök, önképzőkörök és egyéb fejlesztő foglalkozások indítására.
- c) A rendszeres sportolás lehetőségeiről az iskolavezetés a szaktanárok, a sportkör, a diákbizottság, a tanulóifjúság javaslatait és külső segítők ajánlatait figyelembe véve gondoskodik.
- d) A tanulmányi kirándulások az iskolai szocializációt és a kiegészítő ismeretszerzést szolgálják. Programjuk ennek alapján a szaktanár-osztályfőnök, a tanulók és a szülők közös tervezése szerint alakul ki, figyelembe véve az iskola nevelési célkitűzéseit, de a fokozatosság és a takarékoság szempontjait is. Kiemelten fontosnak tartjuk a rendszeres színházlátogatást, amit lehetőleg bérletes-csoportos formában szervezünk meg minden tanévben.
- e) A versenyprogramot egyrészt társintézmények, külső szervezők felhívásai, másrészt intézményünk éves munkaterve, a szaktárgyi munkaközösségek versenyztetési terve alapján állítjuk össze. A háziversenyeket a legtöbb műveltségi terület anyagából megrendezzük, hogy a tanulók megfelelő gyakorlatot szerezzenek ismereteik, felkészültségük tanórán kívüli megmutatásában.

A jövőben is megünnepeljük névadónk, Váci Mihály születésének kerek évfordulóit. Az iskolaalapítás jubileumi rendezvényeivel együtt 5 évenként (május utolsó szombatján) hagyományörző céllal nagytalálkozót szervezünk.

- 4. A szakmai munka belső koordinálása az iskolavezetés irányításával, a munkaközösség-vezetők következetes bevonásával, a szakmai felelősi rendszer kiteljesítésével folyik.

A pedagógiai tevékenység kontrollja a fenntartó ellenőrzései és a belső ellenőrzés révén biztosított. Számítunk a megyei szaktanácsadók, szakértők segítségére. Az iskolavezetés folyamatos kapcsolatot tart az intézményeken belüli érdekképviselői testületekkel, valamint a szülői munkaközösséggel.

Az érdekképviselői testületek bekapcsolódása biztosítja a szakmai kontroll nyilvánosságát, ami a minőségbiztosítás kulcsfontosságú tényezője.

- 5. a. Nevelési programunk kialakításában és megvalósításában fontos szerepe van az iskolai diákbizottságnak (IDB), melynek munkáját a diákmozgalmat segítő pedagógus koordinálja az intézményvezető által adott megbízással. Az IDB saját működési szabályzattal rendelkezik, tanévenként önálló munkatervet, benne költségvetést készít.
- b. Hasonló az iskolai sportkör (diáksportkör) szerepe. Az ISK (DSK) a tanórán kívüli sportfoglalkozások egy részét szervezi, a sportcsoportok tevékenységét irányítja. Tanévenkénti munkatervében meghatározza a háziversenyek, házi bajnokságok rendjét, valamint az iskolán kívüli sportversenyekre, sportrendezvényekre való felkészülés programját.

3.4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere

3.4.1. Alapelvek

Minőségbiztosítási koncepciónkban a legfontosabb alapelvnek a szakmaiságot tekintjük. A szakmai követelményeknek való megfelelés a stratégiai tervezés és az operatív tevékenység jellemzője kell, hogy legyen az intézmény működésének valamennyi területén. A gazdálkodás és ügyvitel, valamint a különféle intézményi szolgáltatások felelős vezetőitől és személyi állományától elvárjuk a megfelelő, folytonosan megújuló szakmai képzettséget, tájékozottságot. A munkavégzés sokrétű szabályozásra és tervszerűsége épül. Az ügyviteli-technikai személyzet egyes tagjai feladatkörük alapján meghatározott felelősséggel, emellett a feladatellátás során a vezetéssel egyeztetett szakmai önállósággal tevékenykednek. Ezekben a területeken a minőségbiztosítás legfontosabb elemei:

- intézményi és feladatköri tervezés
- központi, ágazati, fenntartói szabályozás
- helyi szabályozás

- feladategyeztetés, ütemterv, feladatteljesítés
- feladatorientáltság, szakmai önállóság és felelősség
- belső együttműködés
- rendszeres ellenőrzés és értékelés
- új megoldások keresése

Az intézményműködtetés rendszerének részletes leírását az iskola szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ) és annak mellékletei tartalmazzák.

3.4.2. Minőségbiztosítási rendszerünk

Az oktató-nevelő munka minőségbiztosítási rendszerének meghatározó pontjait az intézményi szakmai alapdokumentumok rögzítik. Az intézmény pedagógiai programja, szakmai és működési szabályzatai, a központi (ágazati) és fenntartói szabályozásnak megfelelő helyi szabályozás, feladat meghatározás, az oktató-nevelő tevékenység sokrétű intézményi rendszere szakmailag helytálló, az iskolai feladatellátásban együttműködő partnerek által közösen értelmezett, intézményesnek elfogadott fix pontok, melyek érvényesülése révén mind a napi gyakorlatban, mind az objektív kimeneti teljesítményekben megvalósulnak a minőségbiztosítás legfontosabb értékei, állandó pozitív megközelítés alapján kedvezőek a minőségfejlesztési lehetőségek is.

Az intézmény pedagógiai alapdokumentumai kiemelt fontosságot tulajdonítanak a szakmaiságnak. Fontos, hogy a differenciált tevékenységek szükségessége kizárja a merev, egyszersmind megvalósíthatatlan feladat meghatározást. Ezáltal biztosítható a tervezés realitása. A tervezés előtérbe került a pedagógiai tevékenységben, az intézményi tervek és a szaktanári szaktárgyi programok, foglalkozási tervek készítése sokirányú egyeztetés révén valósul meg. A jó terv a szakmai tevékenység tartalmát jelenti, alapja az értékelésnek, önértékelésnek; a szükséges korrekciók alkalmazásával támpont az innovációhoz is.

Intézményünk külön programot készített a minőségirányítási program megvalósítására (melléklet), sikeres pályázat után csatlakoztunk az országosan egységes Comenius 2000 I. programhoz. A program megvalósítása 2001 szeptemberében indult és 2003 márciusában zárult. Tapasztalatait felhasználva folytattuk a minőségirányítási rendszer kiépítését. Olyan rendszer kialakításán dolgozunk, amely szakmailag igényes, megfelelő a differenciált programokat választó tanulók és szülei lehetőségei körébe.

Minőségbiztosítási rendszerünk fő elemei, feladatai a pedagógiai munkában:

- programkészítés, a nyilvánosság biztosításával
- programkorrekció szükség szerint
- alapdokumentumunk a pedagógiai program, minden fontos lépésnél orientál
- nyitott önértékelés (erős és gyenge pontok feltárása)
- az iskolahasználók igényeinek figyelembe vétele
- átfogó mérési-értékelési rendszer kialakítása, önértékelések (elsősorban az elfogadott szakmai programok alapján), iskolahasználói értékelések, projekt rendszer alkalmazása
- a tanulói utak védelmének biztosítása
- kiszámítható, számonkérhető program és működés
- átgondolt szervezetfejlesztés
- külső segítő (auditor, tanácsadó) és országos program lehetőségeinek igénybevétele
- folyamatos tájékoztatás az érintett partnerek számára, visszacsatolás.

A modell 9 kritériuma szerint készültek helyzetelemzések, és a hibák kijavítása céljából az intézkedési tervek.

Ezek a kritériumok a következők:

1. A vezetés irányító tevékenysége
2. Elgondolás és fejlesztési program
3. A munkatársak vezetése
4. Forrásgazdálkodás

5. Értékteremtő pedagógiai folyamatok
6. A felhasználók, megrendelők elégedettsége
7. A munkatársak elégedettsége
8. Társadalmi hatás, részvétel a közéletben
9. Kulcsfontosságú eredmények, távlati kilátások

A tanév végi önértékeléseket a munkaköri leírások alapján az alkalmazottak végzik.

Az iskola elfogadott és jóváhagyott ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási programja az intézmény egyéb dokumentumaival hozzáférhető nyomtatott és elektronikus formában.

Az Intézmény Minőségirányítási Programja tartalmazza az ellenőrzési, mérési és értékelési és minőségbiztosítási rendszerre vonatkozó további tudnivalókat.

3.4.3. Szakmai ellenőrzési-értékelési programunk. Az oktató-nevelő tevékenység vezetői ellenőrzése-értékelése

Az intézmény általános belső ellenőrzési-értékelési rendjét a Belső ellenőrzési szabályzat írja le. A szakmai belső ellenőrzés döntő módon folyamatba illesztett: követi a belső döntéshozatali és értékelési rendszert; kiegészíti a folyamaton kívüli (eseti vagy tematikus) ellenőrzés-értékelés.

A folyamatba illesztett szakmai ellenőrzés-értékelés legfontosabb fázisai:

Tervezés:	Felelős:	Ellenőrzés-értékelés:
hosszútávú	iskolavezetés	fenntartó
középtávú	iskolavezetés	fenntartó/szülői szervezet
évenkénti	iskolavezetés/munkaközösség/ pedagógus	fenntartó/szülői szerv./ iskolavezetés/ mk. vezető
egyedi	iskolavezetés/munkaközösség/pedagógus	fenntartó/ iskolavezetés /mk. vezető
Végrehajtás:	Felelős:	Ellenőrzés-értékelés:
irányítás, szervezés	iskolavezetés	önértékelés/fenntartó/szülői szervezet
részfeladatok	reszortosok/mk. vezető	iskolavezetés
oktató-nevelő tev.	szaktanárok/ osztályfőnökök/óraadók	iskolavezetés/mk. vezető
egyedi programok	egyéni felelősök	iskolavezetés/mk. vezető
Összegzések:	Felelős:	Ellenőrzés-értékelés:
hosszútávú	iskolavezetés	önértékelés/fenntartói értékelés
középtávú	iskolavezetés/munkaközösségek	önértékelés/fenntartó/szülői szerv./ iskolavezetés
évenkénti/egyedi	iskolavezetés/munkaközösség/ pedagógus	önértékelés/fenntartó/szülői szerv./ iskolavezetés/ mk. vezető
Kimeneti értékelések:	Felelősök:	Ellenőrzés-értékelés:
vizsgaeredmények	szaktanár/ mk. vezető/ iskolavezetés	vizsgaelnök/ iskolavezetés / mk. vezető
versenyeredmények	felkészítők	mk. vezető/ iskolavezetés
tanulmányi egységek	szaktanár/ mk. vezető/osztályfőnök	ped. önért./ mk. vezető/ iskolavezetés
eredményei	iskolavezetés	fenntartó/szülői szerv./ diákönkormányzat

nevelési programok	felelős pedagógusok/osztályfőnökök	munkaközösségek/ iskolavezetés
eredményei	iskolavezetés	szülői szervezet/diákönkormányzat
felmérések eredményei	illetékesség szerint (szaktanár, mk. vezető)	munkaközösség/iskolavezetés
visszajelzések	szaktanár/of./ mk. vezető/ iskolavezetés	mk. vezető/ iskolavezetés /szülői szerv./ fenntartó

Az ellenőrzés-értékelés alapelvei: törekvés az objektivitásra - az önértékelés gyakorlata mellett, a hozzáadott érték figyelembe vétele; öncélú ellenőrzés helyett a szükséges korrekciók meg-alapozása, konzekvens szakmai eljárás, kiszámítható szempontrendszer, megfelelő dokumentálás; kiemelt cél: a fejlesztő pedagógia előtérbe helyezése.

Minőségbiztosítási programunk keretében nagyban számítottunk és a továbbiakban is számítottunk az oktatási-nevelési tevékenységek szerinti partnerek értékeléseire, valamint a Kormányhivatal és más szakmai ellenőrző-értékelő szervezetek, szakértők, szaktanácsadók egységes vagy egyedi vizsgálatainak tapasztalataira.

A folyamaton kívüli, eseti vagy tematikus ellenőrzésekre-értékelésekre egy-egy problémát jelentő eset, jelenség vagy kísérleti tapasztalatok kivizsgálása, a szükséges intézkedések megalapozása céljából kerül sor.

A tervezési, irányítási, szervezési, ellenőrzési és értékelési rendszer kialakításáért, folyamatos működtetéséért, rendszeres megújításáért az intézményvezető a felelős. Feladata az általános és speciális (intézményi) szakmai alapelvek és követelmények megismertetése, azok érvényesülésének biztosítása, ellenőrzése, megfelelő dokumentálása, értékelése, a pozitívumok elismerése, a negatívumok feltárása, az indokolt vezetői intézkedés meghozatala. Az intézményvezető az ellenőrzési-értékelési tevékenységbe a belső szabályozás és szakmai-érdekvédelmi kompetenciák szerint bevonja a teljes iskolavezetés tagjait, az oktató-nevelő tevékenység reszortfelelőseit is. Gondoskodik a fenntartó, a szülői és tanulói érdekképviselő megfelelő tájékoztatásáról.

A vezetői ellenőrzés-értékelés a gyakorlatban elsősorban a következőkre irányul:

1. középtávú, tanévi és egyéb szakmai programok értékelése (kapcsolódásuk a HPP-hez, specialitásaik);
2. egyedi programok értékelése;
3. tanórai és egyéb foglalkozások megfigyelése;
4. rendezvények, közösségi programok értékelése;
5. osztály- és egyéb közösségek fejlődésének megfigyelése;
6. tanulmányi teljesítmények, írásbeli és gyakorlati munkák értékelése;
7. versenyeken és pályázatokon elért eredmények értékelése;
8. érettségi vizsgákon és egyéb vizsgákon elért teljesítmények elemzése;
9. továbbtanulási eredmények (felvételi és vizsgaeredményesség) elemzése;
10. neveltségi színvonal értékelése;
11. életpálya követése;
12. a pedagógiai tevékenység dokumentálása.

3.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Eszközrendszerünk legfontosabb eleme a *foglalkozási tervünk*, mely időtartamában a beiskolázási eljárástól a főiskolai-egyetemi felvételi döntéshozatalig, illetve a tanuló érettségi utáni elhelyezkedéséig jelenti a hozzánk kerülő gyermekekkel való törődés programját: nyílt nap, előkészítő a tanulók számára, felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások; tanulószoba, könyvtár, számítástechnikai termék, internet-kapcsolat; zenehallgatási és zongoragyakorlási lehetőség, klubprogram, sportudvar, tornaterem, uszoda, vízisport-bázis, aktív helyismereti programok stb. kínálják a változatos iskolai tevékenység alkalmait.

Folytonos törekvésünk, hogy iskolánkat *otthonossá* tegyük. Nagy szerepe van ebben az anyagi, pénzügyi lehetőségeken túl az öntevékenységnek. Elvárjuk, hogy nevelőink, az intézmény teljes személyzete és tanulóközösségeink tekintsék magukat az épületek gazdájának. E vonatkozásban a jövőben is számítunk a szülői közreműködésre.

Nevelési módszereinket meghatározza pedagógiai alapkoncepciónk, melynek előterében a *követelménytámasztás* áll, ami a személyiségfejlesztés kiindulópontja. Nevelési eljárásunkban nagy szerepe van a közösségi alkalmaknak, de alapvetően *individualizált*, egyénre szabott, differenciált kell, hogy legyen. Fontosnak tekintjük az önismereti módszerek alkalmazását, a továbbiakban a motiválást és az iskolai oktató-nevelő tevékenység fő elemeit, mint a helyzet-, cél-, feladatértelmezésen, meggyőződésen alapuló tanuló aktivitást, a közös gyakorlást, a rendszeres ellenőrzést, értékelést, jutalmazást, a szükség szerinti fegyelmezést.

A személyiségfejlesztés alapja a tanuló adottságainak, érdeklődésének tudatos megismerése. Ezt a feladatot már a beiratkozás után elkezdjük, az első félév lezárásakor összképünk van az egyes új osztályokról, a tanulók többségéről. Az információgyűjtést a tanév végéig folytatjuk, az osztályban tanító kollégákkal együttműködve. A továbbiakban az iskolai feladatok meghatározó szintjei segítik a tanulók adottságainak jobb megismerését. A személyiség-értékelés fő szempontja, a fejlesztés legfontosabb motiváló tényezője a tudatos törekvés a képességeknek megfelelő teljesítmények elérésére.

Nagy jelentősége van a személyiségfejlesztésben is a jól szervezett osztályközösségnek, amely osztályfőnöki, tanári segítséggel válik fokozatosan önállóvá. A közösségalkotásban nagy szerepe van annak, hogy helyzetbe hozzuk azokat a tanulókat, akik a pozitív értékrendszer-képzésben segítséget tudnak nyújtani. Az osztályközösség a kooperatív készségek kialakításának színtere. Az együttműködési technikák elsajátítása a tanár és a tanulók egyetértésével tervezett közösségi program megvalósítása révén lehetséges. A közösségi programok részben a szülők anyagi segítségével teljesíthetők; az iskola a programok pedagógiai szakszerűségét és a személyi, szervezeti, technikai, tárgyi feltételeket biztosítja.

Mindkét intézményegységünkben külön diákönkormányzat működik. Az Iskolai Diákbizottságnak és a Diákönkormányzatnak biztosítjuk a törvényes működés feltételeit. Beeszmólásuk, véleményezési lehetőségük van az iskolai – őket érintő alapdokumentumok – megújításánál, javaslatukat a kidolgozásnál figyelembe vesszük. Évente Diákparlamentet szervezünk, ahol az iskola működéséről kapnak tájékoztatást, valamint lehetőségük van véleményük, javaslatuk megfogalmazására.

A diák szervezeteknek komoly feladatuk az iskolai közösségi programok szervezése. A gólyabál és a diáknap programjának megalkotása az ő feladatuk. Minden tanévben éves programot állítanak össze, amely munkatervüket tartalmazza.

1.6. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

3.6.1. Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Legfontosabb célkitűzéseink:

- Alakítsuk ki tanulóinkban az egészséges életmód iránti igényt.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket, és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.
- Alakítsunk ki igényt az egészséges és tiszta környezet iránt.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink:

- Az egészséges életmódra nevelés legyen része az iskolai élet minden területének.
- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.

- Mutassunk be sokoldalú egészségvédő lehetőségeket, nyújtsunk az egészség megvédésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető ismereteket.
- Tudatosítsuk, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ajánljunk ezek megóvására magatartási alternatívákat, gyakorlással, segítséggel és példamutatással. Alakítsunk ki egészségvédelmi szokásrendszert, helyes szokások folyamatos gyakoroltatásával és ellenőrzésével.
- Ösztönözzük tanulóinkat – közös véleményformálással, tanácsadással – az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.
- Nyújtsunk segítséget az egészségvédő öntevékenységekben és az egészséges életmód kialakításában.

Az egészségnevelési programot segítik:

- az osztályfőnökök
- az ifjúságvédelmi felelős
- a szaktanárok
- a védőnő
- az iskolaorvos
- a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, nevelési tanácsadók
- a miskolci drogambulancia
- a rendőrség bűnmegelőzési csoportja
- fogorvos
- ÁNTSZ és egészségügyi intézmények egészségfejlesztési munkatársai

Az egészségfejlesztés leglényegesebb módszere az egészségnevelés. Célja, hogy az egészség kulturális szint növelésével, az életmód javításával elősegítse az egészség megtartását, a betegségek megelőzését. A hiányos egészségkultúra, az egészségtelen életmód, a környezeti tényezők, a hiányzó prevenciók tevékenységek közvetlenül befolyásolják a mai ember egészségi állapotát. Az iskolai egészségnevelés célja, hogy például, ráutaló magatartással, közös ténykedéssel megtanítsa a fiatalokat, hogyan kell az egészség értékét megszerezniük, megőrizniük, védeniük és fejleszteniük. Az egészségnevelési program segítségével a tanulók megtanulhatják, hogy miként:

- állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek;
- ismerjék meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait;
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával;
- tartsák szem előtt a testi higiénét, a rendszeres mozgás egészségét befolyásoló hatását;
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni;
- ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását;
- érzék el személyiségük fejlettségének lehetséges felső határát.

3.6.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az ***elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása*** tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg pályázati forrásból, az OMSZ-tól érkező előadó vezetésével.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegélynyújtás oktatásának célja az elsősegély iránt érdeklődő és azt elsajátítani szándékozó diákok felkarolása. A célok közt nem csupán az elsősegély-nyújtás elméleti és gyakorlati ismereteinek számonkérése szerepel, hanem élettani, egészségvédelmi és számtalan egyéb területtel kapcsolatos kérdések is. Kapcsolat a helyi mentőszervezetekkel, egészségtudatos magatartás kialakítása, felelősségteljes gondolkodásmód, érzékenység embertársaink iránt, holisztikus szemlélet, szociális képességek fejlesztése, internet használat stb.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

a) Elméleti oktatás

b) Gyakorlati oktatás

3.7. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Életünk folyamán számtalan közösségnek lehetünk tagjai, azonban a közösségfejlesztés egyik legfontosabb színtere az iskola.

A közösségekben való részvétel során az egyén megismeri saját magát és a környezetét. Ez azért fontos, mert ez az egyik feltétele az önálló személyiséggé válásnak. A közösségfejlesztés célja lehet, hogy kielégítse az egyén közösségbe való tartozás iránti szükségleteit, másrészt valamilyen a társadalom számára fontos feladat teljesítése valósuljon meg. A csoportos tanulás eredményeként rendszerint az önismeret, a kommunikáció és az együttműködés nagymértékben fejlődik.

Az egyén önismerete és annak fejlesztése hatással van a környezetére, valamint a közösségekre, amelyekbe tartozik, ezáltal megvalósulhat a társadalomban való aktív részvétel, s egymás iránt felelősséget érző emberek közösségei alakulnak ki.

A közösségfejlesztés eredménye:

- a résztvevők képesek lesznek együttműködni, felelősséget érezni mások iránt,
- fejlődik az önismeretük,
- aktív részvételre ösztönöz;
- fejlődik kommunikációs képességük;
- fejlődik a társas kultúrájuk, viselkedéskultúrájuk,
- kialakul és fejlődik a nemzeti öntudatuk,
- nő a közösség összetartó ereje,
- a véleményalkotó, véleménynyilvánító képességük fejlődik,
- a közösségi szokások, normák elsajátítása megvalósul,
- a másság elfogadása,
- az együttérző magatartás (empátia) kialakulása,
- a harmonikus emberi kapcsolatok fejlődnek,
- az önkéntesség megvalósul a gyakorlatban,
- fejlődik a testi és lelki egészségük.

A közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az intézményben munkát végző valamennyi dolgozónak, akiknek megjelenésükkel, viselkedésükkel pozitív példaként kell állniuk a diákok előtt.

3.7.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

A tanulói közösségben a tanulási folyamat során a tanulók reális önismeretének, együttműködési és segítő készségének, empátiájának, felelősségvállalásnak a fejlesztése. A konstruktív életvezetés, az egészséges életmód megalapozása. Személyes példamutatás a másság elfogadására, az emberi jogok tiszteletben tartására. A szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékek tudatosítása, pozitív szokások és a humánus magatartásminták megerősítése.

A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével). A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.

Nagy jelentősége van a személyiségfejlesztésben is a jól szervezett osztályközösségnek, amely osztályfőnöki, tanári segítséggel válik fokozatosan önállóvá. A közösségalkításban pedig nagy szerepe van annak, hogy helyzetbe hozzuk azokat a tanulókat, akik a pozitív értékrendszer-képzésben segítséget tudnak nyújtani. Az osztályközösség a kooperatív készségek kialakításának színtere. Az együttműködési technikák elsajátítása a tanár és a tanulók egyetértésével tervezett közösségi program megvalósítása révén lehetséges.

3.7.2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

Sokoldalú és változatos foglalkozások tartása a közösségi magatartás erősítéséhez. A séták, kirándulások a természet iránti tisztelet és a környezet iránti felelősség érzésének elmélyítéséhez.

- az egyén fejlődése, képességeinek kibontakoztatása,
- a pozitív kapcsolatok (pl. tanár-diák, diák-diák) kialakítása,
- a jó, felszabadult csoportlétkör megteremtése,
- az együttes pozitív élmények biztosítása, az együttműködés gyakorlása,
- az önállóság, felelősség, önkormányzó képesség kialakítása, fejlesztése,
- a megfelelő szervezettség, rend, fegyelem, közös és egyéni értékrend folyamatos formálása.

3.7.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

Feladatok: olyan közösségi érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyén érdekeit. A kialakított, meglévő hagyományokon alapuló közösségi munkálatok közösségépítő tevékenységek fejlesztése. Új hagyományok megteremtése. A közösség iránti felelősségérzet kialakítása, fejlesztése. A közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése.

- közös értékeken és érdekeken, hagyományokon alapuló közös és konkrét célok kijelölése, melyek nem sértik az egyéni érdekeket,
- a meglévő közösségépítő tevékenységek fejlesztése.
- a közösség iránti felelősségtudat kialakítása, fejlesztése,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- új hagyományok teremtése régi tevékenységek megőrzése mellett,
- olyan tevékenységek, programok szervezése, amelyek értékes közös élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség.
 - iskolai kórus
 - egészségmegőrző, prevenciós programok
 - önkéntes tevékenység vállalása
 - közösségi szolgálat

3.7.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- A hagyományok megteremtése, ápolása. Az együvé tartozást erősítése.
- Kapcsolattartás a szülőkkel, közös programok.
- Hazánk és szűkebb környezetünk, a városunk sajátosságainak megismerése. A nagyobb közösséghez: egy nemzethez és egy városhoz való tartozás érzésének erősítése.
- Az önkéntesség fontosságának hangsúlyozása, gyakorlati alkalmazása.

A közösségfejlesztésre alkalmas tanórán kívüli lehetőségek iskolánkban:

- tanulmányi versenyek
- megemlékezések, ünnepélyek

- kulturális és sportrendezvények (pl. színházlátogatás)
- hagyományápolás
- könyvtári foglalkozás
- diákrendezvények

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és tudat tart össze.

Legfontosabb célunk maga az osztályközösség kialakítása, tehát a közösség építése.

Feladat: A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, tanulmányi és munkaerkölcser erősítésével. A közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése.

A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig

Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, szalagavatókor illetve a végzős évfolyamok ballagásakor.

Minden tanév folyamán az osztályok megemlékezést tartanak október 6-án, a magyar kultúra napján, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapján, a költészet napján, a holokauszt áldozatainak emléknapján, a Föld napján és a Nemzeti Összetartozás Napján.

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

A kiemelten támogatott szakmák évfolyamain az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók (2,51 átlag alatti) képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órát szervezünk.

További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök.

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók.

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára gyalogos vagy kerékpáros tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából.

Osztálykirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

3.8. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógiai programot olyan nevelőtestület valósítja meg, akik folyamatos szakmai megújulási igénye felkészültsége, hivatásszeretete, személyisége, garanciaként szolgál a tanulók, szülők, fenntartók, számára.

Pedagógiai programcsomagunkon keresztül megvalósul a tanulók egyéni érdeklődésének és felkészültségének megfelelő differenciált foglalkozást, a lemaradó tanulók felzárkóztatását, a tehetségesek gyorsabb továbbhaladását, a komplex tanulási esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai munka.

A pedagógiai működésünk, hosszú távon is, a tanulók másságot megismertető, megértető, tiszteletben tartó napi intézményi élet harmonikus pedagógus-diák, intézmény-fenntartó együttműködést eredményező kell, hogy legyen.

Az iskola minden pedagógusa ezen elvekkel azonosulni tudó, valamint e szellemiséget tudja közvetíteni az iskolahasználók teljes körének

Az iskola pedagógusai által alkalmazott nevelési eszközrendszer

- személyes és csoportos kommunikáció (egyéni és közösség hatás)
- pszichológiai hatás (pozitív)
- tesztek, korszerű mérőeszközök (iskolai klíma, a tanulók terhelése, pszichoszomatikus egészségi állapota és társas kapcsolataival összefüggésben)
- modellnyújtás (a nevelők, szülők, művészek részéről – életpályák, a közoktatási törvénybeli jogok és köteleességek rendszere)
- az iskola megújult értékelési és ellenőrzési rendszere
- a kulturális másság elismerése és vállalása (rendezvények)
- a multimédia lehetőségei (oktató programok)
- az iskola nyitottsága (kapcsolat más iskolákkal, hasonló tanulói összetételű iskolákkal, a társadalmi környezettel)
- a módszerekben és tartalmakban megújuló tantárgyi rendszer személyiségformáló ereje
- szülőkkel való kapcsolattartás formái, konzultációk az iskolát segítő partnerekkel

A tanulók fejlesztését segítő pedagógiai attitűdök:

- A hatékonyabb nevelni tudás képességének elsajátítása
- Együttműködésre kész kapcsolat építése a tanulókkal, egymással, szülőkkel.
- A hagyományostól alaposabb, korszerűbb felkészülés a foglalkozásokra.
- A szeretet, törődés együttes megélése a mindennapi pedagógiai munka során.
- Pedagógiai kihívásoknak való megfelelés.
- Legyenek nyitottak az eredményességet növelő módszertani lehetőségek iránt.
- Találják meg a fejlesztés speciális lehetőségeit.
- Töltsenek be a tanulói személyiségformálásban folyamatos fejlesztő funkciót.
- A team munka lélektani ereje, az intézményi pszichés légkör.
- Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.
- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.

- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- A pedagógus tudásával és példamutató életével ad maradandó értéket. A nevelőtestület tudjon azonosulni a fentiekben leírt – a klientúra elvárásaira épülő – követelményekkel.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. **A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:**

- kidolgozni szaktárgya éves, tematikus tanmenetét.
- a tanmenet szerint haladva megtartani a tanórai foglalkozásokat. Felkészíteni a tanulókat az érettségire és a továbbtanulásra.
- a tanítási órákra való felkészülés, gondoskodni a szükséges szemléltető eszközökről,
- rendszeresen ellenőrizni a tanulók tudásszintjét szóbeli és írásbeli számonkérés útján.
- előre közölni a dolgozatok időpontját a tanulókkal.
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres nyomon követése, ellenőrzése és értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- felettesi utasítások szerint helyettesítési, megbízási feladatokat lát el.
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- részt vesz az érettségi vizsgák lebonyolításában.
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése, lebonyolítása
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- sokoldalú tájékozódás a magatartási-beilleszkedési nehézségekkel jellemezhető tanulókról
- a tanulók megfigyelése (külső megjelenése, habitusa, teljesítménye, annak változásai)
- a tanulói problémák súlyossági fokának meghatározása
- a problémák kezelése (beszélgetések, a szülőkkel való együttműködés, a befolyásoló környezet változtatásának kezdeményezése, súlyos esetben segítő szervezetek bevonása)
- Az igazgatóval egyeztetve tanórán kívüli foglalkozásokat (tehetséggondozás, felzárkóztatás, stb.) tart.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnöki munkakörben a következő feladatokat köteles ellátni:

- Az intézmény pedagógiai elvei szerint nevelni osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe venni.
- Együttműködni az osztály diákbizottságával, segíteni a tanulóközösség kialakítását.
- Koordinálni és segíteni az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot fenntartani az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványával foglalkozó tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológussal, logopédussal, gyógy testnevelővel, gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, gyámügyi munkatárssal).
- Figyelemmel kísérni a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordítani a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíteni a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszteni.
- Mikro- és szülői értekezletet tartani, szükség esetén családot látogatni, ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatni a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátni az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az osztálynapló pontos vezetését és ellenőrzését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, hiányzások adminisztrálását, bizonyítványok megírását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt).
- Gondoskodni, segíteni és nyomon követni osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatni az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósítani, közreműködni a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tenni a tanulók jutalmazására, áthelyezésére, büntetésére.
- Részt venni az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíteni a közösség tevékenységének eredményességét.
- Külön foglalkozni a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásával, a tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatását segíteni.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, az adódó problémák jelzése, a problémamegoldás kezdeményezése, az eredményesség fokozása érdekében további kapcsolattartás.
- Törekednie kell a tanulók családi, szociális, anyagi körülményeinek minél jobb megismerésére, szoros kapcsolat kialakítására a szülővel.
- Szükség esetén élni kell a családlátogatás lehetőségével is.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
-

3.8.1. A pedagógus feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Feladata a tantárgyfelosztás és az órarend szerint meghatározott tanórák megtartása, diákkörök, korrepetálások, felzárkóztatások és tehetséggondozó foglalkozások megtartása külön beosztás szerint. A Pedagógiai programban meghatározottak alapján nevelőmunkát lát el.

Feladatát a törvényben meghatározott kötelező óraszám figyelembe vételével és a tantárgyfelosztás alapján az alábbiak szerint látja el:

- tanórákkal kapcsolatos feladatok:
 - Köteles lelkiismeretesen, alaposan felkészülni a tanítási órákra
 - Köteles a tanítási órát, gyakorlati foglalkozást, szakkört a kiírt időpontban és helyen elkezdeni és befejezni.

- Köteles a tanórákon a nevelőtestületi elvárásoknak megfelelő, a tanuláshoz, munkához nélkülözhetetlen rendet, fegyelmet megtartani.
- Köteles a hetesi teendők ellátását figyelemmel kísérni, ellenőrizni és a házirendnek érvényt szerezni.
- Minden tantárgyból tanmenetet kell készíteni. A tanmenet elkészítésének határideje minden tanév szeptember 20. A tanmenetet jóváhagyja a munkaközösség-vezető és az igazgató.
- tanulók értékelésével kapcsolatos feladatok:
 - Köteles a tanulók felkészültségét rendszeresen ellenőrizni, munkáját értékelni. (Ennek egységes elveit a nevelőtestület és a munkaközösség határozza meg a Pedagógiai program alapján).
 - Köteles figyelni arra, hogy tantárgya óraszámának megfelelő érdemjegy kerüljön a naplóba.
- tanórán kívüli foglalkozásokkal kapcsolatos feladatok:
 - Érettségire, ill. szakmai vizsgára készülő osztályait jó színvonalon készíti fel a záróvizsgákra, ill. ellátja a vizsgaszabályzatban meghatározott feladatokat a vizsgákkal kapcsolatban.
 - Az iskola belső döntése alapján elvégzi a felzárkóztató, korrepetáló feladatokat, valamint a tehetséggondozást.
 - Tanulmányi versenyekre jó színvonalon felkészíti tanulóit, a versenyeken gondoskodik kíséretükről.
 - Osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői tevékenységét a külön megbízásban leírtak szerint látja el, amennyiben ilyen feladatra megbízást vállal, illetve jelöli az iskola vezetése.
- ügyelettel, felügyelettel kapcsolatos feladatok:
 - Ügyeletet lát el az órarendben („H” készenléti ügyelet) és az ügyeleti rendben meghatározottak alapján.
 - Beosztás szerint ellátja a helyettesítéseket és felügyeleket.
- adminisztrációval kapcsolatos feladatok:
 - Köteles az előírásoknak megfelelően vezetni a haladási és szakköri naplót, elkészíteni a túlóra kimutatást.
 - Adatokat szolgáltat az iskola vezetése számára.
 - Figyelemmel kíséri az iskolai dokumentumokat (havi eseménynaptár, helyettesítési-napló, órarend, megbízások stb.), a határidőket betartja.
- iskolai rendezvényekkel kapcsolatos feladatok:
 - Köteles részt venni a következő iskolai rendezvényeken:
 - tanévnyitó ünnepség,
 - tanári, alkalmazotti értekezletek,
 - iskolai ünnepségek,
 - fogadó órák,
 - szülői értekezletek,
 - pályaválasztási nap,
 - diáknapp,
 - szalagavató, ballagás,
 - tanítás nélküli munkanapok,
 - tanévzáró ünnepség,
 - illetve minden olyan esetben, amikor az iskolavezetés elrendeli.
- eszközökkel, szertárral kapcsolatos feladatok:
 - A szertárfelelőssel egyetértésben végzi a szaktárgy eszközkészletének tervezett fejlesztését, javítását, selejtezését, beszerzési tervek összeállítását.
 - Anyagi felelősséggel tartozik az épület berendezéseivel, a rábízott eszközökkel és tantermekkel kapcsolatban az erre vonatkozó jogszabályok alapján.

- továbbképzéssel kapcsolatos feladatok:
 - A jogszabályban meghatározott időszakban 7 évenként 120 órás továbbképzésben köteles részt venni, melynek igazolását bemutatja az intézmény vezetőjének.
- munkakapcsolatok, információ-kapcsolatok:
 - Kapcsolatot tart a szülőkkel, a munkaközösség vezetőjével, az adott terület vezetőjével, az osztályfőnökkel, a tanulókat befogadó kollégiummal, a diákönkormányzattal és a tantestület más tagjaival. E kapcsolattartás fő irányelve az legyen, hogy a tanulókat egységes elvárásrendszernek tegye ki az osztályban tanító tanárok közössége.

3.8.2. Pedagógusok felelőssége (közös szabályok)

- A pedagógus kötelessége különösen, hogy:
 - nevelő és oktató tevékenység keretében az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetítse,
 - nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a gyermek, tanuló egyéni képességeit, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát,
 - segítse a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását,
 - illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek felzárkózását.
 - a gyermekek, tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön.
 - ha észleli, hogy a gyermek, tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye,
 - közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
 - a gyermekek, tanulók emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa,
 - a szülőket, és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek,
 - a szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon.
- A tanulókkal és családjukkal kapcsolatos minden olyan ténnyel, információval kapcsolatban titoktartási kötelezettség terheli, amelyről hivatásának ellátása során szerzett tudomást. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki azokra az adatokra, melyek a Köznevelési törvény alapján kezelhetők és továbbíthatók. Munkatársaival kapcsolatban megtartja a hivatali titkot.
- A tanulók jogait és kötelességeit a törvény szellemében betartja, ill. megköveteli.

3.8.3. A nevelőtanárok jogai és kötelességei

A tanulók munkájának irányítását, értékelését és minősítését a nevelőtanár a kollégium pedagógiai programja alapján végzi.

- A nevelőtanár az intézmény Pedagógiai programja, Szervezeti és Működési Szabályzata, az éves intézeti munkaterv, a csoport nevelési terve, egyéb állásfoglalások és vezetői utasítások alapján – az általa választott módszerekkel – tervszerűen végzi nevelői munkáját.
- Kötelessége, hogy segítse és támogassa az általa irányított csoport önkormányzatát, azok tervező, szervező, irányító, ellenőrző munkáját, az öntevékenység kibontakoztatását, az érdekvédelmi feladatok végrehajtását.
- A tanulók személyiségének fejlődését folyamatosan figyelemmel kíséri. Tapasztatait az általa választott formában (a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartásával) rögzíti, hogy azt használni tudja az eredményes nevelés érdekében.

- Munkáját meghatározott munkabeosztás szerint végzi. A foglalkozásokra felkészül, elvégzi a munkájához tartozó adminisztrációt (naplók vezetése, statisztikák, stb.). Köteles munkaidejének kezdete előtt 10 perccel munkaképes állapotban megjelenni.
- Valamely beosztás szerinti foglalkozás elhagyására, elcserélésére legalább egy nappal előbb bejelentési kötelezettséggel tartozik a kollégiumvezetőnek. A foglalkozások témáit, anyagát, a hozzá kapcsolódó szakirodalmat a foglalkozás előtt egy héttel jelzi a csoportjának, és kijelöli az esetleges külön felkészülő tanulókat. Ha munkáját valamely oknál fogva a meghatározott időben nem tudja elkezdni, haladéktalanul köteles azt jelenteni.
- Rendszeres kapcsolatot tart a csoportjánál érintett iskolák osztályfőnökeivel, szaktanáraival.
- Beosztás szerint általános ügyeleti feladatait ellátja.

3.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

3.9.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség-felismerés, tehetséggondozás kiemelt szakmai feladatunk, a *szaktanári tevékenység* döntő részét képezi. A szaktárgyi integráló tevékenységet a *munkaközösség* végzi, az általános személyiségfejlesztés és a sokrétű szaktárgyi fejlesztési törekvés összehangolása *osztályfőnöki* feladat.

Tehetséggondozó programunk fő elemei:

- tantárgyak szerinti fogalmi rendszerek elsajátítása
- hozzáadott érték növelése individualizált programokkal, versenyfelkészítés
- önálló ismeretszerzési készségek és stratégiák elsajátítása
- együttműködés tanuló-tanuló között (tanóra, versenyprogram, projektmunka, önképzőkör)
- együttműködés tanuló-tanár között (előzőek szerint)
- az intézményi rendszer segítő tényezői (felvételi rendszer, tagozat, differenciált programok és módszerek, csoportbontás, fakultáció, kétszintű érettségi, az intézmény külső kapcsolatai az általános iskolákkal, a diákotthonnal és a felsőoktatási intézményekkel)
- az alkotóképesség, a kreativitás fejlesztése
- tehetségfejlesztő műhely működtetése pályázati forrásból
- bázisiskolai státusz alapján foglalkozások és konferenciák rendszere

Az iskolai pedagógiai munka célja a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése. A nevelés és oktatás színtere az iskolában folyó tanórai és tanórán kívüli munka, sőt a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

A motiváltság, a személyes érdekelttség, az önfegyelem, felelősségvállalás, kreatív gondolkodás, döntési képesség a siker kritériuma. A tanulás eredményessége és hatékonysága céljából a megismerési folyamatokhoz szükséges képességek fejlesztését tartjuk fontosnak.

A foglalkozásokon fejlesztendő az észlelés, képzelet, figyelem, emlékezet, gondolkodási műveletek, képességek, problémamegoldó, és kommunikációs képességek szociális képességek, tanulási - önszabályozási képességek, kompetenciák.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tanórán kívüli foglalkozások:

A tanulók tantervi anyagon túlmenő érdeklődésének kielégítése céljából létrehozott foglalkozások:

- szakkörök, érdeklődési körök, színjátszó kör
- érettségi előkészítők

A tanórán kívül foglalkozásokat éves tervezésben a munkaközösségi munkatervek tartalmazzák.

A tehetséggondozás megvalósulásának keretei

- egyéni foglalkozásokon
- szakköri foglalkozásokon
- emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozásokon
- versenyekre, ünnepségekre való felkészítés során
- műhely-, bázisiskolai foglalkozások, tehetségpont-foglalkozások
- pályázati úton megvalósuló tehetségprogramok.

3.9.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Intézményünk a sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

- Enyhe értelmi fogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása, pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása;
- Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása.

A nevelés, oktatás, képzés célja:

A szakiskolai képzés során kiemelt szerepet kap a tanulók adottságaihoz igazodó készség- és képességfejlesztés, a komplex személyiségfejlesztés.

- A még meglévő tudásbeli és szociális hátrányok felszámolása,
- A tanuláshoz, szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése, erősítése,
- A szakmai vizsgára való felkészítés,
- Munkavégzésre való szocializálás, munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, önálló életvezetés megalapozása.

A pedagógiai munka jellemzői:

- szoros együttműködés a résztvevő pedagógusok között
- szükség esetén segítő szakemberek bevonása
- elfogadó, segítő attitűd, empátia, tolerancia
- sokoldalú differenciálás a tanulásszervezés folyamatában, mely a segítségadásban, a feladatok szintjén, a tevékenység szintjén, a tanulási stílus szerint, a célok szintjén, az értékelésben nyilvánul meg
- individuális módszerek, alternatív megoldások keresése
- speciális nevelési szükségletek, kiemelt fejlesztési célok figyelembe vétele

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

Ha a gyermek, tanuló tanulási nehézséggel, tanulási zavarral (SNI b.) küzd, a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményének javaslata alapján az ilyen tanulót – a szülő kérésére – igazgatói határozatba foglalt kedvezmény/mentesség illetheti meg.

- a) egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesíthető az értékelés, minősítés alól,
- b) az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett – a vizsgaszabályzatban megjelölt módon – másik tantárgyat választhat,
- c) az érettségi, osztályozó, különbözeti és javítóvizsgákon számára hosszabb felkészülési időt biztosítunk, írásbeli esetén lehetővé tesszük az iskolai tanulmányok során alkalmazott segéd-eszköz (pl. számítógép) használatát, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását,
- d) tanulmányait magántanulóként folytathatja súlyos betegség miatt szakorvosi javaslatra.

Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a szakértői vélemény javaslata alapján – a szülő írásbeli kérelmére - az igazgató mentesíti az értékelés és minősítés alól, az iskola – a közok-

tatási törvényben meghatározott nem kötelező és egyéni foglalkozások időkeretének terhére – iskolai fejlesztő foglalkozást szervez részére. A foglalkozás keretében a pedagógus – egyéni fejlesztési terv alapján – segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez.

Amennyiben a tanuló nem kíván élni a fejlesztő foglalkozás lehetőségével – a szülő írásbeli lemondó nyilatkozata szükséges! –, megszűnik az igazgatói határozatba foglalt mentesség/kedvezmény.

Ha a tanuló már rendelkezik a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményével, abban az esetben illeti meg a szakértői véleményben javasolt, az iskola igazgatója által határozatba foglalt kedvezmény/mentesség, ha azt a szülő/gondviselő minden tanév első tanítási napján, illetve napjáig írásban kérvényezi. /Értelemszerűen a tanév közben először(!) vizsgált tanulók esetében a szakértői vélemény kiadásának dátuma a mérvadó/. A gyermek, valamint szülője/gondviselője egyidejűleg tudomásul veszi, ha a tanuló több alkalommal igazolatlanul hiányzik az iskolai fejlesztő foglalkozásról, az igazgatói határozatban foglalt mentesség/kedvezményt elveszíti. Az igazolatlan mulasztásról a szülőt/gondviselőt maximum két alkalommal írásban értesítjük. Amennyiben a tanuló továbbra is igazolatlanul mulaszt, igazgatói határozatba foglaljuk a mentesség/kedvezmény visszavonását.

A 9. osztályba jelentkező tanulók a beiratkozás napján adják le érvényes szakértői véleményüket, amennyiben élni kívánnak a szakértői véleményben javasolt kedvezménnyel/mentességgel és az iskolai fejlesztő foglalkozás lehetőségével. A szülő/gondviselő már a beiratkozás alkalmával írásban kérheti az iskola igazgatójától a Szakértői véleményben javasolt kedvezményt/mentességet, illetve írásban nyilatkozik arról, hogy hozzájárul gyermeke iskolai fejlesztő foglalkozáson való részvételéhez. Amennyiben a 9. osztály év eleji felméréseinek során felmerül a gyanú, hogy a tanulónak feltehetően tanulási nehézsége/zavara van, az érintett szaktanárok (magyar nyelv és irodalom, matematika) javaslatai és a szülő/gondviselő beleegyező nyilatkozata alapján kérjük a területileg illetékes nevelési tanácsadónál a tanuló szakvizsgálatát. A soron következő felülvizsgálatokra a tanulók vizsgálatkérő lapját a nevelési tanácsadó(k) és a szakértői és rehabilitációs bizottság(ok) kérései, valamint a jogszabályok szerint járunk el. A beilleszkedést, felzárkózást segítő tevékenység területén pedagógusaink feladata különösen, hogy

- a) a szaktanár tudjon differenciáltan oktatni, nevelni, vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit, a hátrányt nem jelentő képességterületeken erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit, nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására,
- b) az osztályfőnök a tanuló problémáiról tájékoztassa a szaktanárokat, kiemelten figyelmesen és tapintatosan foglalkozzon a szülővel, szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében, kísérelje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét, segítse a tanuló megfelelő pályaválasztását.

3.9.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Iskolánk tanulói között többen küzdenek tanulási nehézséggel. Ezen tanulók fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői bizottság szakértői véleményében foglalt javaslatoknak megfelelően. A tanulók értékelése szintén a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatoknak megfelelően történik. A foglalkozásokat szakképzett gyógypedagógus tartja.

A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése-oktatása is a pedagógusok szoros együttműködésével valósul meg, a pedagógiai munka jellemzői megegyeznek a sajátos nevelési igényű tanulóknál felsoroltakkal.

Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította;

E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

3.10. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskola, a kollégium tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciáért, közéleti felelősségre nevelés érdekében - a házirendben meghatározottak szerint - diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

Az intézményi döntéshozatalban való részvételre a diákoknak leginkább a Diákönkormányzaton és a Diákparlamenten keresztül van lehetőségük.

A Diákönkormányzatnak biztosítjuk a törvényes működés feltételeit. Beeszmólásuk, véleményezési lehetőségük van az iskolai – öket érintő – alapidokumentumok megújításánál, javaslatáikat a kidolgozásnál figyelembe vesszük.

A diákönkormányzatnak komoly feladata, de lehetősége is az iskolai közösségi programok szervezése.

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente összehívandó fórum, ahol a diákok tájékoztatást kapnak az iskola működéséről, lehetőségük van véleményük, javaslatáik megfogalmazására.

A diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. Felhívhatja a figyelmet az olyan jelenségekre, amelyek akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoznak.

3.10.1. Osztályközösségek és tanulócsoprtok

Az azonos évfolyamra járó, többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak, tanulólétszámuk jogszabályban meghatározott. Az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll.

3.10.2. Diákközgyűlés

A tanulóközösség legmagasabb tájékoztató és véleményező fóruma a diákközgyűlés. A diákközgyűlésen az igazgató (kollégiumvezető) és a diákönkormányzat vezetői beszámolnak az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok és kötelességek helyzetéről, érvényesüléséről. A diákközgyűlés nyilvános, bármelyik tanuló megteheti észrevételeit, javaslatáit személyesen vagy képviselői útján. A tanulók kérdéseket intézhetnek az intézményvezetőségéhez, kérhetik problémáik megoldását, melyekre legkésőbb 30 napon belül érdemi választ kell kapniuk. Rendszeres diákközgyűlés összehívására évente egyszer, az éves munkatervben meghatározott időpontban kerül sor. Napirendjét a közgyűlés előtt 8 nappal nyilvánosságra kell hozni. Indokolt esetben rendkívüli közgyűlést is összehívhat a diákönkormányzat vezetése és az intézményvezető.

3.10.3. Diákönkormányzat

A tanulóközösségek a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő minden kérdésre kiterjed, és akkor járhat el az intézmény egészét érintő kérdésekben, ha megválasztásában a tanulók több mint 50 %-ának képviselője biztosított.

A diákönkormányzat és az iskolai vezetők közötti kapcsolattartás formája és rendje

A kapcsolattartás formái:

- személyes megbeszélés,
- tárgyalás, értekezlet, gyűlés, diákközgyűlés,
- írásos tájékoztatók, dokumentumok átadása.

DMST útján

Az iskolai vezetők a kapcsolattartás során:

- átadják a diákönkormányzati szervnek, illetve képviselőjének a diákönkormányzat véleményezési, egyetértési, illetve javaslattevési joga gyakorlásához szükséges dokumentumokat,
- a dokumentumok értelmezéséhez szükséges tájékoztatást, felvilágosítást kérésre biztosítják,
- megjelennek a diákközgyűlésen, válaszolnak az intézmény működésével kapcsolatban feltett kérdésekre,
- a diákönkormányzat javaslatát, véleményét figyelembe veszik az intézmény működtetése, illetve a tanulókkal kapcsolatos döntések során.

A diákönkormányzat, illetve diákképviselők a kapcsolattartás során:

- gondoskodnak a véleményezési, egyetértési, illetve javaslattevési jog gyakorlása miatt átvett dokumentumok áttekintéséről, és az érintett jog gyakorlásáról,
- aktívan részt vesznek azokon a fórumokon, melyeken megjelenni jogosultak, illetve ahová meghívták, s az intézmény működésével, illetve a tanulókkal kapcsolatos kérdéseket érintenek,
- gondoskodnak az intézményvezetők megfelelő tájékoztatásáról (írásbeli meghívó) a diákönkormányzat gyűléseiről, illetve egyéb programjairól.

3.10.4. A tanulók diákönkormányzata a kollégiumban

- A diákönkormányzat saját maga határozza meg működésének rendjét. A jóváhagyás a nevelőtestület jogköre.
- A kollégium közösségi életének legfőbb irányító szerve a kollégiumi közgyűlés. Rendszeres összehívása: évente legalább egy alkalommal történik.
- A Diákönkormányzat véleményezési jogot gyakorol:
 - ünnepek, programok szervezésében
 - a tanulók fegyelmi ügyeiben
 - az intézmény külső kapcsolatrendszerének kialakításában
 - a diákmozgalmat segítő tanár személyével kapcsolatban.

3.11. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az iskola csak akkor működhet eredményesen, ha tanulói érdeklődésére épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket valamint a gazdálkodó szervezetek – munkaerőpiac érdekeit.

Az együttműködés:

- alapja a pedagógus és a szülő részéről a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség,
- feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás,
- megvalósulása a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenységtől függ,
- eredménye a családi és iskolai nevelés egysége, amely a fejlődő gyermeki személyiségre kedvezően hat.

3.11.1. Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése

1. A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével, a megbízott pedagógus-vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.
2. Az együttműködés fórumai:
 - az igazgatóság ülései,
 - az iskolavezetőség (az igazgatói tanács) ülései,
 - a különböző értekezletek,
 - megbeszélések,
 - stb.
3. Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.
4. A vezetőség az aktuális feladatokról a tanári helyiségben elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.
5. Az iskolavezetőség (az igazgatói tanács) tagjai kötelesek:
 - az iskolavezetőség (igazgatói tanács) ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
 - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség (az igazgatói tanács) felé.
6. A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetőségével (az igazgatói tanáccsal), a közalkalmazotti tanáccsal, illetve a szülői munkaközösséggel.

3.11.2. A szakmai munkaközösségek együttműködése

1. Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
2. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
 - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
 - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
 - iskolán kívüli továbbképzések,
 - a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.
3. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség (az igazgatói tanács) ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

3.11.3. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola vezetői, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója és tagintézmény-vezetője legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
 - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben és az elektronikus naplón keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, tagintézmény-vezetőjéhez, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőjéhez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel

3.11.4. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Szülői részvétel az iskola munkájában

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, tagintézmény-vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója és tagintézmény-vezetője legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
 - Egyéni megbeszélések
Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.
 - Családlátogatás
Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
 - Szülői értekezlet.
Feladata:
 - a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
 - a szülők tájékoztatása
 - a. az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - b. az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - c. a helyi tanterv követelményeiről,
 - d. az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - e. saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - f. a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - g. az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
 - h. a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.
 - Fogadóóra.
Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)
 - Nyílt tanítási nap.
Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.
 - Írásbeli tájékoztató.
Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.
3. A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
4. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy vá-

- lasztott képviselőik, tisztségviselők útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőjéhez fordulhatnak.
5. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével
 6. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, tagintézmény-vezetői fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
 7. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
 8. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
 - az iskola honlapján;
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola nevelői szobájában;
 - az iskola igazgatójánál;
 - az iskola tagintézmény-vezetőjénél;
 - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél

3.11.5 A szülő, tanuló, az iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Nyitott iskolának tekintjük magunkat, tevékenységünk középpontjában a hozzánk kerülő tanulók személyiségfejlesztésével, sikeres tanulmányi munkájának elősegítésével kapcsolatos törekvéseink állnak. A tanulót és szüleit *pedagógiai partnereinknek* tekintjük, irányultságunkra a bizalmi elv a jellemző.

Részt veszünk a körzetben irántunk érdeklődő nyolcadikosok szüleinek *pályaválasztási értekezletein*, ahol a tájékoztatás mellett tanulási tanácsokat is adunk a középiskolai tanulmányok tervezéséhez. Iskolai *PR-tevékenységünket* változatos formában, a korrekt információ szándékával folyamatosan fejlesztjük. A folyamatos kapcsolat-tartást *beiskolázási felelős* biztosítja.

Rendszeresen megrendezzük a körzet pályaválasztás előtt álló nyolcadikosai számára a *nyílt napot*. Lehetőséget biztosítunk egy-egy általános iskola számára eltérő időpontban is megismerni intézményünk programjával, oktatási tevékenységével, eszközrendszerével. Célunk a *tehetséggondozás* folytatása, ezt az Alapító okirat is kiemelten kezeli. Hagyomány szerint a felvételi előtt álló tanulók részére *középiskolai előkészítőt* szervezünk, ami azt mutatja, hogy fontosnak tartjuk a hozzánk jelentkezett diákok kötődésének erősítését.

Egy tanév alatt rendszerint két *szülői értekezletet* tartunk, ahol a tanulmányi munkával kapcsolatos tennivalók állnak a figyelem középpontjában. A szülői értekezletet a tantestületi, valamint egyéni *fogadóórák* egészítik ki.

A szülők bekapcsolódását az iskola életébe fontosnak tartjuk. Támogatjuk a szülőket, tanárokat, tanulókat aktivizáló osztály- és évfolyam-programokat, közösen bonyolítjuk le a tanév több nagy rendezvényét.

A szülők élhetnek az *érettségi vizsgák nyilvánossága* kínálta lehetőségekkel, ami módot ad arra, hogy meggyőződjenek a tanulók felkészítésének-felkészülésének eredményességéről.

A szülők szervezett *érdekképviseletét* az osztály- és iskolai SZMK-választmányok biztosítják.

A *kollégium (diákothon)* az externátusi tehetséggondozó programmal kibővülve az intézmény tanulói egy részének jelent otthont. A két intézmény összevonása után az együttműködést a közös pedagógiai program alapozza meg. *Fontos elemei:* a kölcsönös tájékoztatás, programegyeztetés, a tanulói teljesítmények értékelése, a tanulók segítése.

A gyakorlatban az együttműködés a csoportvezető nevelőtanárok és osztályfőnökök kapcsolattartásában, valamint intézményünk tanárainak kollégiumi felzárkóztató és tehetséggondozó tevékenységében realizálódik.

3.11.5. A szülő, a tanuló iskolai és kollégiumi együttműködési formái

A szülőket mindenre kiterjedően alaposan tájékoztatni, felvilágosítani szükséges. Az első találkozáskor a diákkal, a szülővel már hiteles tájékoztatást adunk az iskoláról, a követelményről. Ezek a lehetőségek a beiskolázási tájékoztatók, általános iskolai szülői értekezletek, középiskolai nyílt napok, fogadóórák.

Az iskolába felvett tanulók nevelése, fejlesztése csak a szülői házzal együttműködve valósítható meg. Úgy véljük, hogy a nevelés-oktatás, a szocializációs folyamatok vezérlése, a személyiségformálás sokkal eredményesebbé válhat, ha a szülővel szót értő kapcsolatot tudunk kialakítani, és a velük való együttműködés során diszkrécióra törekszünk.

A szülővel való együttműködés során mindig a diák érdekeit kell előtérbe helyezni. Az iskolaé a kezdeményező szerep abban, hogy hatékony legyen az iskola és a család együttműködése.

Feladataink:

- A hatékony munkához elengedhetetlen a tanulók megismerése a személyiség oldaláról képességek feltérképezése, a családi háttér, a szülők megismerése.
- A tanév eleji felmérésekről és a tanuló előmeneteléről a szülőket tájékoztatjuk.
- A megismerés másik nagy területe a család, annak helyzete, életszínvonala. Célunk a szociális hátrányok csökkentése.
- Hatékonyan együtt kell működnie a családnak és az iskolának a pályaválasztásra, továbbtanulásra való felkészítésben. Az iskola feladata a képesség szerinti irányítás és a tehetséggondozás.

A család és az iskola együttműködésének jól bevált, hagyományos formái és lehetőségei a fogadóórák (a szülők előzetes kérésére megbeszélte időpontban rendelkezésükre állunk), családlátogatások, szülői értekezletek, telefonos kapcsolattartás, írásbeli tájékoztatás.

Az iskolai nevelőmunkát a szülők szervezete is segíti. Egy-egy osztály szülői szervezete demokratikusan választja meg a 3 fős vezetőséget, ezek elnökei alkotják az iskolai szülői szervezet vezetőségét, akik maguk közül választják meg a vezetőt. Feladatuk, hogy betöltsék a szülők és az iskola közötti kapocs szerepét.

A szülővel való hatékony együttműködésben a következő módszereket és elveket érvényesítjük:

- A szülőknél érezniük kell, hogy a gyermeküket a pedagógus szereti jó és rossz tulajdonságaikkal együtt.
- A pedagógus – szakmai felkészültsége alapján – segítséget nyújt, tanácsot ad a szülőnek a nevelési problémák megoldásához.
- A pozitív pedagógiát gyakoroljuk.
- Kölcsönös bizalom és tapasztalat kiépítésére törekszünk.
- A szülőt partnernek tekintjük a nevelőmunkában.
- Az iskola nem támaszt olyan különleges igényeket, amelyek anyagi megterheléssel járnak.
- Az osztálypénztárt a szülők szervezete kezeli.
- Minden felajánlott segítséget, támogatást megköszönünk.

- Fontosnak tartjuk a szót értést a szülőkkel, a nyílt és őszinte problémafeltárást, a fejlődési lehetőségek keresését.
- A szülői vélemények kifejtésére fórumot és kellő időt biztosítunk.
- Jó kapcsolatra törekszünk tanítványainkkal, bízva abban, hogy ez a tanár-szülő partnerkapcsolatra is pozitívan hat.
- Célunk, hogy a szülőket érzelmileg is megnyerjük az iskola és a nevelés ügyének.
- Mind a szülők, mind a pedagógusok részéről fontosnak tartjuk a nyitottságot, az empátiát.
- A tanítványok és a szülők megbecsülését, tiszteletét pozitív emberi tulajdonságokkal, jó pedagógiai munkával, nevelési-oktatási teljesítménnyel igyekszünk kivívni.
- A szülői szervezet számára a szülői értekezletek előtt biztosítunk összejöveteli lehetőséget, de kérésükre egyéb esetekben is megoldjuk.

3.11.7. Az intézményünk külső kapcsolatrendszere

Intézményünk külső kapcsolatrendszerét úgy alakítjuk, hogy az elsősorban a gyermekek érdekeit szolgálja. Legfontosabbnak *a fenntartóval a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal*, annak szervezeteivel, vezetőivel, testületeivel való jó kapcsolatunkat tartjuk.

Encsen rendszeresen együtt akarunk működni a helyi önkormányzattal, annak vezetőivel, testületeivel, intézményeivel, a helybeli és regionális civil szervezetekkel. Jól kiépített kapcsolatunk van a következő intézményekkel:

- Encsi Önkormányzat
- Zrínyi Ilona Általános Iskola, Encs
- Szent László Katolikus Általános Iskola, Encs
- Encsi Többcélú Kistérségi Társulás
- Közművelődési Intézmények, Encs
- Városi Sportcsarnok, Encs
- Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, Encs
- Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, Encs
- Rendőrkapitányság, Encs
- B-A-Z Megyei Pedagógiai Intézet, Miskolc

Társulások megállapodások szerint veszünk részt a tehetséggondozó tanulmányi, sport- és művészeti programokban.

Rendszeresen együttműködünk a szikszói gimnáziummal és az encsi szakiskolával mint környékbeli középiskolákkal.

Külföldi testvériskolánk:

- Szepsi Magyar Tannyelvű Gimnáziuma (Szlovákia)
- Saarijarvi Általános és Középiskola (Finnország)
- II. János Pál Gimnázium (Mikorzyn)
- Tanulóink bekapcsolódhatnak Encs és Bad Dürrenberg (Németország), valamint Encs és Kepno (Lengyelország) testvérvárosi programjába.

3.12. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

3.12.1 A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A jogszabályban foglalt szabályozás szerint:

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a Pedagógiai Program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni,
- aki a Pedagógiai Programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

3.12.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Az osztályozó vizsgán az adott tárgy évfolyamonkénti tantárgyi követelményei megegyeznek az iskola Pedagógiai Programjában megfogalmazott részletes követelményekkel. Különbözeti vizsgát tehet az a diák, aki alap óráról emelt szintű képzésre szeretne átjelentkezni a 11. évfolyam végén.

Javítóvizsga

Ha a tanuló a tanév végén – a tantárgyak számától függően – elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Csak akkor léphet magasabb évfolyamba, ha a javítóvizsgán megfelel.

A javítóvizsga időpontja az augusztus 21-e és augusztus 30-a közötti időszak.

Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be; illetve az előírt időpontig nem tette le.

A javítóvizsgára utasított tanuló az igazgató által megállapított napon:

- köteles megjelenni, ha tanköteles, vagy
- megjelenhet, ha nem tanköteles.

A javítóvizsga napját közzé kell tenni. A javítóvizsga idejéről és a javítóvizsgával kapcsolatos tudnivalókról a tanuló szülőjét a bizonyítvány-osztáskor értesíteni kell azzal, hogy ha a tanuló a javítóvizsgát indokolatlanul elmulasztja, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja.

Osztályozóvizsga

Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya – a tanköteles tanuló kivételével –, ha az iskola kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.

Ha a tanuló mulasztása a tanév során meghaladja a 250 órát, vagy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át (szakmai tárgyak esetén 20%-át), és teljesítménye a tanév közben nem volt érdem-

jeggyel értékelhető, a tanév végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy a tanuló osztályozó vizsgát tegyen. Szavazásban csak az osztályban tanító tanárok vehetnek részt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szava dönt.

Az írásbeli osztályozó vizsga időtartama tantárgyanként 120 perc. Az írásbeli vizsgán tanári felügyeletet kell biztosítani. Az írásbeli dolgozatokat elbírálás után, a szóbeli vizsga megkezdése előtt be kell mutatni a vizsgabizottság elnökének.

Azt a vizsgázót, aki írásbeli dolgozatát vagy szóbeli vizsgáját elfogadható ok nélkül abbahagyta, úgy kell tekinteni, mint akinek a vizsgája nem sikerült.

Ha a tanuló indokoltan szakítja meg vizsgáját, a bizottság határoz arról, hogy mikor és milyen feltételekkel fejezheti be azt.

Az osztályozó és a javítóvizsgák bizottság előtt folynak. A vizsgabizottságot az iskola igazgatója bízza meg.

Elnök: az igazgatóhelyettes, az adott szaktárgyi munkaközösség-vezető vagy az igazgató által megbízott pedagógus.

Tagok: az a tanár, aki az osztályban az adott tantárgyat tanítja és a vele azonos szakú nevelő.

Ha a tanuló a kijelölt időpontban a vizsgán igazoltan nem tud megjelenni, az igazolást 8 napon belül köteles bemutatni. Az igazolás elfogadásakor az igazgató új időpontot tűzhet ki.

Különbözeti vizsga szervezendő:

- a különböző típusú intézmények közötti átjárás,
- az azonos típusú intézmények közötti iskolaváltoztatás esetén, ha a tanult idegen nyelv nem azonos,
- iskolán belül képzési forma változtatása esetén,
- fakultációs tantárgy módosítása esetén.

A javítóvizsgáról, az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

A vizsgadíjakat a vonatkozó rendeletek szerint kell meghatározni.

3.12.3. Vizsgaidőszakok

Osztályozó- és különbözeti vizsgát – hiányzások és érettségi vizsga, valamint átvett diákok osztályozása miatt – évente 4 alkalommal (október, január, április, június) szervezünk. A diákok kiértékelésére a vizsga letétele előtt legalább 15 nappal sor kerül.

A javítóvizsgát a tanév rendje szerint, augusztus 22-31. közötti időszakban zajlanak.

Osztályozóvizsga szervezhető továbbá minden tanév április 30-ig, a május-júniusi előrehozott érettségi vizsgára jelentkezett tanulók részére.

3.12.4. A vizsgára való jelentkezés módja

Javítóvizsgára írásbeli jelentkezés nem szükséges, de az érintett tanuló jelezze vizsgaszándékát az osztályfőnöknél június 30-ig.

A tanuló az igazgatónak címzett kérvénnyel fordulhat az osztályozó vizsga letételének engedélyezéséért.

Az igazgató engedélyezés után továbbítja a kérvényt az oktatási igazgatóhelyettes részére, aki gondoskodik a vizsga megszervezéséről. A kérvény elutasítása esetén az igazgató írásban értesíti a tanulót.

3.12.5. A vizsgák előkészítésének módja

A javító-, különbözeti-, és osztályozóvizsgák beosztását (a tanév folyamán, illetve a tanévzáró értekezleten hozott nevelőtestületi határozatok alapján) az oktatási igazgatóhelyettes készíti el.

Az oktatási igazgatóhelyettes az érintett tanulóknak hivatalos értesítést küld a vizsgák helyéről és időpontjáról. Ezzel egy időben a vizsgabeosztást a tanári szobában közzé teszi. A szaktanárok a vizsga időpontjára összeállítják a feladatlapokat és a tételsorokat.

A különbözeti vizsgák szükségességéről a szaktanár (szükség esetén a munkaközösség-vezető) véleményének meghallgatása után az igazgató dönt. A különbözeti vizsga időpontját az igazgató határozza meg.

A vizsgabizottságokat az igazgató jelöli ki.

3.12.6. A vizsgák lebonyolítása

Egy adott vizsgaidőszakban a tanuló több évfolyam anyagából is tehet osztályozó vizsgát, de minden évfolyam anyagából külön írásbeli és/vagy szóbeli vizsgát tesz (a vizsgakövetelmény szerint), amely külön adminisztrálandó a vizsgajegyzőkönyvben.

A vizsga napján az oktatási igazgatóhelyettes előkészíti a vizsgajegyzőkönyveket.

A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért és a vizsgák szabályszerű lebonyolításáért.

A vizsgák eredményét az osztályfőnök írja be a naplóba, az anyakönyvbe és a bizonyítványba a megfelelő záradék alkalmazásával. A záradékot az igazgató írja alá.

A vizsgák eredményének bejegyzése után a vizsgajegyzőkönyveket az iskolatitkár vagy az adminisztrátor irattárba helyezi és gondoskodik az irattári terv szerinti megőrzéséről.

3.12.7. A vizsgák követelményrendszere

Általános alapelvek

Arra a tanulóra, aki mulasztása miatt tesz osztályozó vizsgát, ugyanaz a követelményrendszer vonatkozik, mint aki előrehozott érettségi vizsgát szeretne tenni.

A tantárgyanként külön meghatározott követelményrendszert a munkaközösség határozza meg.

Osztályozó vizsgát az tehet, akinek a nevelőtestület engedélyezte, vagy pedig az előrehozott érettségi vizsga miatt kérelmezte azt.

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az egész tanév tananyagát, összhangban a helyi tanterv követelményeivel.

A javító-, osztályozó- és különbözeti vizsgák az alábbi formai és tartalmi követelményeknek kell, hogy megfeleljenek.

TANTÁRGYAK	ÍRÁSBELI	IDŐ-TARTAM	SZÓBELI	IDŐ-TARTAM	GYAKOR-LATI	IDŐ-TARTAM	TÉTEL/TÉMAKÖR
Magyar nyelv és irodalom	X	60 perc	X	5 perc 10 perc			10 20
Történelem	X	45 perc	X	10 perc			20
Bevezetés a filozófiába			X	10 perc			10
Emberismeret és etika			X				10
Angol nyelv	X	45 perc	X	10 perc			20
Német nyelv	X	45 perc	X	10 perc			20
Matematika	X	45 perc					20
Fizika	X	45 perc	X	10 perc			20

Kémia	X	45 perc	X	10 perc			20
Biológia	X	45 perc	X	10 perc			20
Földünk és környezetünk	X	45 perc	X	10 perc			20
Ének-zene	X	45 perc	X	10 perc			10
Rajz és vizuális kultúra					X	10 perc	10
Testnevelés és sport					X	7*45 perc	
Informatika	X	45 perc					20
Anyanyelvi kommunikáció	X	45 perc	X	10 perc			10
Modulok							
Társadalomismeret	X	45 perc	X	10 perc			10-20
Művészetek					X	10 perc	10
Mozgókép és médiaismeret			X	10 perc			10
Szakmai modulok	X	45 perc					

3.12.8. A vizsgázás módja

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák minden alkalommal írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati részből állnak.

Az írásbeli vizsga időtartalma maximum 60 perc.

A szóbeli vizsga tételhúzás alapján történik. A szaktanár minimum 10 tételt készít elő. Póttétel az előkészített tételeken kívül nem húzható.

3.12.9. Az osztályzatok megállapítása

Az osztályzatok megállapítása az érettséginek megfelelően, annak közelítő arányában történik.

Ugyanígy kerül megállapításra az írásbeli-szóbeli teljesítmény aránya.

Azoknál a vizsgáknál, amelyeknél szóbeli és írásbeli vizsgarész is van, az írásbeli vizsgára bocsátás feltétele a szóbelin minimum 15 % teljesítése.

Értékelés:

A két vizsgarész együttesen:

0-29 %	elégtelen (1)
30-49 %	elégséges (2)
50-69 %	közepes (3)
70-84 %	jó (4)
85-100 %	jeles (5)

3.12.10. A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgatárgyak részletes követelményeit a Helyi tanterv tantárgyi részei tartalmazzák.

3.12.11. Érettségi vizsga

A tanulmányokat lezáró érettségi vizsgákat a mindenkori tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet alapján kell lebonyolítani.

Érettségi vizsga a többször módosított 100/1997.(VI.13.) Korm. rendelet szerint két szinten szervezhető valamennyi iskolánkban tanított közismereti, és a központilag meghatározott szakmai előkészítő tantárgyakból.

A kétszintű érettségivel kapcsolatos előkészítő feladatok:

Az iskola igazgatója egy erre a célra összehívott megbeszélésen tájékoztatja a tanulókat és a szülőket a kétszintű érettségi vizsga

- előkészítő feladatairól,
- az emelt szintű vizsga letételéhez szükséges kiegészítő ismeretek megszerzhetőségének feltételeiről,
- a felajánlott tantárgyi előkészítők óraszámairól és
- az előkészítőkre történő jelentkezés módjáról és időpontjáról.
-

3.12.12. felkészítő csoportba való jelentkezés módja

Az iskola igazgatója minden év március 15-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót a választható tantárgyakról.

A 10. évfolyamos tanulóknak minden év március 31-ig írásban kell jelentkezniük a választott felkészítő fakultációs csoportokba. A csoportba jelentkezés a tanuló alanyi joga, független tanulmányi eredményétől. De a tanuló nem lépheti át a Nemzeti Köznevelési Törvényben szabályozott heti tanítási órakeretet.

A tanulói igények alapján az iskolavezetés a 11. és 12. évfolyamon gondoskodik a törvényi előírásnak megfelelően az érettségi előkészítő (fakultációs) foglalkozások megszervezéséről.

A fakultációs foglalkozások órarend szerinti óráknak minősülnek, az azokon való megjelenés a jelentkező számára kötelező. Az órákról történő hiányzást igazolni kell.

3.12.13. A tantárgymódosítással összefüggő kérdések

A tanuló jelentkezése az emelt szintű felkészítő csoportba két tanévre vonatkozik. Ez idő alatt a tanuló köteles a tanórákat látogatni, osztályzatot szerezni. A tanuló az adott tantárgyból egy osztályzatot kap.

A 11. évfolyamos tanulók minden év május 20-ig írásban kérvényezhetik korábbi jelentkezésük módosítását, ill. új jelentkezést adhatnak le. A módosításra az iskola igazgatójának engedélyével kerülhet sor. Ha a tanuló az adott tantárgyból 11. évfolyamon nem vett részt emelt szintű érettségire felkészítő csoportban, 12. évfolyamon csak akkor jelentkezhet felkészítő csoportba, ha a tantervben meghatározott anyagrészből sikeres különbözeti vizsgát tesz.

Sikertelen különbözeti vizsga esetén az igazgató nem engedélyezi a részvételt. A különbözeti vizsga időpontja az éves munkatervben meghatározott javítóvizsga időpontja. Az igazgató döntéséről írásban értesíti a tanulót.

3.12.14. A vendégtanulói jogok és köteleességek

Ha az intézmény a tanuló számára nem tudja biztosítani az emelt szintű felkészítő csoportba való részvételt az iskola keretei között, a tanuló joga más közoktatási intézményben felkészítő foglalkozáson részt venni. A tanuló csak úgy vehet részt más közoktatási intézményben ilyen jellegű oktatásban, ha azt iskolai órarendje lehetővé teszi. Ha a foglalkozás délelőtti tanítási óra alatt zajlik, a tanuló az intézmény épületét csak osztályfőnöki engedéllyel hagyhatja el. A más közoktatási intézményben felkészítő csoportban szerzett érdemjegyeket az adott közoktatási intézmény félévente továbbítja intézményünknek, az ott megszerzett érdemjegyek beszámítanak a tanuló iskolában szerzett érdemjegyeibe.

Intézményünk szintén lehetőséget biztosít más közoktatási intézmények tanulóinak vendégtanulói jogviszony létesítésére.

3.13. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

3.13.1. Az osztályok szervezése, a felvétel, átvétel és a továbbhaladás, valamint a vizsgára jelentkezés feltételei nappali tagozaton

Az általános iskolai tanuló a középfokú iskolába az általános vagy a rendkívüli felvételi eljárás keretében vehető fel. A felvételi eljárásokkal kapcsolatos határidőket az oktatásért felelős miniszter évente, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben határozza meg.

A 7. és 9. évfolyam szervezésére vonatkozó évenkénti programot a mindenkori tanév helyi rendje tartalmazza.

- A gimnáziumi 7. évfolyamra a beiskolázás alapja az általános iskola 5-6. évfolyamán (év végén, illetve félévkor) a közismereti tárgyakból szerzett év végi, illetve félévi osztályzatok átlaga. A hozzánk jelentkező diákoktól – kivéve, ha nem felelünk meg a törvényi előírásoknak a jelentkezők számát illetően – kérjük a központi egységes írásbeli felvételi vizsga megírását. Így az általános iskolából hozott és a felvételi vizsga során szerzett pontok (összesen 300) összesítése alapján készítjük el a felvételi rangsort. Az általános iskolai eredményeket 100 pontig vesszük figyelembe, az írásbelin 150 pont szerezhető (elért pont X 1,5). További 50 pont szerezhető a felvételi elbeszélgetés alkalmával.

A felvételi részleteit Felvételi Szabályzatunk tartalmazza.

- A gimnáziumi 9. évfolyamra a beiskolázás alapja az általános iskola 7-8. évfolyamán (év végén, illetve félévkor) a közismereti tárgyakból szerzett év végi, illetve félévi osztályzatok átlaga. A hozzánk jelentkező diákoktól kérjük a központi írásbeli felvételi vizsga megírását. Így az általános iskolából hozott és a felvételi vizsga során szerzett pontok (összesen 300) összesítése alapján készítjük el a felvételi rangsort. Az általános iskolai eredményeket 100 pontig vesszük figyelembe, az írásbelin 150 pont szerezhető (elért pont X 1,5). További 50 pont szerezhető a felvételi elbeszélgetés alkalmával. A rendvédelmi tagozatra szóbeli vizsga helyett alkalmassági vizsgát szervezünk, melynek eredménye nem számít bele a felvételi pontokba, de a követelmények nem teljesítése kizárja a tanulót a felvételi eljárásból.
- A felvételi részleteit Felvételi Szabályzatunk tartalmazza.
- A sikeres felvételt szolgálja a felvételi előtt igény szerint szervezett középiskolai előkészítő. A humán tagozaton magyar nyelv- és irodalomból, valamint történelemből, a reál tagozaton matematikából, fizikából, kémiából és biológiából nyújtunk emelt szintű képzést. A gimnáziumi osztályok tantervében kiemelt helyen szerepel az anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztése.
- Idegen nyelveket a tanulók választás és felkészültség szerint kialakított csoportokban tanulnak, a tantervnek megfelelően 2 nyelvet a gimnáziumban. Minden évfolyam számára tagozatos, haladó és kezdő csoportokat indítunk. A tagozatos csoport emelt óraszámú tanulója a választott nyelvet. Tagozatos csoportba szintfelmérés alapján lehet bekerülni (legalább 2 éves előtanulmányok után), egyéb emelt óraszámú csoport szervezése megfelelő érdeklődés alapján a szabad sáv és a fakultáció órakerete szerint lehetséges. A nyelvi csoportok között és általában a tantárgyi csoportbontások esetén biztosítjuk az átjárhatóságot. A gimnáziumban és a szakközépiskolában a választható 2 idegen nyelv az angol és a német. Más nyelvekből indokolt esetben egyedi igények (osztályozóvizsga, érettségi vizsga) szerint biztosítjuk a szükséges feltételeket. A nyelvi előkészítő évfolyamon angol és német nyelvből heti 14 órában alapozzuk meg a tanulók korszerű idegen nyelvi ismereteit.
- A magasabb évfolyamba lépés feltétele, ha a tanuló a tanév végén, illetve javító- vagy osztályozóvizsgán valamennyi tárgyból legalább elégséges osztályzatot kapott. Javítóvizsgát a központi szabályozásnak megfelelően tehet a tanuló. Nappali tagozatos tanulmányai során az évismétlés - eltérő évfolyamon, tankötelezettség függvényében - kétszer engedélyezhető. Osztályozó- és különbözeti vizsga engedélyezése igazgatói vagy tantestületi, kötelezővé tétel-

le, illetve a kötelezettség alól történő mentesítés tantestületi hatáskörbe tartozik. Az a tanuló, aki az adott tanévben összesen 250 óránál többet, vagy az egyes tantárgyakra számított tanítási órák legalább 30%-ról hiányzott, a tantárgy (tantárgyak) teljes évi anyagából osztályozóvizsgát köteles tenni. A szakmai tárgyak esetén ez a szám nem haladhatja meg a tanítási, elméleti órák 20 %-át. Ha a szakképző évfolyamon a tanulónak a gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja a gyakorlati képzési idő (óraszám) 20 %-át, a tanuló tanulmányai folytatásáról a nevelőtestület dönt.

- A magasabb évfolyamba lépés feltétele az évfolyam tantervi követelményeinek teljesítése, amelyet az év végi elégtelentől különböző osztályzattal fejez ki a szaktanár. Ugyanez vonatkozik a javítóvizsga eredményére is. Nem osztályozható a tanuló, ha a törvényben meghatározott, megengedett hiányzást túllépte az elméleti, illetve gyakorlati órákon.
- A tanévi követelmények tanév vége előtt történő teljesítését a tanuló évközi osztályozóvizsgán is bizonyíthatja. Idegen nyelvből szerzett közép- vagy felsőfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga esetén, nyelvvizsga-bizonyítvány birtokában a tanuló az adott nyelvből - jeles minősítés mellett - kérésére felmentést kaphat óralátogatási kötelezettsége alól. Ugyancsak felmentés kérhető sikeres előrehozott érettségi letétele után abból a tantárgyból, amely az adott tárgy előrehozott érettségi vizsga szintjére készít fel.
 - Az elégséges minősítéshez általában 33%-os teljesítményt kell elérni, a jeles osztályzathoz 90%-os teljesítmény elérése és speciális tantárgyi feladatok teljesítése szükséges. Az osztályzatot a szaktanár írásbeli és egyéb felmérés, valamint szóbeli és egyéb gyakorlati szereplések minősítésével alakítja ki. A sztenderdizált felmérési szintektől, írásbeli eredmények átlagától jó szóbeli teljesítmény esetén maximum +1 osztályzattal el lehet térni. Ezt a lehetőséget a szaktanár a tanév elején ismerteti és a teljes tanévben biztosítja. Az érettségi követelményrendszerének megfelelően közvetlenül az érettségi felkészítést szolgáló feladatsorok értékelése esetén, főleg az utolsó felkészítő évfolyamon szükséges alkalmazni az érettségik során megszokott pontszámítási százalékokat. Mindez a 25-40-60-80%-os sávhatároknak megfelelő pontozást jelenti, természetesen figyelembe véve az felkészítés és az érettségi kapcsolatát: a felkészítés és a feladatsor szintjét, a feladatsor nehézségi fokát, korrelációját az érettségi feladatsorokkal. Mindezt munkaközösségi szinten kell egyeztetni.
 - A szaktanár a tantárgyából a tanultak alapján félévenként minimum 3, évente minimum 6 érdemjegyet ad egy-egy tanulónak, melynek legalább a 30 %-a szóbeli vagy egyéb gyakorlati teljesítmény alapján állapítható meg. Az átfogó zárthelyi írásbeli felmérések mennyisége évente az érettségi vizsgán írásbelivel (is) záruló tárgyakból a heti óraszámokkal azonos, de legfeljebb 5, egyéb tárgyakból (modulokból) félévente minimum 1 és maximum 2 lehet.
- A 11-12 évfolyam osztályainak, csoportjainak szervezését elsősorban a kétszintű érettségi előírásai határozzák meg. Középszintű érettségi vizsgára - a kötelező tárgyakon túl - gimnáziumban további 7 (informatika, fizika, biológia, kémia, földünk és környezetünk, rajz és vizuális kultúra, testnevelés), tárgyból készítjük fel diákjainkat. Tanulóink a kötelező érettségi tantárgyakon (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, angol vagy német nyelv) túl, a következő tárgyakból jelentkezhetnek emelt szintű (fakultációs) felkészítésre: informatika, fizika, biológia, kémia, földünk és környezetünk, rajz és vizuális kultúra. A csoportok működő minimumlétszáma 6, átlaglétszáma 12 fő. Indokolt esetben a 11-12. évfolyamon összevont csoportot alakítunk, hogy a tanulók megkaphassák a továbbtanulásukhoz szükséges felkészítést. Kezdesi létszám 12, működési minimumlétszám 6, a szükséges átlaglétszám 8 fő.
- Az érettségi vizsgára jelentkezés, illetve vizsgára bocsátás feltételei megegyeznek a továbbhaladásra vonatkozó feltételekkel. Az érettségi és szakmai vizsga követelményeinek általában megfelelnek a szaktárgyi minősítés alapelvei is. A jelentkezés, illetve a vizsga elkezdésének feltétele a záró évfolyam eredményes befejezése az adott tantárgyból, illetve a tantárgy

tanulására vonatkozó felkészülési követelmények teljesítése. A vizsgák szervezésének elveit a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról tartalmazza.

- A kollégiumunk az alapító okirat szerint 60 tanuló elhelyezését, gondozását teszi lehetővé. A tanulók felvételét a Szervezeti és Működési Szabályzat pontosítja, de annak állandó eleme legyen: kizárt tanulót az intézmény nem vesz fel. A tanulócsoportok száma a jelentkezők számától függően alakítandó ki. A csoportok vezetésével megbízott nevelőtanárok a tevékenységükért külön pótlékban részesülnek. A feladataikat az intézményvezető állapítja meg.

3.13.3. Tanulók átvétele

Tanulók átvételéről az igazgató dönt. Tanuló átvételére a tanév közben abban az esetben van lehetőség, ha a Nemzeti Köznevelési Törvényben előírt létszámok lehetőséget biztosítanak erre.

Az átvételhez a tanuló év végi vagy félévi bizonyítványát be kell mutatni. Kiskorú tanuló átvételét szülő és tanuló együtt kérheti írásban. Különböző iskolatípusokból történő átvétel különbözeti vizsga letételéhez kötött, abban az esetben, ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában. A különbözeti vizsgát egy hónapon belül köteles a tanuló letenni. Indokolt esetben az igazgató hosszabb felkészülési időt is engedélyezhet.

Az átvételt az igazgató helyhiány miatt azonnal megtagadhatja.

3.13.4. A kollégiumi felvétel rendje

- A korábbi években kollégiumi tagsággal rendelkező tanulók, illetve szüleik május 31-ig kérhetik felvételüket a kollégiumba az intézmény jelentkezési lapján.
- Az intézmény június 15-ig értesíti őket a felvételtől.
- A kollégiumi elhelyezést az iskolába való jelentkezéssel együtt kell kérni.
 - Elutasítás esetén a jelentkezést követő 15 napon belül értesíti az intézmény a szülőket.
 - Felvétel esetén az iskolai beiratkozás napján kell jelentkezniük a kollégiumban felvételre.
- A beiratkozásra hozniuk kell a kedvezményes étkezésre jogosító igazolást.
- A felvételtől a kollégium vezetőjének meghallgatása után az iskola igazgatója dönt.
- A felvételnél előnyt élvez:
 - a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanuló, akinek intézeti elhelyezése nagykorúsága miatt szűnt meg.
 - az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségének kollégiumi elhelyezés hiányában nem tud eleget tenni.
- A kollégiumi elhelyezés egy tanévre szól.
- Externátusi elhelyezésre abban az esetben van lehetőség, ha a kollégiumban nincs szabad férőhely.
- Szabad férőhely esetén tanév közben is felvételt nyerhetnek a tanulók.

3.13.5. A tanuló elhelyezésének, jogviszonyának megszűnési szabályai, eljárási rendje

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- Ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján.
- A tankötelezettség utolsó éve augusztus 31. napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni.

A kollégiumi tagság megszűnik:

- a tanév utolsó napján,
- annak a tanulónak, akit fegyelmi úton kizártak az iskolából vagy a kollégiumból,
- akinek tagságát étkezési díjfizetési hátralék miatt az igazgató megszünteti (Ez esetben az illetékes Gyermekekjóléti Szolgálat intézkedését kell kérni),
- aki a tagságáról lemond.

Az iskolából való távozás rendje

Amennyiben a tanuló jogviszonya bármely okból megszűnik, az alábbiak szerint kell eljárnia:

- a távozó tanuló – miután a szülő bemutatta a fogadó iskola befogadó nyilatkozatát – az iskola titkárságán megkapja a Kilépő lapot,
- az iskola könyvtárába vissza kell vinnie a kölcsönzött könyveket, és ezt a Kilépő lapon igazoltatnia kell,
- az iskola titkárságán lemondja az étkezést,
- bármilyen tartozása van az osztálya vagy az iskola felé, azt rendeznie kell,
- a titkárságon le kell adnia azt a Kilépő lapot, melyre a fenti igazolásokat beszerezte, és itt megkapja az Értesítést iskolaváltozásról nyomtatványt, mellyel a következő intézményben jelentkezhet,
- a fogadó iskola visszaigazolása után a tanulót törlik a tanuló nyilvántartásból és egyúttal megküldik a fogadó iskolának a szükséges dokumentációt (bizonyítvány, egészségügyi törzskönyv, dolgozat füzetek).

3.14. A felvételi eljárás különös szabályai

3.14.1. Tanulók felvétele 9. évfolyamra

Általános, felvételi eljárás keretében: a központilag kiadott jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló. Egy jelentkezési lapon az iskola több tagozata is megjelölhető.

Felvételi:

Az iskola igazgatója az általános iskolában elért eredmények alapján felvételi rangsort készít. A nevelőtestület véleményének kikérése után meghatározza a felvételre javasolt és az elutasított tanulók névsorát.

A nevelőtestület meghallgatása után az igazgató a köznevelési törvény előírásai szerint meghatározza a tagozatonként felvehető létszámot.

A fenti eljárás végén a Felvételi Központ az iskolának megküldi a felvehető tanulók névsorát. Az iskola határozatban értesíti a tanulókat és az általános iskolát a felvételtől vagy az elutasításról.

A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől – az egyedi körülmények mérlegelése alapján – az igazgató dönt, figyelembe véve a szakmai munkaközösség javaslatát.

A sajátos nevelési igényű és az Alapító okirat szerint fogadható fogyatékos tanulók esetében a felvételi során a szülő kérésére hosszabb időt biztosítunk, a pontszámítánál azonban egyéb előnyöket nem élvez.

Rendkívüli felvételi eljárás a következő tanév első napjáig tart. A felvételi kérelem alapján a rendkívüli felvételi eljárásban az igazgató dönt a tanulók év végi bizonyítványa, és a férőhelyek alapján.

3.14.2. Tanulók felvétele 11., 13. szakképző évfolyamra

A felvételi eljárás keretében az iskola által készített jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló, a tárgyév február 15-étől augusztus 31-éig.

A felvételtől az igazgató a tanulmányi eredmények alapján dönt.

Az indítandó szakmákat, a nevelőtestület véleménye alapján, az igazgató dönti el. A tanulókat az iskola határozatban értesíti a felvételtől vagy az elutasításról.

3.15. Kollégiumi nevelés programja

3.15.1. A kollégiumi nevelés funkciói

Alapfunkciók:

- Oktatáspolitikai, szociálpolitikai,
- Szociális,
- Családhelyettesítő,
- Szocializációs és személyiségformáló,
- Értékközvetítő.

Kiegészítő funkciók:

- Társadalmi mobilitás, esélyegyenlőség megteremtésének elősegítése.
- hátrányos helyzet enyhítése, megszüntetése,
- felzárkóztatás,
- tehetséggondozás.

Felkészítés a társadalmi munkamegosztásban való részvételre:

- pályaorientáció,
- pályaválasztás,
- hobbi és kiegészítő foglalkozások.

3.15.2. A kollégiumi nevelés feladata, célja, alapelvei

Feladatunk az, hogy megteremtjük és biztosítjuk a feltételeket az iskolai tanulmányok folytatásához azoknak, akiknek a továbbtanuláshoz a lakóhelyükön nincs lehetőségük, vagy akiknek a tanuláshoz szükséges feltételeket a család, a szülők otthon nem tudják biztosítani.

Célunk, hogy a bentlakásos intézmény sajátos eszközeivel és pedagógiai módszereink felhasználásával segítsük a kollégiumunkban elhelyezett diákok szocializációját. Lehetővé tegyük számukra az eredményes felkészülést, biztosítva részükre a tanuláshoz szükséges nyugodt feltételeket és az állandó szaktanári támogatást. Célunk továbbá kollégistáink kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése és kibontakoztatása, valamint sokoldalú, széles ismeretekkel rendelkező, pozitív értékekre érzékeny és fogékony, a társadalom számára hasznos állampolgárokká történő nevelése.

A felsorolt célok elérése érdekében alakítjuk ki tevékenységrendszerünket, programkínálatunkat, melyeket az éves munkatervben rögzítünk.

A nevelés alapelvei:

Összhangban a „Kollégiumi nevelés országos alapprogramjával” a következő alapelveket fogalmazzuk meg:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- a tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat;
- az alapvető erkölcsi normák betartása;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele;
- a fogyatékos tanulóknál a fogyatékoság okozta egyéni szükségletek figyelembe vétele;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tisztelőben tartása, fejlesztése;
- építés a tanulók öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- a szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés;
- világos, egyértelmű norma-és értékrendszer kialakítása;
- az életkori sajátosságok, személyes szükségletek figyelembe vétele;
- a kollégium családpótló szerepének hangsúlyozása;
- jogok és kötelességek egyensúlya;

- tanuláshoz, művelődéshez való jog;
- a művelődés, az ismeretszerzés feltételeinek minél szélesebb körű biztosítása;
- a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása, feltételeinek megteremtése.
-

3.15.3. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

I. A tanulók életrendjének szervezési elvei:

- A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges megfelelő életritmus kialakítása.
- Az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása.
- Minden részletében otthonos, kulturált, esztétikus közeg biztosítása, amely fejleszti a diákok ízlését, igényességét.

II. A tanulás szervezésének elvei:

- A diákközösségek (csoportok) ideális kialakítása (iskolatípusok, életkori sajátosságok, egyéni értelmi képességek).
- Változatos szervezeti és módszerbeli megoldások alkalmazásával biztosítani az esélyegyenlőséget, a tanulás feltételeit.
- A tanulók képességeinek felismerésével támogatni a tehetségek kibontakozását, illetve a lemaradók felzárkóztatását csoportos és egyéni foglalkozások keretében.

III. A szabadidő szervezésének elvei:

- Az egészséges, kulturált életmód kialakítása változatos tevékenységrendszer segítségével (sportfoglalkozások, versenyek).
- A tanulók irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztésével sokoldalúan tájékozott személyiség kialakítása (vetélkedők, Kollégiumi Napok).
- Történelmi, kulturális és természeti értékeinket ismerő, a hagyományokat ápoló „magyar” emberek nevelése! (kirándulások, hagyományörző foglalkozások).
-

3.15.4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést segítő tevékenység

A tanulási kultúra fejlesztése.

Az eredményes és hatékony ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégiumunknak lehetőséget kell biztosítania arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Kiemeli a tanulási motívumok – az érdeklődés, a megismerés és felfedezés vágyának – fejlesztését, hangsúlyt helyez annak előmozdítására, hogy az ismeretek elsajátítása ne csak kötelességként, hanem igényként is fogalmazódjék meg a tanulóknál, s így életprogramjuk részévé váljon a tanulás.

Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályorientáció segítése.

A kollégium olyan változatos szervezeti és módszerbeli megoldásokat alkalmaz, amelyek segítségével az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségi, neveltségi különbségeket kezelni képes.

A kollégium feladata a tanulók képességeinek felismerése, és kibontakoztatásuk segítése. Támogatja a tanulásban elmaradt és a fogyatékos tanulókat, biztosítja annak esélyét, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat. Létrehozza a tehetséges tanulók kiválasztására szolgáló rendszerét, segíti a tehetséges tanulókat képességeik tovább fejlesztésében, tudásuk bővítésében.

A kollégium – az iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi az egyes szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

A közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése.

A kollégium – mint közösségi helyszín – a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikáció és vitakultúra, szervezőkészség stb.) fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

A kollégiumnak feladata a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra stb.) nevelés.

A kollégiumi élet megszervezésében is jelentős szerepet tölt be a kollégiumi diákönkormányzat. Intézményünknek továbbra is biztosítani kell, hogy a választott tisztségviselői révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében. Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék – és mindennapi gyakorlatban váljanak képessé felelősen alkalmazni – a demokratikus érdekérvényesítés, problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit (jelenleg: ENDI-diáklap, stúdió, rendezvények, pl. disco).

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés.

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez, szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszer belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket a testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. Fogyatékos tanulók nevelése során kiemelt figyelmet kap a személyi higiénia, a saját állapot pontos megértése, a gyógyászati, illetve az egyéb speciális eszközök használata.

A kollégium minden részletében otthonos, kulturált, esztétikus közegként működik, ahol a tanulók jól érzik magukat, és ami egyben fejleszti ízlésüket, igényességüket. A kollégium kulturális és sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához.

A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Az önismeret fejlesztése, a korszerű világkép kialakításának segítése.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti, tapasztalati alapjai. A természet és társadalmi ismeretek bővítésével, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését.

A kollégium kiteljesíti a nemzetünk, nemzeti és etnikai kisebbségeink kultúrájának értékeit, nemzeti, történelmi és vallási hagyományainkat, jellegzetességeinket megismertető iskolai tanulmányokat, ezzel is erősíti a tanulók hazaszeretetét.

A világról kialakított képben kiemelt helyet kap az Európához való kötődésünk, az európai kultúrkör.

A nemzeti, etnikai kisebbségi tanulók nevelését ellátó kollégium kiemelt feladata az adott kisebbséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzeti, etnikai kisebbségi kultúrájának szokásainak ápolása és fejlesztése.

A kollégiumunk – igazodva a közoktatási törvény rendelkezéseire – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. Külön figyelmet fordít a nemzeti és etnikai sajátosságokra.

3.15.5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások

Az alábbi területeken valósulnak meg:

- a differenciált képességfejlesztés – a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, valamint a kiemelt képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása – szervezeten, a kollégiumnak az iskolákkal együttműködve kialakított programja alapján történnek;
- az iskolák szerzett ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében a kollégium különböző szakköröket, diákköröket szervez.

A tanulókkal egyéni törődést biztosító foglalkozások:

- a személyes törődést biztosító foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsára, segítségére;
- a csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoporthoz kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik. A foglalkozások célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait; a konfliktuskezelő képességet. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenció tevékenysége (balesetek, káros szenvedélyek – dohányzás, alkohol, illetve drogfogyasztás stb. – kialakulása).

3.15.6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei

- a szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészség és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása;
- a foglalkozások során hangsúlyt kap a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése, a kollégiumban élő nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó tanulók nemzetiségi kultúrájukhoz való kötődésének erősítése;
- a kollégium által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget;
- a kollégium szakmai foglalkozások szervezésével segíti – a működésben fontos szerepet betöltő, az önkormányzati rendszerbe illeszkedő – diákkörök fejlődését.
- a diákok életkori sajátosságait figyelembe véve, érdeklődésüknek, elvárásaiknak megfelelően igyekszünk programjainkat alakítani, amelyeket az éves feladatterv tartalmaz.

3.15.7. A kollégium gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenysége

Nevelőtanáraink fontos feladata, hogy a kollégiumunkban élő szociális és egyéb hátrányokkal küzdő fiatalokat feltérképezzék, problémáikat megismerjék, s az ismeretek birtokában tegyék meg a szükséges intézkedéseket, kezdjék meg a segítő munkát.

- szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek:
 - felzárkóztató, tehetséggondozó programok,
 - drog- és bűnmegelőzési előadások,
 - pályorientáció,
 - felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadó órákon, családlátogatásokon,
 - helyi és regionális támogatások megszerzésének ösztönzése,
 - ösztöndíjak,

- a szociális támogatást nyújtó pályázatok figyelése és megcélzása.
- a lelki problémákkal küzdő diákokra való odafigyelés:
 - egyéni beszélgetések során vigaszt nyújtás, tanácsadás,
 - súlyosabb gondok esetén a megfelelő szakemberhez történő irányítás (orvos, pszichológus, védőnő, jegyző, stb.),
 - kapcsolatfelvétel a gyámügyi hivatalokkal, a családsegítő szolgálattal, a gyermekjóléti szolgálattal,
 - elbeszélgetés a szülőkkel, a családdal, a közeli hozzátartozókkal, barátokkal,
 - a diákönkormányzat bevonása.
- segítségnyújtás az egészségügyi problémákkal küzdő tanulók esetében:
 - enyhébb lefolyású, ismert betegségek esetén gyógyszeres segítségadás, intézményen belüli ellátás, házi ápolás,
 - gyors, hirtelen fellépő rosszulletek esetén a doktor kirendelése,
 - a beteg diákok megfelelő szakorvoshoz, háziorvoshoz, orvosi ügyeletre történő irányítása.
- teendők a kollégistáknál felmerülő jogi problémák esetén:
 - a tanulók megismertetése a diákjogokkal,
 - a diákönkormányzat bevonása,
 - a jegyző, ill. más hivatali személyek és szervek megkeresése.

A csoportvezetők többnyire tájékozottak a rájuk bízott gyermekek családi körülményeiről, így ismerik a csoportjukban lévő gyermekvédelmi ellátásra szoruló tanulókat, tudják, hogy kik azok, akik hátrányos körülmények között élnek, vagy veszélyeztetettek.

A gyermekek szociális háttérének felkutatása általában a tanulókkal, ill. szüleikkel történő beszélgetés alapján történik (családlátogatásokra sajnos kevés lehetőség nyílik).

A kollégiumban dolgozó nevelőtanárok prevenciós jelleggel olyan ismeretterjesztő foglalkozásokat tartanak, amelyekből a gyermekek okulhatnak, és tapasztalatokat meríthetnek.

A helyi gyermekjóléti intézményekkel, szakszolgálatokkal folyamatos kapcsolatban állunk, s a speciális szakmai hozzáértést igénylő gyermekeket a megfelelő szakemberekhez irányítjuk.

A gyermekvédelemben érintett fiatalok családtagjait is tájékoztatjuk arról, hogy honnan, mely szakszolgálatoktól kaphatnak segítséget, s hova fordulhatnak problémáikkal.

3.15.8. A kollégium hagyományok, sajátosságok

A hagyományteremtésben fontos szerepe lehet annak a személynek, akinek nevét az intézmény viseli.

Az encsi Diákotthon kezdettől fogva ilyen hiteles és közösséget kovácsoló méltó személy neve, szellemisége nélkül működik. Sajnos, egyelőre, az intézményi névadással kapcsolatos törekvéseink nem jártak sikerrel.

Minden év késő őszen több héten át tartó Encsi Kollégiumi Napok rendezvénysorozatot tartunk, és a tanév közben is számos esetben szervezünk olyan programokat, amelyek erősítik az intézmény összetartó erejét.

Ilyenek pl.: a Mikulás-nap, a Fenyő-ünnep, a Gyermeknap, a szavalóverseny, a többfordulós sportversenyek ősszel-tavasszal.

Foglalkozási terv:

Minden tanév elején a pedagógusok és a Diákönkormányzat munkatervi javaslatai, majd a meghirdetett foglalkozások alapján történik a konkrét foglalkozási terv elkészítése.

Vannak (melléklet) szorosabban a tanulmányi munkához (számítógép-és könyvtárhasználat tanári felügyelettel-irányítással), sporthoz (kosárlabda lányok és futball fiúk részére, ingyenes uszodabérlet használata) és egyéb más (manuális foglalkozás) tevékenységhez kötődő programjaink. Jelentős – immár hagyományosnak tekinthető – esemény intézményünk életében az ősszel sorra kerülő Encsi Kollégiumi Napok rendezvénysorozat, a sportversenyek őszi-tavaszi fordulói, a kerékpártúrák, a tanév végi Diáknap.

Próbálunk megfelelni a tanulók életkori, képességbeli és érdeklődési igényeinek. A programok megvalósítása egyéni választás alapján történik szervezett formában, folyamatosan a tanévben.

Az alapprogram végrehajtásához szükséges kötelező foglalkozások éves óraszámja és a program tantervi része a mellékletek között található.

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (12-13-14. évfolyamon 3-vel), minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással számolunk. Ennek 60 %-ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (órára) teszi kötelezővé a rendelet azt, hogy a megjelölt témákkal foglalkozzanak a kollégiumokban. A további idő a csoport és kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezésével, közösségi feladatok megszervezésével telik.

3.15.9. Az iskolával, a szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A Diákotthon csoportvezető nevelőtanárai minden hónap első felében felkeresik diákjaik iskoláit. Értékelést készítenek a tanulók havi teljesítményéről, megbeszélnek az osztályfőnökökkel a felmerülő problémákat. Kezdeményezték a vezetői konzultációkat (igazgatóhelyettesek havi rendszerességgel).

A szülői értekezletek mellett igyekszünk egyre több szabadidős programra is meghívni tanulóink családtagjait. Örömmel vesszük ötleteiket, javaslatukat, amelyeket elsősorban a Szülői Munkaközösséggel együtt próbálunk megvalósítani.

A diákok szüleivel, hozzátartozóival a kapcsolattartás és együttműködés az alábbi módon és formában történik:

- szülői értekezleteken: házirend, napirend, egyéb szabályok, szokásrendszerek megbeszélése,
- telefonon keresztül: betegség, lelki-, vagy egyéb problémák észlelése esetén,
- a szülőt meghívjuk négy, ill. több szemközti beszélgetésekre: a tanulók viselkedési rendellenességeinek észlelése, valamint komoly, sorozatos szabályszegések esetén. Az okok együttes felkutatása, útmutatás, tanácsadás a családnak,
- kiértékelés levélben: rossz tanulmányi eredmények, gyakori hiányzások jelzése,
- család felkeresése: abban az esetben, ha a diák jóval a képességei alatt teljesít, vagy észrevehető negatív változások álltak be viselkedésében, lelki bajai vannak, s ezek feltehetően családi problémákra vezethetők vissza,

4. Az intézmény helyi tanterve

4.1. A választott kerettanterv megnevezése

Kerettantervként az Oktatásfejlesztő Intézet honlapján megjelent hivatalos kerettanterveket fogadtuk el, amelyek „A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet” mellékletei.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon (gimnázium)

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabodon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 7–12. évfolyamon (hat évfolyamos gimnázium)

Óraterv a kerettantervekhez – 7–12. évfolyam, gimnázium						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3
II. idegen nyelv			3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3
Erkölcstan	1	1				
Etika					1	
Biológia – egészségtan	2	1		2	2	2
Fizika	2	1	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*			1			
Művészetek**					2	2
Informatika	1	1	1	1		
Életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1
Szabodon tervezhető órakeret	3	3	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	31	31	35	36	35	35

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Matematika - gimnázium	A változat
Fizika - gimnázium	B változat
Kémia - gimnázium	B változat
Biológia - gimnázium	A változat
Művészetek - gimnázium	A változat
Ének-zene - gimnázium	A változat
Életvitel - hatévfolyamos	A változat

4.3. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

A tantárgyi kerettanterveken belül rendelkezésre álló 10%-os éves órakeretet a kerettantervben eredetileg is szereplő témakörök között osztottuk szét minden tantárgyból. Új témakör bevezetésére nem került sor.

Kötelező tantárgyak és megemelt óraszámok a 9–12. évfolyamon (gimnázium)

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	5/4,5	4	4
I. idegen nyelv	5/3	5/3	5/3	6/4
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4/3,5	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3+1*	3+1*
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	2	2		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Kötelezően választandó fakultáció</i>			4***	4***
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

*3 óra Történelem, társadalmi és és állampolgári ismeretek, 1 óra Társadalomismeret

**11. évfolyamon: Dráma és tánc és Mozgóképkultúra és médiaismeret, 12. évfolyamon az Ének-zene és Vizuális kultúra tantárgyak heti 1-1 órában.

*** A két fakultáció választása kötelező. Kivéve: a nyelvi tagozatosoknak. (Nekik 1 fakultáció kötelező.)

Kötelező tantárgyak és megemelt óraszámok a 7–12. évfolyamon (hat évfolyamos gimnázium)

Óraterv a kerettantervekhez – 7–12. évfolyam, gimnázium						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4,5	4	5
I. idegen nyelv	3	3	5/3	5/3	5/3	6/4
II. idegen nyelv	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	3	4	3,5	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3+1*	3+1*
Erkölcstan	1	1				
Etika					1	
Biológia – egészségtan	2	1		2	2	2
Fizika	2	1	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Dráma és tánc			1			
Művészetek**					2	2
Informatika	1	1	2	2		
Életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Kötelezően választandó fakultáció</i>					4***	4***
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0	0	0
Rendelkezésre álló órakeret	31	31	35	36	35	35

*3 óra Történelem, társadalmi és és állampolgári ismeretek, 1 óra Társadalomismeret

**11. évfolyamon: Dráma és tánc és Mozgóképkultúra és médiaismeret, 12. évfolyamon az Ének-zene és Vizuális kultúra tantárgyak heti 1-1 órában.

*** A két fakultáció választása kötelező. Kivéve: a nyelvi tagozatosoknak. (Nekik 1 fakultáció kötelező.)

A nyelvi előkészítő évfolyam programja:*

Tantárgy:	Angol/német nyelv	Informatika	Anyanyelvi készségek	Logikai képességek	Természetismeret	Tanulásmódszertan, önismeret	Testnevelés, sport	Demokratikus közélet	Osztályfőnöki	Összesen:
Óraszám/hét	14+4**	2	1,5	1,5	0	0	5	1	1	30+1

*Az évfolyam tanulmányait 9-12. évfolyamon az általános tantervű gimnáziumi képzés szerint folytatja.

** Heti 14 óra az első és heti 4 óra a második idegen nyelvből

Kivéve:

	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.
I. idegen nyelv	5	5	3	3
II. idegen nyelv	3	3	5	5

Kötelező tantárgyak és megemelt óraszámok a 9–12. évfolyamon (gimnázium, belügyi rendvédelmi pályára előkészítő képzés)

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom*	4+1	4	4	4+1
I. idegen nyelv	3	3+1	3	3
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2	3	3
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Informatika**	1+1+1	1+1+1	2	2
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
<i>Belügyi rendészeti ismeretek</i>			4	4
Önvédelem <i>beépítve az 5 órás testnevelésbe</i>	2	2	2	2
<i>Fakultáció</i>			2	2
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

*9. évfolyamon a Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat a magyar nyelv és irodalom tantárgyba integráltuk. (9. évfolyamon a tantárgy megnevezése: Magyar nyelv és irodalom, mozgóképkultúra és médiaismeret)

**11-12. évfolyamon a Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat az informatika tantárgyba integráltuk. (11-12. évfolyamon a tantárgy megnevezése: Informatika, mozgóképkultúra és médiaismeret)

11-12. évfolyamon új tantárgy a Belügyi rendészeti ismeretek
Az Önvédelem tantárgy 9-12. évfolyamon 2-2 órában a testnevelés óráiba épül be

Szemponatok a tanulók értékeléséhez

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az egyes iskolák pedagógiai programja tartalmazza.

A tanulói teljesítmények értékelésének a középiskolai szakaszban továbbra is három fő célja van: visszajelzést nyújtani az előírt tananyagban elért előrehaladásról és a diákok erős és gyenge pontjairól, hozzájárulni a nyelvtanulási motiváció fenntartásához és további erősítéséhez; valamint erősíteni a tanulók reális önértékelését. Negyedik értékelési szempontként ebben az oktatási szakaszban belép az egyre önállóbb, öntevékenyebb nyelvtanulás és nyelvhasználat, amelyet a teljesítmény értékelésével bátorítani kell.

A kerettantervi célok között a korábban elsőbbséget élvező beszédértés- és beszédkész-ség-fejlesztés helyett a 9-12. évfolyamokon a nyelvtudás fejlesztése a mind a négy készségterületen komplexen történik. Az értékelés ebben a szakaszban mind a négy alapkészségre egy-egészen kitér. Alapelve, hogy értékeléskor a tanár mind a tanórai, mind a tanórán kívüli tanulói teljesítményeket értékelje. Az értékelés elsődleges célja ne a negatívumok kiemelésére, hanem a teljesítmény, hozzáállás, motiváltság, öntevékenység javulására koncentráljon.

A tanulói teljesítmény értékelésének nem elsődleges formája a célirányos számonkérés, sokkal inkább az egyes idegen nyelven végzett egyéni, páros vagy csoportos tevékenységek minősítése. A gyengébben teljesítő diákoknak több alkalmat kell biztosítani arra, hogy fejlődésükről számot adjanak.

Feltétlenül kerülni kell a hagyományos „felelés” jellegű számonkérést, mivel ez egyértelműen hozzájárul a gátlások erősödéséhez.

Ebben a korban a tanulók önértékelése már igen fejlett, tisztában vannak saját erős és gyenge pontjaikkal, így egyre inkább felelőssé válnak saját nyelvtudásuk fejlesztéséért.

A teljesítmények értékelésekor továbbra is *fontos alapelv*: a nyelvi készségeket, a használható nyelvtudást fejlesszük és értékeljük, szemben a nyelvről való ismeretekkel.

A teljesítmények értékelésének és a folyamatos önfejlesztésnek elengedhetetlen feltétele, hogy a *diákokat ne csak megtanítsuk nyelvet tanulni, hanem fokozatosan kialakítsuk bennük az igényt arra, hogy az idegen nyelvet önállóan és természetesen használják*. Váljon az idegen nyelvi kommunikáció életük részévé a nyelvhasználat minden területén. Alakuljon ki bennük az az igény, hogy egyes idegen nyelvi kudarcaikat ki tudják elemezni, és a tanár segítségével kezelni tudják. Tudjanak önállóan fejlődni. Egyértelműen tudatosuljon bennük, melyik nyelvtanulási stratégiának, tevékenységnek mi a célja, mi a várható kimenete, és ők maguk mit tehetnek esetleges problémáik megoldásáért. Mivel a nyelvtanulás során gyakori az egyéni különbségekből fakadó változatos teljesítmény, a diákoknak egyénre szabott stratégiákat kell alkalmazniuk, és ez külön törődést kíván a nyelvtanár részéről. Idegen nyelven kommunikálni öröm, ezt kell erősítenie a tanulói értékelésnek.

Fontos, hogy a tanulók a tanév során olyan számonkérési formákkal adjanak számot tudásukról, amik megegyeznek az érettségi vizsgák formáival, ezzel is segítvén őket a sikeres vizsgához.

A 12. évfolyamon is minden tanegység végén terveztünk összefoglaló órákat és számonkérést, hogy a vizsga-felkészítés fázisában legyen lehetőség minden témakörből ellenőrizni a megszerzett tudást.

Az értékelés módjai: önértékelés, tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában), szóbeli értékelés; írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés; minősítő-szelektáló (szummatív); összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

4.5. A kétszintű érettségi vizsga témakörei

A pedagógiai program 2. sz. melléklete tartalmazza

4.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A munkaközösségek a tankönyvjegyzék megjelenése után adnak véleményt a pedagógus által választott tankönyvről. A munkaközösség-vezetők írásban közlik az általuk használni kívánt tankönyvre vonatkozó igényüket a tankönyvrendelés elkészítésével megbízott pedagógussal, aki ezek megfelelő összesítésével elkészíti a rendelést, és tájékoztatja a szülőket, továbbá a tanév megkezdéséig a diákokhoz eljuttatja a tankönyveket.

A tankönyveket a tanulók egy előre elkészített lista alapján a tankönyvfelelősnél megrendelhetik, és aláírásukkal vállalják, hogy a megrendelt tankönyveket az iskolába történő megérkezésük után átveszik. A pótrendelés vagy az év közbeni tankönyv rendelés lebonyolításáról is a tankönyvfelelős pedagógus gondoskodik.

A tankönyvrendeléssel és terjesztéssel kapcsolatban ki kell kérni a szülői munkaközösség véleményét.

Az egyéb taneszközöket a vonatkozó előírások és a munkaközösségi igények felmérése alapján az SZMK-val történő egyeztetés után szerzi be az intézmény.

A tanórákon a szaktanárok által előírt tanulói eszközökről és felszerelésekről a szülő köteles gondoskodni.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult, aki

- a 2001. évi XXXVII. Törvény 8.§
- (4) bekezdésében biztosított normatív kedvezmény igénybevételére vonatkozó igényt nyújtott be.

Ingyenes tankönyvet igényelhet, aki

- szociális vagy hátrányos helyzete miatt erre rászorul
- és igényét az igénylő lapon jelzi.

Ingyenes tankönyvellátáshoz benyújtott igényeket - az igazoló iratokat áttekintése után - az iskola gyermekvédelmi felelőse bírálja el az osztályfőnökkel és az igazgatóhelyetttel egyeztetve.

Az ingyenesség létrejöhet:

- Új tankönyv tulajdonba adásával. (Normatív támogatás erejéig)
- Könyvtárból való kölcsönzéssel. (Szociális rászorultság, iskolaváltás)
- Tanulósobán történő használattal

A tankönyvek és segédletek választásának elvei:

- A tankönyv fedje le az alkalmazott helyi tanterv (esetünkben a kerettanterv) tananyagát.
- Ha mód van rá, tankönyvcsaládot kell választani.
- Előny, ha a tankönyvhöz egyéb segédlet is van (pl. munkafüzet, tanári és tanulói segédletek).
- Legyen a könyv rendszerező, áttekinthető.
- Feleljen meg a tankönyv a tartós használat követelményeinek.
- Nagy gyakorisággal használt tankönyveket választunk, azért, hogy iskolaváltás esetén is jó legyen.
- Új tankönyvet, tankönyvcsaládot bevezetni csak az adott munkaközösség egyetértésével, felmenő rendszerben lehet.

Bár eddig is szerepelt szempontként a kiválasztásnál az ár, a jövőben erre még nagyobb hangsúlyt helyezünk. Figyelembe vesszük a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény 8. paragrafusának előírásait.

A közismereti munkaközösségek minden évben január 15-ig döntenek a következő tanévben szükséges tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, ruházati vagy más felszerelési eszközökről. A döntésekről készült jegyzőkönyvek 1-1 példányát átadják az osztályfőnököknek és a tankönyvfelelősnek. Ezek alapján az osztályfőnökök és a leendő osztályfőnökök összeállítják azt a tájékoztatót, amit a 9. osztályos tanulók szüleinek beiratkozáskor adunk át, a többi kiskorú tanuló szüleinek pedig a február 1-ig írásban juttatunk el.

4.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A fejlesztési területek, nevelési célok a teljes iskolai nevelési oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg, így láthatják a pedagógiai folyamatok egészét. Olyan területek egymástól független és összehangolt fejlesztését jelentik, amely a nevelési folyamat alapvető célját képezi, jól lehet konkrét tantárgy formájában nem kerül megjelenítésre a kerettantervek között. A fejlesztések azonban alapfeladat egy egészséges és jól működő társadalom kialakításához.

4.7.1. Erkölcsi nevelés:

Alapvető célja, a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselkedés felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. A pedagógus, sőt azon túl az iskola minden dolgozója saját magatartásával viselkedésével öltözködésével példaként szolgál az iskola tanulóinak számára. Minden egyéb nevelési cél csak ezen az alapon bontakoztatható ki. A hitelesség kérdése megkerülhetetlen. A társadalmi viselkedés általános szabályai a erkölcsös értékrend átadása, hagyományozódása minden tantárgy tanítási órájához hozzátartozik, az említett tanári viselkedésformákon túl az iskolai, órai rend megszervezésében, kommunikációban, kiszámíthatóságban. Konkrét területként az erkölcsi neveléshez az etika tantárgy, valamint az osztályfőnöki foglalkozások anyaga kapcsolódik, továbbá a hivatalos és nem hivatalos iskolai rendezvények vonatkozásában minden esetben fő üzenatként kell, hogy megfogalmazásra kerüljenek az erkölcsi neveléssel, s ennek céljaival összhangban lévő üzenetek.

4.7.2. Nemzeti Öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg a nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Intézményünk kiemelt céljai közé tartozik ez a terület, az iskolavezetés alapvető filozófiája az, hogy csak egészséges és szilárd nemzeti öntudattal, és lokálpatrióta érzelmekkel építhető a jövő, mind szűkebb, mind tágabb pátriánkban. A tanulókat körülvevő fizikai környezetnek ezt kell sugározni, ezért az intézmény közösségi tereinek ilyen jellegű dekorálása, díszítése alapfeladat. A magyar, a történelem, a földrajz és az osztályfőnöki órákhoz kapcsolódó közvetlen formában fontos e terület fejlesztése. Ezen túl minden iskolai rendezvény, nemzeti ünnepektől az osztálykirándulások megszervezéséig, az itt elérni kívánt célok jegyében történnek. Az intézmény igyekszik megragadni saját lehetőségein túl, minden olyan pályázati formát, amelyből ezek a feladatok finanszírozhatók.

4.7.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot, kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. A közügyekben való részvétel - a megfelelő tájékozottság és megalapozott ismeretek alapján - a nyugati típusú demokráciákban az állami és társadalmi élet mozgatórugója. Erre kötelességünk felkészíteni tanulóinkat. Miután az e témakörben tárgyalt területek sok szállal kapcsolódnak egymáshoz, demokráciát működtető öntudatos állampolgár nevelése nagyban kapcsol-

lódik az itt tárgyalt témakörök összhangjához. Célunk, hogy olyan törvénytisztelő és ismerő generációkat neveljünk, amelyek állampolgári kötelezettségük alapján országunkban biztosítják a demokratikus működés feltételeit. A témakörök alapvetően történelem és az osztályfőnöki órák anyagához tartoznak, amelynek keretében a lehetőségek szerint, különböző hivatalok meglátogatását tervezhetjük, ahol a tanulóink információt nyerhetnek arra vonatkozóan, hogy milyen állampolgári jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek, és ezeket hogyan alkalmazhatják. (pl. rendhagyó testületi ülés a városi hivatalban, NAV előadás az adózásról és az adórendszerrel..... stb.)

4.7.4. Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló fejlődés fejlesztő képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Az ember társas lény, de az csak akkor gyakorolható megfelelően, ha saját személyiségének ismerete megfelelő alapot nyújt hozzá. Jelen terület fejlesztése alapvetően osztályfőnöki feladat, az osztályfőnöki órák anyagának része kell, hogy legyen, ezen kívül az iskola megragad minden olyan lehetőséget, akár nem hivatalos keretek között is, amelyek ezen célok fejlesztését szolgálják. Ide tartozik minden olyan Diáknapi, illetve egyéb rendezvény lehetőség, ahol előadás, vagy gyakorlati foglalkozás keretében e kérdéskörrel foglalkoznak.

4.7.5. Családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van, a gyerekek, a fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi-lelki egészségének, közösségi létének kialakításában. A család a társadalom építőköve. Napjainkban, amikor azt látjuk, hogy tanulóink jelentős része rossz családi körülmények között él, az ez irányba tett törekvéseink, amely a komfortos családi élet bemutatása és propagálása elsőrendű kérdés. A biológia és az osztályfőnöki órák anyagához tartozó terület, valamint azokon túl minden olyan rendezvény célját és anyagát képezhető fejlesztési terület, ahol akár saját pedagógusi előadás formájában, akár iskolaorvos, védőnő, pszichológus, családsegítő szolgálat munkatársai által történt ismertető előadás olyan eszköz lehet, amely a családi életre való nevelés vonatkozásában megkerülhetetlen. Ebben a kérdéskörben az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdésével is, amely az osztályfőnöki tananyag része, és iskolánk orvosa és védőnője közreműködésével kerül megszervezésre.

4.7.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A magyar nyelvben az egészség a teljességre utal, amely tartalmazza a megfelelő fizikai és mentális állapotot. Meggyőződésünk, hogy a kettő nem független egymástól, ezért fejlesztése is csak együttesen lehet eredményes. E témakörhöz a testnevelés, a biológia, az osztályfőnöki, a művészeti tantárgyak tartoznak. Azon kívül minden adódó lehetőség esetén olyan szakkör és foglalkozás, amely az e témakörben jelentkező célok megvalósítását szolgálja. Intézményünkben tanulói foglalkozásokon kívül lehetőség van az ISK keretein belül többfajta sportolási lehetőséget is választani. Ide tartozik még a meghatározott előírások alapján a tanulók egészségügyi szűrése, és lehetőség szerint védőnői és orvosi jelenlét biztosítása az iskola területén. A különböző szakszolgálatokkal együttműködve, szülői együttműködés esetén megkeressük a lehetőséget, a mentális problémák szakavatott kezelésének a biztosítására is.

4.7.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nemzeti Alaptanterv ösztönzi a személyiségfejlesztő, nevelő oktatást, melynek része az akadályozott hátrányban lévő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok

meghatározása. Jelen világban, amiben élünk, az elidegenedés és az individualizmus olyan fajta mértékét mutatja, amely már akadályozza a normális társadalmi működés megvalósulását. Feladatunk a másokért való munka, amely akkor teljeseedik ki igazán, ha azt a tanuló teljesen önkéntes alapon, saját meggyőződéséből teszi. Iskolánk diákjai a helyi Szociális Otthonban „Öregek napja” és egyéb ünnepi alkalmakkor közreműködnek a műsorokban, amely során a tanuló megtapasztalhatja az elesett magukra maradt emberek helyzetét, amelyből fakadóan felmérhetik azt, hogy bármilyen kis segítség is nagyon fontos lehet. Az előírásoknak megfelelően készülünk az érettségihez szükséges önkéntes munkaórák megszervezésére és lebonyolítására, ehhez több szervezet is segítségét ajánlotta, de ennek kidolgozása a keretek konkretizálása után fog megtörténni.

4.7.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát, a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen megújulási képességükre tekintettel használni. Jövőnk szempontjából alapvető témakör: a 21. század nagy kihívása az energiagazdálkodás kérdése. Intézményünk példamutatással is igyekszik elől járni ebben a témakörben, minden olyan pályázati lehetőséget megragad, amely az energiafelhasználás csökkentését és a környezettudatosságot szolgálja. Nyilván, hogy ezeknek a témaköröknek jelentős területe a természettudományos tantárgyak anyagai közé tartozik, biológia, kémia, fizika órákon az adott anyaghoz kapcsolódóan igyekszünk megvilágítani a szükséges ismereteket erre vonatkozóan. Az iskolai rendezvények alkalmával ezen témakörben több előadás került szervezésre, amelyre fakultatív módon a későbbiekben is törekedni fogunk.

4.7.9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanuló életkorához igazodva , és lehetőségéhez képest – átfogó képet kell nyújtani a munka világról. Intézményünk jellegéből fakadóan a pályaorientáció a mindennapok része. A tanulók látókörének szélesítése, a munka világának kellő, alapos és széles körű bemutatása segítséget nyújthat a pályaválasztáshoz. Tanulmányi kirándulások szervezése, képzésformákhoz és fakultációkhoz köthető ismeretterjesztő előadás iskolánk életében mindennapos dolognak számít, amelyre a későbbiekben is nagy figyelmet fogunk fordítani. Jó kapcsolatot ápolunk szakmai szervezetekkel (pl.: Munkaügyi Központ, Agrárkamara) akik rendszeresen keresnek minket, programjukba illesztett pályaorientációs programokkal.

4.7.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie, a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életében meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Célunk, hogy ezen említett területen is ismereteket nyújtsunk tanulóinknak, hiszen jól látható tény, hogy a mögöttünk hagyott időszak számos rossz példát hozott arra vonatkozóan, hogy családok és emberi sorsok mehetnek tönkre, amennyiben nem kellően fölkészült az illető ezen a téren. Számos bank keresett minket a közelmúltban, vélhetően a későbbiekben sem lesz ez másként, azzal a céllal, hogy a banki szolgáltatásokról ismertetőt küld diákjainknak, amelynek nyilván megfelelő keretek között és szűrés után, az elkövetkezendőkben is helyet fogunk adni, az egyéb erre vonatkozó információk osztályfőnöki óra keretében kerülnek átadásra.

4.7.11. Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a médiatizált globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek, értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, nem utolsósorban tudjanak azok mögé látni. A mindennapok világa a médiában kommunikál és manipulál, éppen ezért minden olyan tantárgy vonatkozásában, ahol ez szóba kerülhet, elsősorban informatika és osztályfőnöki órákon a tananyaghoz kapcsolódóan annak kiegészítéseként a médiát tudatosan is helyesen használó diákokat kívánunk nevelni.

4.7.12. Tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Ezért azon túl, hogy megfelelő szemléltető eszközökkel készül a tanítási órára, valamint használható logikus és egyértelmű óravázlatot diktál és ad közre, emellett minden tantárgy tanulásának megkezdése idején a tantárgyhoz kapcsolódó eredményes tanulási módszert és gyakorlást ajánl a diákok számára. Igény és szükség esetén az iskola megkeresi annak a lehetőségét, hogy azon tanulóknak, akik erre rászorulnak és igénylik, a felzárkóztató foglalkozások keretein belül tanulási technikák tanítását is lehetővé tegye. Az osztályfőnöki tananyaghoz kapcsolódóan az osztályfőnök vagy maga, vagy ha hozzá jobban értő szakembert talál, akkor a felkért személy tartson előadást különböző tanulási módszerek és technikák ismertetésével kapcsolatban.

4.8. Kompetenciák alkalmazása a nevelésben

4.8.1. Kulcskompetenciák

Kulcskompetenciáknak tekinthetők mindenekelőtt a társadalmi és természeti környezetben való egyéni, hétköznapi tájékozódást, az ismeretek alkalmazását, más ismeretekkel való összekapcsolását segítő képességek. A kulcskompetenciák, mint például a szociális kompetenciák (ideértve például a kooperációt); a tanulási képességek, a személyes képességek, a közéleti vagy a gazdasági életben való részvételhez kapcsolódó képességek mindig komplex tudást jelenítenek meg, amelyet jól szervezett, témaspecifikus szakértelemre és jól működő alapképességekre lehet ráépíteni. A kulcskompetenciák alkotóelemei között rendkívül nagyok az egyéni különbségek, ezért fejlesztésük differenciált tanulás-irányítást igényel. A tanulók ilyen jellegű teljesítményében az öröklött képességeken kívül a szociális környezet hatásai és a tanulási alkalmak mennyiségi és minőségi jellegzetességei jelentős mértékben közrejátszanak. Mindezen jellemzőket a tanulás tervezése során is fontos figyelembe venni.

A kulcskompetencia az ismeretek, készségek és attitűdök transzferábilis, többfunkciós egysége, amellyel mindenkinek rendelkeznie kell ahhoz, hogy személyiségét kiteljesíthesse és fejleszthesse, be tudjon illeszkedni a társadalomba és foglalkoztatható legyen. A kulcskompetenciákat, a kötelező oktatás illetve képzés időszaka alatt kell elsajátítani. A későbbiekben, az egész életen át tartó tanulás során mindenféle tanulás alapját ezek a kompetenciák képezik

4.8.2. Kulcskompetenciák területei

- Anyanyelvi kommunikáció (A kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok teljes skáláján – a munkahelyen, otthon és a szabadidőben.)
- Idegen nyelvi kommunikáció (Az idegen nyelvi kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóban és írásban történő megértésének, kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok megfelelő skáláján – a munkahelyen, otthon,

a szabadidőben, az oktatásban és képzésben – az anyanyelvtől különböző nyelve(ke)n, illetve az iskola tanítási nyelvén az egyéni igények és szükségletek szerint.)

- Matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák (A legalapvetőbb szinten a matematikai kompetencia az összeadás, kivonás, szorzás, osztás, a százalékok és a törtek használatának képességét foglalja magában fejben és írásban végzett számítások során, különféle mindennapi problémák megoldása céljából. Egy magasabb fejlettségi szinten a matematikai kompetencia a matematikai gondolkodásmód (logikus és térbeli gondolkodás) és a valóság magyarázatára és leírására egyetemesen használt matematikai kifejezésmód (képletek, modellek, geometriai ábrák, görbék, grafikonok) használatára való képesség és készség az adott kontextusnak megfelelően. A természettudományi kompetencia azoknak az ismereteknek és módszereknek a használatára való képesség és készség, amelyekkel a természettudományok a természeti világot magyarázzák. A technológiai kompetencia ennek a tudásnak az alkalmazása a természeti környezet átalakításában az ember felismert igényeire vagy szükségleteire válaszolva.)
- Digitális kompetencia (A digitális kompetencia az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatára való képesség a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazásához kapcsolódó készségek a legalapvetőbb szinten a multimédia technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét ölelik fel.)
- A tanulás tanulása (A „tanulás tanulása” a saját tanulás önállóan és csoportban történő szervezésének és szabályozásának a képességét foglalja magában. Részt képezi a hatékony időbeosztás, a problémamegoldás, az új tudás elsajátításának, feldolgozásának, értékelésének és beépítésének, valamint az új ismeretek és készségek különböző kontextusokban – otthon, a munkahelyen, az oktatásban és képzésben – történő alkalmazásának képessége. Általánosabban fogalmazva a tanulás tanulása erőteljesen befolyásolja azt, hogy az egyén mennyire képes saját szakmai pályafutásának irányítására.)
- Személyközi és állampolgári kompetenciák (A személyközi kompetenciákhoz tartoznak mindazok a viselkedésformák, amelyeket az egyénnek el kell sajátítania ahhoz, hogy képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén meg tudja oldani a konfliktusokat. A személyközi kompetenciák nélkülözhetetlenek a hatékony személyes és csoportos érintkezésben és mind a köz-, mind a magánélet területén.)
- Vállalkozói kompetenciák (A vállalkozói kompetencia része a változáshoz való pozitív viszonyulás, az egyén saját (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalása, a célok kitűzése és megvalósítása, valamint a sikerorientáltság.)
- Kulturális kompetenciák (A gondolatok, élmények és érzések különféle módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet – történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magában.)
- A kulcskompetenciák kerettantervünk tantárgyi részében a kétszintű érettségi követelményei szerint jelennek meg. Mindezen túl kerettantervet csatolunk a pedagógiai programhoz, mely tartalmazza a tantárgyközi elemeket.

4.8.3. A 7-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a

már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az egészséges életvitel kialakításához a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban szeretnénk erősíteni a közösségi életet.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása, a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával, a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával igyekszünk fejleszteni a tanulók személyiségét.

4.9. Mindennapos testnevelés

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon: az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel, iskolai sportkörben való sportolással, kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentjük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra. Ezt felismerve, a Nemzeti Köznevelési Törvény előírja a mindennapos testnevelési óra beépítését.

Ha az a célunk, hogy a gyerekek életelemévé váljon a mozgás, mert ez egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele, e téren a belátás és a szándék kevés, ennek feltételeit meg kell teremteni.

A tanuló választhat az alábbi lehetőségek közül:

- labdajátékok
- asztalitenisz,
- atlétika,
- floorball.

A 9. évfolyamon a Nemzeti Köznevelési Törvény előírása alapján a gyerekek órarendjébe építettük a mindennapi testnevelés órát. A felsorolt lehetőségek biztosítása lefedi a teljes tornaterem- és udvar kapacitásunk

- A gyerekek mozgási lehetőségeinek bővítése (pl.: uszoda) pályázatok útján valósítható meg.
- A testnevelés foglalkozások (órák, sportköri foglalkozások) során különös gondot fordítunk annak (a testedzés melletti) másodlagos hasznára, örömforrást biztosító jellegére. A testnevelők igyekeznek olyan légkört teremteni az órákon, amely alkalmas a napi szellemi feszültség oldására és sikerélmény szerzésére.
- A testnevelés foglalkozások (órák, sportköri foglalkozások) során különös gondot fordítunk annak (a testedzés melletti) másodlagos hasznára, örömforrást biztosító jellegére. A testnevelők igyekeznek olyan légkört teremteni az órákon, amely alkalmas a napi szellemi feszültség oldására és sikerélmény szerzésére.

A személyiség fejlesztése

Minden nevelőintézmény alapvető feladata a fiatalok személyiségének kibontakoztatása, fejlesztése.

E program részeként az alábbi területeken végzünk tudatos fejlesztőmunkát:

- önismeret erősítése, az önelfogadás képességének kialakítása,
- kudarcűrő képesség fejlesztése,
- kapcsolatteremtési képesség fejlesztése,
- akaraterő fokozása,
- az igényes környezet kialakítására és fenntartására való törekvés erősítése,
- az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése,
- az öltözködési szokások, az izlés alakítása.

A tudatos fejlesztőmunka színtere a tanóra, és minden szervezett iskolai és iskolán kívüli esemény, rendezvény, program, ahol spontán lehetőség kínálkozik a fiataloknak egymással és a pedagógusokkal közös tevékenységére.

A szülők körében egyrészt a felvilágosító munka (értekezletek) útján, másrészt a saját gyermekük fejlődéséről, problémáiról szóló négy- és hatszemközti beszélgetések során tudjuk elveinket, az általunk elsőbbséget élvező értékeket közvetíteni.

4.10. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Tanulóink 11. évfolyamtól kezdve emelt szintű oktatásra jelentkezhetnek a kötelező érettségi tantárgyakból. Az iskola minden év március 15-ig közzéteszi a tájékoztatót azokról az érettségi vizsgákra felkészítő (vagy más) tárgyakról, amelyekből a tanuló választhat. A tájékoztató tartalmazza a foglalkozást tartó pedagógus nevét is. (A pedagógus személyének megváltoztatása indokolt esetben módosítható.) A jelentkezés írásban történik, az iskola által szerkesztett nyomtatványon, minden év május 20-áig. A kiskorú tanuló esetében a nyilatkozatot a szülő is aláírja. A jelentkezés módosítására augusztus 25-éig kérelmet lehet írásban beadni.

A jelentkezett tanulók kötelesek az adott tanév végéig a foglalkozásokon részt venni. A távolmaradást igazolni kell, és ugyanolyan jogkövetkezményt von maga után, mint a kötelező tanórai foglalkozásról történő távolmaradás.

A pedagógusválasztás lehetőségével a diákok abban az esetben élhetnek, ha az adott tantárgyból a felkészítés az adott osztályban több szinten folyik. Ebben az esetben, a tanuló írásban kérheti az igazgatótól a másik pedagógus csoportjába történő beosztást. Az igazgató a csoportlétszám és a többi tanuló érdekeinek figyelembe vételével hozza meg döntését, amely a tanév végéig szól.

4.11. Projektoktatás

Valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények bemutatása.

A projektmódszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll.

A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása vagy megválasztása, hanem a lehető legtöbb vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik. Minden projekt végtelen és egyedi, hiszen a problémák nem elvontan jelennek meg, hanem a gazdag valóságukban. Nincs két egyforma projekt, hiszen más környezetben, más gyerekek, más tanárok dolgoznak rajta.

A projektmódszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli. A tervezés két fő szinten kell történjen:

- Az első az egész folyamatra vonatkozik, amely során meghatározott ismeretekhez és képességekhez kívánjuk eljuttatni a tanulókat.
- A második szint az egyes projektek megtervezését jelenti, amelyhez a tanári motiváció és segítség tudatos jelenléte szükséges.

Lényeges vonása, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyezete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában.

Kooperativitása a tanári és tanulói szerepek különbözőségének érvényesülése mellett valósul meg, a tanár irányító szerepe az együttműködésben szinte észrevétlenül működik, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben érvényesül.

A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét. Minden külön módszertani erőfeszítés nélkül lehetővé teszi, hogy a résztvevők a korábbi élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak részfeladatot.

A projektmódszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain, élet közeli problémákból indít, és minden résztvevő mindenféle tapasztalataira épít.

A projektoktatás alkalmazásának elsődleges területei a gazdasági szakmai ismeretek sajátos feldolgozása, az idegen nyelv-oktatás, valamint a pályázati úton megvalósuló tehetség-programok.

Minden tanévben megvalósuló projekt programok:

- diáknapi
- Váci-kupa
- Váci-Gála
- nyelvi programok
- MNB-látogatás
- Szalagavató
- Gólyaavató

Tanítványaink a munkavégzéshez és a mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesztenek ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés, az

idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

4.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Fontos feladatunknak tekintjük a rászoruló tanulók megkülönböztetett segítségét, fejlesztését.

Különös figyelemmel kísérjük a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tartunk, együttműködünk a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt veszünk a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

Feladatunk az esélyteremtés, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kompenzálása, az esélyegyenlőség előmozdítása a nevelő-oktató munka minden területén:

- a tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyerekek egyéni fejlesztésében, különösen a :
 - a sajátos nevelési igényű tanulók,
 - a beilleszkedési, tanulási- és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók
 - a tehetséges gyermekek (tehetségfejlesztő szakkörök, műhelyek)
 - a hátrányos szociokulturális családi háttérből érkezők

Esélyteremtés:

- a fegyelmezés gyakorlatában,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a pályaeorientációban, a pályaválasztásban,
- a partnerekkel való kapcsolattartásban (szülőkkel, segítőkkel, szakmai és társadalmi környezettel).

Folyamatos feladataink

- A kiemelt figyelmet igénylő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nyilvántartásának vezetése.
- Pedagógusaink differenciált tanítási módszerekkel és értékeléssel biztosítják, hogy minden tanuló egyéni képességei szerint haladhasson.
- A lemaradókat, nehézségekkel küszködőket tanulószobával, korrepetálással, egyéni képességek szerinti fejlesztéssel segítjük.
- A lemorzsolódás minimális szintre való csökkentése érdekében rendszeres kapcsolatot kell tartanunk a szülőkkel, a tanulókkal, a családsegítő-és gyermekjóléti szolgálattal és egyéb partnerekkel.
- A gyermekek érdekében meghatározó feladatunknak tekintjük a drogpreevenciót, a bűnözés elleni küzdelmet, a bűnmegelőzést. Ennek érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a rendőrséggel és kompetens szakemberekkel.
- Tanulóink számára a szabadidő eltöltésének olyan értelmes és hasznos formáit biztosítjuk, amelyekhez családi háttérük, hátrányos helyzetük miatt egyébként nem juthatnának hozzá.
- Rendszeresen figyeljük azokat a pályázatokot, amelyek tanulóink esélyegyenlőségének javítását szolgálják, és lehetőség szerint részt veszünk azokon.
- Segítenünk kell a fogyatékkal élőket (pl. az intézmény akadálymentességének folyamatos biztosításával),
- Meg kell akadályozni a tanulók bármilyen jellegű hátrányos megkülönböztetését (pl.: etnikai).
- A tantestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes ok-

tatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. Az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

Nevelőtestületünk egyik alapfeladatának tekinti a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálását, az esélyegyenlőség előmozdítását, az esélyteremtést a nevelő-oktató munka minden területén.

Folyamatos feladataink:

- A kiemelt figyelmet igénylő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felmérése, pontos nyilvántartásának vezetése.
- Pedagógusaink differenciált képzés és értékelés révén biztosítják, hogy minden tanuló egyéni képességei szerint haladhasson.
- A lemaradókat, nehézségekkel küszködőket korrepetálással, egyéni képességeik szerinti fejlesztéssel segítjük.
- A lemorzsolódás minimális szintre való csökkentése érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk a szülőkkel, a tanulókkal, a családsegítő szolgálattal és egyéb partnerekkel.
- A gyermekek érdekében fontos feladatunknak tekintjük a drogprevenციót, a bűnmegelőzést. Ennek érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a rendőrséggel és kompetensszakemberekkel.
- Tanulóink számára a szabadidő eltöltésének olyan értelmes és hasznos formáit biztosítjuk, amelyekhez családi háttérük, hátrányos helyzetük miatt egyébként nem juthatnának hozzá.
- Rendszeresen figyeljük azokat a pályázatokat (pl. Mentori program, Demján Sándor alapítvány), amelyek tanulóink esélyegyenlőségének javítását szolgálják, és lehetőség szerint részt veszünk azokon.
- Tanulóink számára biztosítjuk a kollégiumi elhelyezés lehetőségét, ahol szervezett szabadidős programokkal, rendszeres tanulási tevékenységgel, különböző foglalkozásokkal és a tanulásban való egyéni segítségnyújtással segítjük a tanulói hátrányok kompenzálását.

A tantestületünk minden tagja felelősséget vállal azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen.

4.13. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

4.13.1. Pedagógiai értékelés

A minőség legjobban bevált mérőeszközei a pedagógiai munkában a pedagógiai értékelések. Tantestületünk az értékelések leggyakoribb változatait a következőkben határozza meg.

Diagnosztizáló értékelésre egy-egy teljes tantárgyi program, egy újabb tanulási szakasz megkezdésekor vagy egy új témakör előtt kerítünk sort, felmérve, hogy milyen a tanulók előzetes tudásának a szintje és mélysége; mi az, amire mint meglévő ismeretre támaszkodhatunk, illetőleg várhatóan milyen problémák jelentkezhetnek fejlesztési programja során. Az értékelésnek erre a formájára gyakran sor kerülhet, de az itt szerzett tapasztalatainkat sohasem számíthatjuk be sem a végső, sem a menetközi minősítésbe. A tanulmányi felmérések mellett rendszeres neveltségi felmérést is beiktatunk a programunkba.

A formatív értékelés célja elsősorban az, hogy a tanulás eredményének méréséhez és a tanítási-tanulási folyamat esetleges módosításához járuljon hozzá, nem a tanulók rangsorolá-

sához. Segít abban, hogy kölcsönösen felismerjük: mennyire sikerült megközelíteni a tanulási célokat és milyen lépéseket kell tenni a továbbhaladás érdekében.

Lényeges értékelési eljárás a tanári értékelés: megfigyelés, beszélgetés, szóbeli interjú, kérdőíves felmérés, szociometriai vizsgálat, pedagógiai helyzetteremtés, a tanulói produktumok elemzése, a végzett növendékek helytállásának "követéses" vizsgálata.

Az eredményvizsgálat szakaszai: a követelmények megállapítása, a neveltségi állapot feltárása, a fejlettségi állapot viszonyítás alapján történő elemzése, a soron következő követelmények kijelölése.

Az első kötelező mérés "bemenetkor", tehát a 9. évfolyam elején történik, a következő a 10. évfolyam végén ún. "átmeneti", majd a 12. évfolyamon az ún. "kimeneti" mérés.

Vizsgáljuk a társas kapcsolatok jellemzőit, az erkölcsi fejlettséget a viselkedés- és környezetkultúra szintjét, az énképet, az értékorientációt.

A fejlesztés érdekében fel akarjuk használni a tanulói önértékelést is, amely egyben a visszacsatolás lehetőségét is biztosítja.

Rendszeresen nyilvánosságot adunk a kiemelkedő tanulmányi, sport- és egyéb sikereknek - a kettős motiváció (az eredményes tevékenység visszajelzése és mások biztatása) érdekében.

Szummatív, összegző értékelésre egy-egy tanulási egység, program befejezésekor kerítünk sort, lemérve a tanulók teljesítményét és a program hatékonyságát.

A tanulók osztályozásával, értékelésével minősítésüket tesszük lehetővé. A pedagógiai jellegű kiegészítő programok kivételével valamennyi tantárgyat, valamint a magatartást és a szorgalmat is osztályozzuk. Általában az értékelés módjai: szóbeli feleletek (rendszeresen és folyamatosan), írásbeli feleletek (rövid írásos beszámolók), dolgozatok (esszék), témazáró feladatlapok (felmérések), illetve érettségi dolgozat a 12. évfolyam végén meghatározott tantárgyakból). A munkaközösségek programjai alapján a 11-12. évfolyamon próbaérettségiket szervezünk.

A tantárgyi értékelés konkrét formáit és lehetőségeit a szaktárgyak tantervi követelményei határozzák meg. Az érettségi vizsga részletes követelményeit a Köznevelési törvény idevonatkozó pontjai, valamint a Kétszintű érettségi vizsgakövetelményei határozzák meg.

Mint már utaltunk rá, a fentebb leírt komplex önképző tevékenységet, mint követelményrendszert fogalmazzuk meg a tanulók számára. A teljesítést tanév végén értékeljük: "A helyi pedagógiai program önképzési követelményeinek eleget tett" bejegyzés kerül az arra érdemessé vált tanulók bizonyítványába.

4.13.2. Az iskolai beszámoltatás, számonkérés, értékelés és minősítés alapjai

A diákok teljesítményének mérése, regisztrálása és értékelése az oktató-nevelő munka állandó velejárója. Egyrészt a tanórákon és tanórán kívül nyújtott teljesítmények állandó elismerése és értékelése tartozik ide, másrészt az iskolai élet egy-egy szakaszának lezárását jelentő vizsgák.

A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének alapelvei:

- A tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése (az osztályozás) a pedagógus törvényben rögzített joga. A szaktárgyi és pedagógiai munka értékeléséért a szaktanár felel, viszont az alapelvek, célok, funkciók tekintetében (egyetértésnek) konszenzusnak kell lennie nevelőtestületen belül.
- Az értékelés fő alapelve a fejlesztő támogatás. Intézményünk értékelési normája, hogy a tanári értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét legyen, a minősítés (az érdemjegy/osztályzat) hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt.
- A mérés- ellenőrzés célja: informálódni a tanuló tananyagban való előrehaladásáról, az értékelés funkciója pedig hiteles visszajelzést adni a tanuló számára a követelmény- tel-

jesítmény megfeleléséről, de legátfogóbb célja a reális önértékelés, az önálló tanulási képesség és igény kialakítása.

- Az érdemjegy a tanév folyamán a tanár a tanuló írásbeli és szóbeli teljesítményeit rendszeresen érdemjegyek adásával minősíti.

4.13.3. Osztályzatok, érdemjegyek

Félévi és év végi osztályzat, mely a jelzett időszakok alatti tanulmányi eredményt minősíti. (osztályozó vizsgán is osztályzatot szereznek a tanulók).

Érdemjegy adható:

- szóbeli feleletre (lehet részletes számadás és összefoglaló, tételszerű),
- írásbeli munkára (röpdolgozat, esszé, házi dolgozat, témazáró nagydolgozat)
- önálló kiselőadásra,
- óraközi, tanórai munkára,
- tantárgyi tanulmányi versenyen való eredményes részvételre.

Nem kerülhet olyan érdemjegy az osztályozó naplóba, amiről a tanuló nem tud.

Az előre bejelentett írásbeli témazáró dolgozatot minden tanulónak meg kell írnia. Ha a tanuló a dolgozatírás napján indokoltan és igazoltan hiányzik, legkorábban a hiányzás megszűnését követően a szaktanár által kitűzött időpontban a dolgozatot köteles megírni (a dolgozat nehézségi foka azonos az osztály által megírt dolgozattal).

Ha a tanuló neki felróható okból hiányzik az előre bejelentett dolgozatírásról, a dolgozatot a következő tanítási órán köteles megírni.

Javító dolgozat íratása a szaktanár belátásától függ, ez csupán lehetőség a tanuló számára. A javító dolgozat megírásának időpontját, a tantárgyi követelményt, a szaktanár jelöli ki, amiről a dolgozat íróját tájékoztatni köteles. A javító dolgozatjavítási lehetőség, az itt szerzett érdemjegy csak javító lehet, javító dolgozattal rontani a tantárgyi átlagon nem lehet.

A tanuló joga, hogy a tanév első napjaiban megismerkedjék a tantárgyi követelményekkel, az értékelés alapelveivel, hiszen az ezeknek való megfelelés mértékét fejezik ki a minősítő félévi/év végi osztályzatok. A szaktanár maga dönti el, hogy a követelmények ismertetésnek milyen módját választja, de az ismertetést dokumentálni kell.

Az érdemjegyek nem egyenértékűek. A témazárók, összefoglaló jellegű teljesítmények érdemjegyei a félévi/tanév végi osztályzatok alakításában nagyobb súllyal esnek latba, ezeket az osztályozó naplóban meg kell különböztetni más érdemjegyeiktől (piros színnel).

A bizonyítványban szereplő tantárgyi osztályzatok összefoglaló képet adnak a tanuló adott tanévben nyújtott összteljesítményéről, tájékoztatva a szülőket, pedagógusokat, tehát minősíti a tanulókat. A tantárgyi osztályzatokat a tanuló évközi (ellenőrzőbe és naplóba beírt) érdemjegyei, vagy az osztályozó vizsga (különbözeti vizsga, javítóvizsga) eredményei alapján kell kialakítani a közoktatási törvényben leírtak szerint.

A tanév végi osztályzat tanúsítja tehát, hogy:

- a tanuló az adott évfolyam követelményeit milyen mértékben teljesítette,
- ismeretei elegendőek-e az elégséges minősítés megszerzéséhez,
- tudása elegendő-e a következő évfolyam elvégzéséhez, vagy a záróvizsgára bocsátáshoz.

A tanulók év végi osztályzatait a nevelőtestület áttekinti, dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Vitás esetekben (ha a tanuló év végi osztályzata jelentősen eltér az év közben tapasztalt előmeneteltől) a nevelőtestület felkéri az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást döntésének okairól.

A tanuló előmeneteléről az iskola a szülőket folyamatosan tájékoztatja az Ellenőrző könyv útján. Az érdemjegyek beírása az Ellenőrző könyvbe, a tanuló kötelessége. (A 7-12. évfolyamon az osztályfőnökök havonta ellenőrzik, hogy a tanuló minden érdemjegyet beírt.)

A félévi értesítőbe és az év végi bizonyítványba az osztályfőnök írja be az osztályzatokat.

Az osztályozás az adott tanév tantárgyi követelményeinek való megfelelés alapján, illetve eredményes tantárgyi osztályozó vizsga alapján történik.

4.13.4. A minősítés nagyobb szakaszokat lezáró formái, a vizsgák

- Az állami érettségi vizsga. A tanulók az utolsó évfolyam eredményes befejezése után teszik le. Tartalmát, formáját magasabb jogszabályok írják elő.
- Az osztályozó- és különbözeti vizsgák. Jogszabályban rögzített esetekben, a tanuló osztályozó vizsgán adhat számot tudásáról. Osztályozó vizsga a tanév során bármikor szervezhető, de az igazgató által kitűzött vizsgaidőpont/oknak a tanuló felkészülése szempontjából reálisaknak kell lenniük.
- A javító- pótló vizsgák időpontja jogszabályban rögzített.

A tudatos és fejlesztő oktató-nevelő munka megköveteli a tanulók írásbeli beszámoltatásának elvi rögzítését is.

A beszámoltatások formái: témazáró dolgozat; komplex felmérő (témakörökön átívelő képesség és készségfelmérő); írásbeli felelet (ún.: röpdolgozat).

A témazáró dolgozat – a tantárgyak struktúrájához, természetéhez kötődően – alapvetően összefügg az évi témakörök számával, de ezt célszerű az évi 5 – 6 dolgozatban maximálni.

Bizonyos tantárgyak esetében helyénvaló évi 1 – 2 alkalommal ún. komplex (témakörök feletti) dolgozat íratása is. Ez – emelt szintű érettségire való felkészülés esetén – megvalósítható fakultációs dolgozatírás keretében is.

Az írásbeli feleletnek – az eddigi gyakorlatnak megfelelően – fontos és folyamatos kiegészítőül kell szolgálnia a rendszeres tanulói előrehaladás mérésében, ellenőrzésében.

A szóbeli beszámoltatással párhuzamosan kétféleképpen is élhetünk vele: részint néhány tanulóra kiterjedő részleges ellenőrzést végezhetünk így; részint pedig egész osztályra alkalmazott beszámoltatási mód is lehet. Az ilyen „feleltetés” egy-két tananyag terjedelmére szorítkozzon, s így valóban a folyamatos tanulást, felkészülést kontrollálja.

A tanulóknak a félévi és év végi osztályzat megállapításhoz osztályozó vizsgát kell tenniük, ha:

- felmentettük a tanórai foglalkozások alól,
- ha engedélyeztük, hogy a tantárgyi követelményeknek az előírtnál rövidebb idő alatt tegyenek eleget,
- a meghatározott időnél többet mulasztottak, és a nevelőtestületünk határozata alapján osztályozó vizsgát tehetnek.

Az iskolai beszámoltatás, számonkérés, értékelés és minősítés alapjai:

A minősítésnél hagyományos értékelési, osztályozási kategóriákkal dolgozunk.

Arra törekszünk, hogy az értékelés legyen:

- folyamatos: rendszeres, nem kampányszerű, tervszerű; az ellenőrzés legyen természetes kísérője a tanulásnak
- sokoldalú: ne csak a szorosabb értelemben vett tantárgyi szaktudást és előrehaladást, hanem pl. az emlékezeti teljesítményt, az ismeretek alkalmazását is osztályozzuk; vizsgálja a neveltségi szinteket, vegye figyelembe az életkori sajátosságokat, személyiségtüpusokat
- következetes: segítse elő a rendszeres munkavégzés és felelősségtudat kialakulását
- konkrét: legyen tárgyyszerű, tárja fel a hibák okait, támaszkodjék a pozitívumokra, serkentse a tanulót további erőfeszítésekre
- objektív
- változatos

Osztályzatot adni csak azoknak a tananyagelemeknek a tudására lehet, amelyekre a követelmények vonatkoznak. A magasabb évfolyamba lépés feltétele a minimum követelményszint teljesítése. Az iskola megőrzi a hagyományos értékelési kategóriákat, 5 fokozatú osztályzatskálát alkalmazunk.

Ennek megfelelően az osztályzat akkor

jeles (5):

- ha a tanuló a tantervi követelményeknek megbízhatóan eleget tesz,
- ismeri, érti, tudja a tananyagot, ismereteit alkalmazni is képes,
- pontosan, szabatosan fogalmaz.
- tud szabadon, önállóan beszélni;

jó (4):

- ha a tantervi követelményeknek csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget,
- apró bizonytalanságai vannak,
- kisebb előadási hibákat vét;

közepes (3):

- ha a tantervi követelményeknek, néhány hibával eleget tesz, tanári segítségre - javításra, kiegészítésre - többször rászorul,
- ismeretei felszínesek,
- kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni,
- segítséggel képes megoldani feladatát;

elégséges (2):

- ha a tantervi követelményeknek hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel rendelkezik;

elégtelen (1):

- ha a tantervi követelményeknek a tanári útbaigazítással sem tud eleget tenni, a minimumot sem tudja.

A tanulói osztályozó vizsgák kötelező, ill. lehetséges letételének esetei, a tanulók hiányzaival kapcsolatos szabályok, eljárások és következmények részletesen szerepelnek a Házi-rendben.

4.13.5. Az írásbeli beszámoltatás formái, rendje és korlátai

Az írásbeli számonkérés során az alábbi szabályok betartására van szükség:

A **témazáró dolgozatok** időpontját a megíratás előtt legalább egy héttel ismernie kell a diákoknak.

Egy napon az egy osztályban tanuló diákok kettőnél több témazáró dolgozatot ne írjanak. Ebben a kérdésben az érintett szaktanároknak egyeztetniük kell. A korlátozás nem vonatkozik az ún.: röpdolgozatokra.

A **témazáró dolgozatok osztályzatát kétszeresen vesszük figyelembe** a tanuló félévi és év végi osztályzatának megállapításakor. A „röpdolgozatok” osztályzata a szóbeli felelet súlyával azonos értékben kerül beszámításra a félévi, ill. az év végi osztályzatba.

Az írásbeli számonkérés speciális formáját jelentik az **írásbeli házi feladatok**, amelyeknek osztályzata (amennyiben az értékelésre kerül sor) a „röpdolgozattal” megegyező módon számít be a tanuló félévi és év végi osztályzatába. A 7-8. évfolyam esetében törekedni kell arra, hogy a szünetek idejére lehetőség szerint ne adjunk fel sok írásbeli házi feladatot.

Abban az esetben, ha a tanulónak osztályozó vizsgát, ill. tanuló átvételkor különbözeti vizsgát kell tennie, a vizsga írásbeli és szóbeli részből állhat.

4.13.6. Az írásbeli beszámoltatásnak a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Mivel a kétszintű érettségi rendszerben megnövekedett az írásbeli felelet szerepe, értéke, valamint olyan tantárgyakban is megjelent az írásbeli vizsga, amelyek korábban „csak” szóbeliek voltak, célszerű az írásbeli beszámoltatás szerepének, súlyának általános, elvi rögzítését is elvégezni.

A tantárgyi érettségi vizsgakövetelmények általában 1:2 arányban határozzák meg a szóbeli és az írásbeli vizsgateljesítmény súlyát, ezért célszerű ezt az arányt a tanév közbeni beszámoltatások során is figyelembe venni, és a tanmenetek készítésekor így tervezni. Ez az új kihívás az írásbeli beszámoltatás még tudatosabb, még pontosabb tervezését és rögzítését követeli meg.

Különbözeti vizsgát kell tenni annak a tanulónak, aki másik iskolából kéri átvételét iskolánkba, és az átvétel feltételeként azt az iskola igazgatója előírja. Ennek részleteit a tanuló vagy szülő kérelmére küldött írásbeli válaszban kell meghatározni.

Az osztályozó vizsgát és a különbözeti vizsgát minden esetben a vizsgaszabályzatokban foglaltak szerint az igazgató által megbízott bizottság előtt kel tenni. A kötelező érettségi vizsga tantárgyaiból tett osztályozó- és különbözeti vizsgáknál a középszintű érettségi vizsga előírásait (írásbeli, szóbeli) alkalmazzuk, a többi tantárgy esetén csak szóbeli vizsgát kell tenni.

4.13.7. A moduláris oktatás értékelése, minősítése

Intézményünkben moduláris oktatás keretében hét tantárgy járul hozzá az alapórakon elsajátítható tananyag bővítéséhez:

- Társadalomismeret (7. és 11-12. évf.)
- Emberismeret és etika (11. évf.)
- Tánc és dráma (9. évf.)
- Mozgókép és médiaismeret (8. és 11. évf.)
- Zene- és művészettörténet (12. évfolyam)
- Egészségtan (8. évf.)
- Filozófia (12. évf.)

Ezen modulok oktatása délelőtti, tanrendbe épített órákon folyik. Céljuk, hogy kiegészítsék a közismereti órákon szerzett információkat, illetve új – korunk kihívásainak megfelelő – tudással ruházzák fel diákjainkat.

A céloknak megfelelően a modulok értékelése összhangban van pedagógiai programunk közismereti tárgyainak értékelésével, minősítésével. A diákok a tanév során – a programunkban meghatározott módon – szerzett érdemjegyeik alapján félévi minősítést és év végi osztályzatot szereznek a modulok tantárgyaiból. A továbbhaladás minimális feltétele az elégséges osztályzat.

A moduláris oktatás tantárgyainál alkalmazott beszámoltatási eljárás (írásbeli-szóbeli) semmiben nem tér el a közismereti tárgyak gyakorlatától.

4.13.8. Ajánlások az osztályozáshoz

- Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyban végzett többletmunkáját.
- A szaktárgyi osztályzat nem lehet fegyelmező eszköz.
- Az írásbeli munkákat két héten belül kijavítva, leosztályozva kapják vissza a tanulók.
- A leosztályozott írásbeli munkákat, felméréseket, dolgozatokat ajánlatos év végéig megőrizni. (A témazáró dolgozatokat a szaktanár őrizz meg a tanév végéig!)

- Fontos, hogy a tanuló tudja, értse, milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- A helyesírási hibákat mindenkinek kötelessége javítani, de a szaktárgyi jegybe nem szabad beszámítani.

4.14. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladat adásának célja a tantárgyi követelmények teljesítéséhez szükséges ismeretek elmélyítése, megszilárdítása, a tanultak emlékezetbe vésése, az ismeretek további gyakorlása és bővítése.

A házi feladatok alkalmazott formái:

- kötelező házi feladat:
célja: a tantervi követelmények teljesítéséhez, a tananyag elsajátításához szükséges képesség- és készségfejlesztés, a következő tanítási órára történő felkészülés.
- szorgalmi vagy ajánlott házi feladat:
célja: a képességfejlesztés, a tanulók érdeklődésében és felkészültségében megmutatkozó egyéni különbségek figyelembe vételével az ismeretek bővítése, kiegészítése, új ismeretek szerzése

A házi feladatok különbözőjellegűek lehetnek, melyek kijelölése során az alábbi irányelveket kell figyelembe venni:

1. *Elméleti házi feladat:* A tanórákon már jól kidolgozott, rögzített fogalmak megtanulását, és azoknak a kapcsolódó anyagrészeknél való helyes használatát várjuk el tanulóinktól. Az otthoni tanulásban segédeszközként használhatóak a tankönyvek, órai jegyzetek.

2. *Írásbeli házi feladat:* A tantárgyak jellegéhez kapcsolódóan sokszínűen és pontosan kell meghatározni az írásbeli feladatokat. Törekedni kell arra, hogy a tanulók az írásbeli házi feladat megoldása során sikerélményhez jusson.

3. *Házi dolgozat:* Hosszabb időszakra adott, átfogó kidolgozást igénylő feladat, amely a tanulók önálló munkáján alapul.

4. *Kiselőadás:* A tanár által meghatározott témákból fakultatív jelleggel a tanulók kiselőadással készülhetnek, melyet a felkészültség színvonalának, előadásmódjának megfelelően értékelünk.

5. *Iskolai pályázat:* Tanáraink több - tantárgyainkhoz kapcsolódó - változatos, érdekes témaköröket határozhatnak meg az iskola tanulói számára, melyeket terjedelmes, tetszetős, dolgozat formában kell leadniuk a pályázati kiírásnak megfelelően. A határidőn belül leadott pályázatokat jeles érdemjeggyel jutalmazzuk.

6. *Gyűjtőmunkák:* Gyűjtemények készítése szakmai gyakorlatok, biológia tantárgykból az egyik legkreatívabb pluszmunkát igényli tanulóinktól. Szorgalmukat igényes munkáik leadásakor mindig pozitívan értékeljük.

Alapelvek:

- A házi feladat legyen a tanuló felkészültségének megfelelő.
- A lehetőségekhez igazodva fokozatosan növekedjen a produktív jellegű feladatok aránya a reprodukzív típusú feladatokkal szemben.
- Az önálló ismeretszerzést, információ feldolgozást kívánó feladatoknál gondoskodni kell arról, hogy a tanár által megjelölt források, segédeszközök minden tanuló számára rendelkezésre álljanak.
- Legyen megfelelően előkészítve, pontosan meghatározva a tennivaló, a határidő, a felhasználható eszközök.
- Rendszeresen ellenőrizve legyen.

- A házi feladat mértékét az életkori sajátosságokat figyelembe véve arányosan kell megosztani szóbeli és írásbeli munkákra.
- A házi feladat a tanórán megértetett anyaghoz kapcsolódjon.
- A szóbeli feladat az új anyag bevéására szolgál, az írásbeli a készségek begyakoroltatására.
- Az alapvetően sok gyakorláson alapuló tárgyak esetében (nyelvtan, matematika) mindig legyen írásbeli házi feladat is.

Korlátok:

- Lényeges a házi feladat elkészítéséhez szükséges időtartam megállapítása, amelynek meghatározásához a tanulócsoporthoz tartozó diákok között az átlagos képességű tanuló számára szükséges időt kell figyelembe venni.
- A napi írásbeli és szóbeli házi feladat elkészítésének időtartama tantárgyanként ne haladja meg átlagosan a napi 30-40 percet.
- Az ennél hosszabb időt igénybevevő több témát átfogó feladatok elvégzéséhez egy hetet biztosítani kell.
- Hétfélig, hosszabb, több napos szünetekre az egyik óráról a másikkra adottnál ne legyen több a házi feladat.
- A szóbeli és írásbeli házi feladatok arányát a tantárgyak követelményei határozzák meg.

A közoktatási törvény 48. § (1) bekezdés b pontja határozza meg feladatként, hogy a Helyi Pedagógiai Programnak tartalmaznia kell az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátait.

A tanulók joga a közoktatási törvényből és az intézmény házirendjéből is fakadóan a tanulás. A tananyag tanórai feldolgozása mellett a tanulók számára fontos az otthoni tanulás, gyakorlás, felkészülés. A pedagógusok a tanulók tananyag elsajátításának érdekében szóbeli és írásbeli házi feladatot adhatnak.

A tanuló elemi kötelessége, hogy házi feladatát a pedagógus útmutatásai alapján hiánytalanul készítse el. Ennek elmulasztása szankciókat von maga után. A házi feladatot illetve annak hiányát a szaktanár saját tantárgyához, kialakult pedagógiai gyakorlatához alkalmazva értékeli, illetve szankcionálja.

A szóbeli és írásbeli feladatok arányát a szaktanár állapítja meg, a tantárgyat, az adott anyagot, pedagógiai és hatékonysági szempontokat figyelembe véve. A tanulókat motiváló, szorgalmi házi feladat a pedagógus szándékától, pedagógiai céljától függően, tetszőlegesen adható.

A tanulók írásbeli és szóbeli házi feladatainak megállapítása során a következőket kell figyelembe venni.

Valamennyi tantárgyra, osztályra, tanulóra érvényes szabályok nincsenek, a tanulók képességeinek maximális kibontakoztatására, és a tanulási kudarcok elkerülése érdekében a következő elvek betartása szükséges az otthoni felkészüléshez adott feladatok meghatározásakor:

- Az iskolai oktatás-nevelés fontos területe az otthoni felkészülés.
- Kiemelkedő szerepe van az iskolai órai munka ismétlésében, gyakorlásában.
- Segíti az önálló gondolkodás fejlesztését.
- Kialakítja a tanulóknál a permanens tanulás gyakorlatát.
- Minden tantárgyból kérhető írásbeli és szóbeli feladat.
- Többféle írásbeli feladat adható: pl.: írásbeli házi feladat, mely a következő órára elkészítendő, kiselőadás, esszé írása, beszámoló, stb.
- A feladatok mennyisége a tanulók képességeinek megfelelő legyen (differenciált feladatkiosztás)

- Évfolyamonkénti felmenő rendszerben kell az otthoni feladatok mennyiségének és nehézségi fokának növekednie, igazodva a korosztályi sajátosságokhoz és a tanulmányok során elsajátított képességekhez.
- A helyi tantervben meghatározott feladatok teljesítését az egész tanévre egyenletesen kell elosztani. Ennek ütemezését célszerű a tanév elején ismertetni a tanulókkal, amit a füzetükben rögzítve jobban tudnak ők is tervezni. (Kötelező olvasmányok, írásbeli dolgozatok, gyűjtemények készítése).
- A 9-10. osztályokban minden olyan tantárgyból, ahol füzetet használnak a tanulók, az óra végén a füzetbe legyen rögzítve az otthoni írásbeli és szóbeli feladat.
- Így a szülők és a kollégiumi nevelőtanárok is jobban tudják ellenőrizni a tanulók felkészülését.

4.15. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az iskolai és kollégiumi eszközök felszerelések jegyzékét a pedagógiai program 1. sz. melléklete tartalmazza.

4.16. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, és a matematikát. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

11. évfolyamtól kezdődően osztálykereteket túllépő formában szervezzük meg a fentebb már említett fakultációs oktatást. (Csoportbontás egyéb elveit ld. „Az osztályok szervezésének elvei” pontnál.)

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

4.17. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Az iskola pedagógiai programja meghatározza a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A törvény által megszabott kötelezettség végrehajtásának megkönnyítésére többféle – a tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérésére alkalmas teszt áll rendelkezésünkre. Ezen tesztek jellemzői, hogy egyszerűek, kevés a szerigényük, bárhol végrehajthatók és megmutatják a tanulók fizikai felkészültségét.

Iskolánk testnevelő tanári munkaközössége a kipróbálás után kidolgozta a fizikai állapot felméréséhez szükséges iskolai módszerét. Ezen módszert alkalmasnak találta a szervezet aktuális állapotának a felmérésére. A tanulóknak az alábbi próbákat kell elvégezniük:

- motorikus próbák az aerob állóképesség mérésére
- az alsóvégtag dinamikus erejének mérése

- a vállövi és karizmok erő-állóképességének mérése
- a váll és a törzsizmok dinamikus erejének mérése
- a gyorsasági állóképesség mérése

A próbákban elért teljesítmény és a mért eredmények pontértékei alapján kell az értékelést és a minősítést elvégezni. Az esetleg mutatkozó hiányosságokat, a képesség szerinti differenciált terheléssel kell megpróbálni minél hamarabb felszámolni.

Az elért változás nyomon követésének biztosítása feladat a tanár, a diák és a szülő számára is, éppúgy, mint a fiatalok önismeretének, tárgyilagos önértékelésének, akaratának és önbecsülésének fejlesztése.

Az adatok nyilvántartása:

Az egyéni és az osztályonkénti adatlapot a vizsgálatot végző tanár vezeti. Az intézményi osztályonkénti összesített adatlapot a megbízott testnevelő állítja össze.

Évente két alkalommal – ősszel és tavasszal – gondoskodnunk kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Ezért évenként vissza-térően – szeptember hónapban a 9-12. osztályokban a következő méréseket végezzük el:

Alapmérések:

- testmagasság
- testtömeg
- csuklókerület
- a mellkas körmérete
- pulzus
- vérnyomás

Tanévenként két alkalommal az általános fizikai teherbíró képesség minősítéséhez gyűjtünk adatokat, amelyek alapján feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok.

Hungarofit motorikus próba:

1. Aerob, vagy alap- állóképesség mérése (Cooper-teszt)

Dinamikus ugróerő:

2. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése (Helyből távolugrás páros lábbal)

Dinamikus dobóerő:

3. A kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése (Kétkezes labdadobás – vetés – hátra fej fölött tömött labdával)
4. A vállövi- és karizmok erő- állóképességének mérése (Mellső-fekvőtámaszban karhajlítás- és nyújtás, folyamatosan kifáradásig)
5. A csípőhajlító- és hasizom erő- állóképességének mérése (Hanyattfekvésből felülés térd érintéssel, folyamatosan kifáradásig, törzsemelés hason fekvésből.).

A tanulóink fizikai állapotának mérésére testnevelés óra keretében kerül sor, az adatok összegyűjtését, értékelését a testnevelő tanár végzi. Ahhoz, hogy tanulóink differenciált terheléssel való fejlesztése tudatos, nyomon követhető legyen, az eredményeket, a minősítést számítógépen is szükséges rögzíteni.

Ügyelnünk kell arra, hogy, a mérések ne legyenek öncélúak, a tanulók egészséges életmódra nevelését segítsék és szolgáljanak nevelési eszközzül az önismeret, az önértékelés, az önbecsülés, az akarat fejlesztése során.

4.18. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az egészségnevelés és környezeti nevelés célja

Az egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektív módon felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatását, elkerülésük módját. El kell érni, hogy alkalmazzák a tanultakat: tegyenek saját egészségük érdekében.

Az egészségvédelem kiemelt témakörei:

- az életkorral járó biológiai-, pszichohigiénés-, életmódi tennivalók;
- a társ kapcsolatok egészségi, etikai kérdései;
- az egészségre káros szokások (helytelen táplálkozás, inaktív életmód);
- az antihumánus szenvedélyek, drogprevenció;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek, a személyiség fejlesztése;
- az egészségérték tudatosítása.

A környezeti nevelés célja a tanulók ösztönzése saját élő és élettelen környezetük megismerésére, alakítására, védelmére, a környezetet károsító jelenségek felismerésére, az azok elleni tudatos fellépésre.

A WHO egészségdefiníciója hangsúlyozza, hogy az egészség nem pusztán a betegségek hiánya, hanem testi-lelki és társadalmi jóllét, mely a fenntartható fejlődésnek is egyik elengedhetetlen alapfeltétele

Helyzetleírás

Az hogy a diákok mit tartanak értéknek (idea, történet, anyagi javak), az elsősorban a családtól függ, és ezt az iskola csak közvetve és csekély mértékben tudja befolyásolni. A gyermekük tanintézeteként a B-A-Z Megyei Váci Mihály Gimnázium Szakképző Iskola és Kollégiumot választó családokat általánosságban a szellemi értékek iránt igényesség, a belülről fakadó és a külső elvárásoknak megfelelni akarás jellemzi. Ez a késztetés a fiatalokban feszültséget kelt. A feszültség nagyobb teljesítményre ösztönözi őket, amelynek eléréséhez mind több időt töltenek tanulással. A sok kötött elfoglaltság következménye a kialvatlanság, a nagyon kevés szabadidő, a mozgásszegény életmód.

Napjainkra jellemző, hogy a pubertástól a szociális befolyásolás ereje áthelyeződik a kortárs csoportra, és ezzel együtt a deviáns hatások és a médiák befolyása is megnő.

A zaklatott, túlhajszolt életmód velejárója a rendszertelen táplálkozás. A táplálkozás ahelyett, hogy élvezetes, megtervezett napirendi pont lenne a családok életében, kapkodva végrehajtott kötelező penzum: a kultikus élvezet a könnyen elérhető, kevés idő alatt kevés eszközzel elfogyasztható egyhangú táplálékfelvétellel silányul.

A diákok idejük nagy részét falak között élik. Keveset mozognak a természetben, nincs érzékük a természeti szépségek felismerésére, nem veszik észre a természetkárosítás jeleit. Az életkor előre haladtával ez a helyzet romlik: a kisgyerekek még elkísérik szüleiket a családi üdülőbe, hobbytelekre. A nagyobbak már önálló programot csinálnak, többnyire a városban.

A környező településekről bejáró tanulók, bár sok időt töltenek utazással, természetközeli életet élnek. Ez jótékony hatással van mind az egészségükre, mind a természetről alkotott képükre, ismereteikre.

Az elmondottak indokolják az egészségnevelési és környezeti nevelési program létjogosultságát.

4.19. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Iskolai étkeztetés

Hazánkban kiemelkedően magas a cardiovascularis és a daganatos betegségek halálozási száma. Ennek nagyfokú javulása volna elérhető a helyes táplálkozással. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

Az iskola tágas, világos, megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik, a tanulóknak 50%-a veszi igénybe az iskolában ebédelés lehetőségét. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Konyhánk minden tekintetben megfelel az előírt higiéniai követelményeknek.

Az iskolai büfét szerződéses jogviszonyban vállalkozó működteti. A büfé kínálata megfelel az egészséges táplálkozás követelményeinek. A szerződés rögzíti a választékba való beleszólásunk jogát.

Az antihumánus szenvedélyek, drogprevenció

Az országban az elmúlt években ugrásszerűen megnőtt a tiltott szerek, a nem orvosi alkalmazás keretében használt nyugtatók, fájdalomcsillapítók, altatók együttes fogyasztása, de a legális szerek használata sem csökkent. A droghoz kétféle okból nyúlnak az emberek: az egyik a kaland, a kockázatkeresés, azért, hogy „jól érezzék” magukat, a másik csoport, aki valamilyen lelki bajára keres gyógyírt, ezek az „öngyógyítók”.

Iskolánkban fel kívánjuk mérni a drogokkal kapcsolatos ismereteket, érintettséget a diákok között (attitűdvizsgálat), szorosan együttműködve a diákönkormányzattal. A bővebb ismeretekkel rendelkező, felvilágosult, az egészségről, a szexualitásról, az antihumánus szenvedélyekről nyíltabban beszélő fiatalokra megerősítő és kompetencianövelő módszerekkel kell hatni, a negatív hangadókra inkább információ átadó és ártalomcsökkentő módon, a visszafogottabb, gátlásosabb gyerekekre fejlesztő, támogató, státuszteremtő hatást kell gyakorolni. Az elsődleges drogprevenció lényege, hogy a nem drogozó fiatalokat megtartsuk ebben az állapotban.

Legfőbb célunk **tanulóinkat** olyan ismeretekkel, pszichésen megalapozott benső értéké vált normakultúrával felruházni, amelynek segítségével egyértelműen elhárítják a személyiségük integritását veszélyeztető szerek használatát, valamint a társadalmi normákhoz igazodó, életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő szabadidős elfoglaltságok nyújtása.

A drogprevenció összetett személyiségfejlesztő munka, ezért abban a tantestület minden tagjának részt kell vennie, és kiemelten fontos az osztályfőnökök szerepe. **Pedagógusainknak** tisztában kell lenniük a legális-, illegális drogok fogyasztása mögött meghúzódó okokkal. Közre kell működniük a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Tudniuk kell, mi a teendőjük, kompetenciájuk, ha szembesülnek a kábítószeres problémájával.

A **szülő, a család** a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában, megfelelő előkészítés és információ-átadás után részvételükkel tudják támogatni az iskola programjait.

A pubertás kortól kezdve nagyon fontos a **kortárs csoport** befolyása, amit a drogprevenációs munkában is fel tudunk használni. (DÖK, kortárs segítők.)

A drogprevenáció lehetséges színterei:

Iskolai programok

- Tanórai foglalkozások
- Szaktárgyi órák témafeldolgozása

(Minden tantárgynak van konkrét csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez és így a drogprevenációhoz.)

- Osztályfőnöki órák
(Konkrét témakörök feldolgozása, ismeretátadás és interaktív gyakorlatok, esetelemzések. Az ismeretátadó órákhoz szükség esetén külső előadókat, szakembereket lehet hívni.)
- Tanórán kívüli foglalkozások
- Délutáni szabadidős foglalkozások, Sportprogramok, számítógépterem-használat, vetélkedők, versenyek, játékos programok, témával kapcsolatos filmvetítések)
- Szülői értekezletek
(Osztály-, évfolyam- vagy iskolaszintű, esetleg külső előadó, pld. orvos, pszichológus, rendőr, volt drogos.)
- Értekezletek, esetmegbeszélések, tréningek
(Elsősorban a pedagógusok számára, de a DÖK, illetve a szülők képviselőit is meghívjuk, amikor a program, illetve a téma engedi.)

Iskolán kívüli rendezvények

- Drogprevenációs rendezvények (pl.: Háló-mozi)
- Továbbképzések
- Kortárs-segítőképzés
- Kirándulások, túrák, sportprogramok, erdei iskola, tábor

A drogprevenáció lehetséges programformái:

- Klubok
Igény esetén egészségügyi segítséggel klubot lehet létrehozni tanárok, diákok vagy szülők számára.
- Filmvetítés
A szerfogyasztással kapcsolatos filmek vetítése. Kiválasztásnál fejlődés-lélektani szempontokat is érvényesíteni kell.
- Szakkörök, kortársképzés
Egészségügyi szervek, gyermekjóléti szolgálatok, drogkonzultációs központok munkatársai által vezetett szervezett programok a motivált tanulók "gyűjtőhelyei" és a szemléletformálás műhelyei lehetnek.
- Kiscsoportos beszélgetések
Osztálynak vagy kisebb panelcsoportoknak tartott beszélgetéses témafeldolgozások lehetnek megelőző jellegűek, esetleg konkrét problémát feldolgozóak. A beszélgetésre nagyon fel kell készülnie a pedagógusnak. Odaforduló, érzékeny és mégis távolságot engedő attitűddel kell a foglalkozást vezetni. Mindenképpen kerülni kell a moralizálást, a felelősségkutatást, az elijesztést és a megszegyenítést.
- Iskolarádió, iskolaújság
A témához kapcsolódó interjúk, cikkek.
- Dramatikus játékok
Osztályfőnöki órán, esetleg magyar irodalom órán jól alkalmazható a felkészült (kiképzett) tanár számára a szituációs vezetés módszere.
- Sportprogramok, túrák, kirándulások
A szabadidő megfelelő eltöltésének képessége már önmagában is prevenációs eszköz.
- "Gyógyult drogos megszólaltatása"
Csak ellenőrzött és a fiatalokkal történő irányított kommunikációban jártas, szermentes állapotú anyagozót szabad felkérni. Az elvárások megfogalmazásánál a csábító szituációk csapdahelyzeteinek felismertetését, valamint a fogyasztóvá válás stációjának ismertetését kell hangsúlyozni. A megfelelő személy kiválasztásában a drogkonzultációs központok, addiktológiai osztályok vagy kortársképzést szervezők tudnak segítséget nyújtani.
- Könyvtár sarok

A könyvtárban létre lehet hozni olvasósarkot, a témát feldolgozó könyvekből a diákok számára. (A tanári kézikönyveket, szakanyagokat külön kell elhelyezni.)

- Tematikus előadás

A tanulók, tanárok korrekt ismeretanyagának kialakításához nélkülözhetetlenek a tematikus előadások, melyek megtartására célszerű külső specialistákat felkérni. Prevenációs hatékonysága önmagában nagyon csekély, de megfelelő tárgyi ismeret nélkül az interaktív módszereket sem lehet eredményesen alkalmazni.

- Internet

Az informatikai világháló és a hazai sulinet információs lehetőség, valamint a kapcsolattartást és programszervezést segítő színtér.

- Antidrog diszkó

Az iskolai zenés rendezvényeknek garantáltan drogmentesnek kell lenniük, mert csak így van az az üzenete a fiatalok számára, hogy drogok nélkül is lehet jól "bulizni". (Ebbe a kategóriába természetesen a legális drogok, tehát az alkohol és a cigaretta is beleszámítanak.)

- Diákönkormányzati programok

Minden szakmailag támogatható ötlet kivitelezéséhez nyújtunk segítséget.

Másodlagos drogprevenció:

Célja: a szerfogyasztók ártalomcsökkentő hatású megóvása. Fontos a változtatási törekvés kialakítása, a döntési helyzet egyértelművé tétele. A másodlagos prevenció eszközei, módszerei meghaladják az iskolai lehetőségeket, ezért ezt egészségügyi szakemberekre kell bízni.

Az itt felsorolt prevenációs színterek, programok lehetőségek; minden tanévben készül konkrét, a tantestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott, az adott lehetőségeket figyelembe vevő, módszertani algoritmusokat felsoroló, feladatokat lebontó, határidőket és felelősöket kijelölő célmegfogalmazás, ami egy korrekt állapotfelméréssel kezdődik, és átgondolt kapcsolatépítésen alapul. Megvalósulásához elengedhetetlen az időszaki ellenőrzés, értékelés, a célkitűzés megvalósításának felülvizsgálata.

Az egészségneveléssel és a környezeti neveléssel összefüggő, tanórán kívüli szakmai programok

- Heti egy napon az általános iskolásoknak, egy napon a gimnazistáknak védőnői ügyelet biztosítása;
- Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.);
- Egészségügyi felvilágosító előadások;
- Drogprevencióhoz kapcsolódó rendezvények;
- Osztálykirándulások, táborok, erdei iskola, terepgyakorlat;
- Kreatív, cselekedtető akciók (pl.: szemétszedés, faültetés, stb.);
- A külső programokhoz kötődően baleset-megelőzési felvilágosító előadások;
- A külső programokhoz kötött környezetvédelmi előadások, tájékoztatók, gyakorlatok;
- Évente egy sportnap (futónap).

A médiában megjelenő, mértéktelen fogyasztásra ösztönző reklámok hatásainak ellen-súlyozására egyfajta módszer az iskola példamutatása; úgymint:

- Szelektív szemétyűjtés megszervezése;
- Laboratóriumi veszélyes anyagok, szárazelemek gyűjtése;
- Környezetbarát, újrahasznosítható anyagok használata;
- Takarékoság, takarékos megoldások alkalmazása (pl. energiatakarékos izzók, víztaka-rékos berendezések és eljárások, hőszigetelt nyílászárók stb.);
- Cserepes, élő növények az osztálytermekben, folyosókon.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési program megvalósítása elsősorban a tantestület elkötelezettségén, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a családokat az általunk képviselt értékek és követelmények mellé állítani.

4.20. Az iskola egészségnevelési elvei

A sokoldalúan fejlett személyiségnek törekednie kell a lehetséges stabil egészségre. Intézményünkben a rendszeres testnevelésre, egészséges életmódra törekvés is része a követelményrendszerünknek. Változatos foglalkoztatási programunk és munkarendünk is ezt szolgálja. Az egészségre nevelés tevékenységi színterei iskolánkban: a szaktárgyak órái (biológia, testnevelés), az osztályfőnöki órák, előadások, tanórán kívüli tevékenységek, a délutáni önképző tevékenységek, konzultációk, a sportköri rendezvények, a természetjárás, a kirándulások, a különféle versenyek mellett a káros szenvedélyek elkerülésére való nevelés; egészségnevelési célkitűzéseink megvalósulását iskolaorvosi és védőnői ellátás is szolgálja. Ezen célok megvalósítása érdekében készítettük el egészségnevelési programunkat.

Az egészség fogalma

Az egészség az élő szervezeteknek olyan harmonikus működési állapota, amely egyrészt biztosítja a szervek kiegyensúlyozott, zavartalan munkáját, másrészt lehetővé teszi az élőlény beilleszkedését a környezetbe. A teljes testi, lelki, szociális jóléti állapot. Akkor vagyunk egészségesek, ha zavartalan az életműködésünk. Az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat.

Az iskola egészségnevelési célja:

- a tanulók személyes részvételén keresztül az attitűd és szemlélet formálása, a család és a közösség értékeinek megőrzése az egészséges életmód kialakításának érdekében
- az egészséges, önmagával, társaival, az épített és természetes környezetével harmóniában élő, felelősen cselekvő személyiség kialakítása.

EGÉSZSÉGNEVELÉS

Az egészségnevelés fő feladatainak rendszere

SZOMATIKUS
NEVELÉS

1.

PSZICHOHIGIÉNÉS
NEVELÉS

2.

SZOCIOHIGIÉNÉS
NEVELÉS

3.

4.20.1. Szomatikus nevelés

1.1. Higiénés nevelés

Személyi higiénia

Tisztaság, a test ápolásának fontossága, a divathóbort veszélyessége. Étkezési kultúra.

Környezet higiénia

Természetes, épített. Az iskola és környékének tisztántartása. Felhívni a figyelmüket a környezeti ártalmakra (zaj, légszennyezés, nem megfelelő hulladékkezelés.)

1.2. Profilaxisra nevelés

Fertőző betegségek megelőzése. (kézfertőtlenítés)

Érzékszervi hibák kialakulásának megelőzése.(látás, hallás, beszéd, testtartás)

1.3. Kondicionálás, testnevelés, sport

A rendszeres mozgásigény kialakítása.

Annak tudatosítása, hogy az egészséges lelki fejlődés feltétele az egészséges testi fejlődés.

A testnevelés óráknak fontos része a képességfejlesztés mellett a játékos sporttevékenység szeretetének kialakítása.

A testnevelés órákon kívüli versenyek, sportfoglalkozások gazdagításával tegyük színesebbé, élményszerűbbé az iskolai életet. A mindennapi testnevelés biztosítása érdekében többféle sporttevékenység közül választhatnak a tanulók. E foglalkozások időrendje nem ütközik, mindegyik más napon van.

Diákjaink az alábbi szakosztályok közül választhatnak:

- labdarúgó
- kézilabda
- úszás
- asztalitenisz

A foglalkozásokon mindkét nem részt vesz. Tanulóinkat az érdeklődés fenntartása miatt rendszeresen versenyeztetjük.

A szakosztályok önkéntes alapon szerveződnek. Ezek az edzések a testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi mozgását, valamint a versenyekre való felkészítését.

1.4. Baleset megelőzés

- Gyermekbalesetek, háztartási balesetek
- Közlekedési és vízi balesetek.
- Testnevelés órai balesetek megelőzése
- Elsősegélynyújtás ismeretek elsajátítása az iskola minden tanulója részére.(sportnapon)

4.20.2.Pszichohigiénés (mentálhigiénés) nevelés

2.1. Egészséges életvezetés

- Napirend, életmód (helyes napirendi szokások kialakítása. Képesé tenni a tanulókat arra, hogy egészségüket felügyeljék és javítsák.)
- Hibás viselkedésmódok megelőzése (agresszió, düh, dac)
- Családi életre nevelés

Tanulóinkat fel kell készíteni a körültekintő párválasztásra, a kiegyensúlyozott családi életre.

Legyenek tisztában a testi szerelem következményeivel, a szexuális úton terjedő betegségek és a terhesség megelőzésének lehetőségeivel, erősíteni kell bennük felelősségtudatot önmaguk és partnerük iránt.

2.2. Stressz elhárítás

„Minden ingernek van stressz hatása. A stressz hatására a szervezetnek mindig a leggyengébb láncszeme szakad el, jól lehet minden rész egyaránt ki volt téve a hatásnak”

(Selye J. 1976)

- A stresszorok kiküszöbölése
- Fizikai (füst, fény, zaj, vibráció, - mint a disco káros hatásai -, igényesebb tartalmazás szórakozás felé terelni az ifjúságot (színház).
- Pszichés (egészségügyi intézménybe jövetelre való felkészítés)
- Stresszhatás kompenzációja (autogén tréning, relaxáció stb.)
- A stresszkezelés módjainak elsajátítása.

2.3. Abúzusok és devianciák prevenciója

Országos és helyi programok

Dohányzás és az alkoholfogyasztás egészségromboló hatásának hangsúlyozása a megelőző órákon

A drog terjesztésének és fogyasztásának felderítése, megakadályozása (a tanulók legyenek tisztában a veszélyekkel, a lehetséges következményekkel, sajátítsák el azokat a technikákat, amelyekkel vissza tudják utasítani a kínálózó lehetőségeket)

Az egészségkárosító szokások következményeivel szembesíteni a tanulókat, ennek érdekében vegyen részt kortársképzésen minél több tanuló (elsősorban a 9. évfolyamosok)

2.4. Érzelmi nevelés

- Szeretet légköre (harmonikus személyiség fejlődés)
- Félelmek, szorongások oldása
- Empátiás készség fejlesztése.
- Előítéletek leküzdése pl. a fogyatékosokkal szemben.

4.20.3. Szociohigiénés nevelés (közösségi mentálhigiéné)

Erkölcsei nevelés

Kedvező társas légkör működtetése

Kommunikációs készségfejlesztés

Interperszonális kapcsolatok helyes alakítása, normák, szabályok

C. Rogers elvei szerinti eszközök:

- verbális, nonverbális kommunikáció fogalma
- metakommunikáció (közlés a közlésről)
- empátiás készség
- feltétel nélküli elfogadás
- kongruencia

Kommunikációs zavarok feloldása

Szerepfeszültségek feloldása

- kikérdezés, együttérzés, megértés, beszélgetés
- közös élményekre épülő közös tevékenység
- szabálytartás fejlesztése
- meg kell találniuk a helyes mértéket és arányt a kritika és önkritika jog és kötelesség között

Tolerancia készség fejlesztése

- társadalmi izoláció megelőzése, kirekesztettség érzésének kerülése (rokkantak, krónikus betegek)

Problémamegoldó készség fejlesztése

- Tanulják meg a fiatalok a konfliktusok elkerülésének, illetve lehetséges megoldásának módjait, hogy ne okozzanak, illetve ne hordozzanak lelki sérelmeket.
- Hatékony megelőzésben akkor reménykedhetünk, ha alkalmassá tudjuk tenni a fiatalok személyiségét arra, hogy ne legyen szükségük drogra ahhoz, hogy elfeledkezzenek problémáikról. Cél, hogy képesek legyenek érzelmi egyensúlyuk megtartása mellett ezek megoldására.

4.20.4. Helyi célok

- az iskola és környékének, a kollégium és környékének tisztán tartása
- tudatosítani kell a tanulóknak, hogy egyéni és társadalmi érdekünk az egészséges táplálkozás
- a rendszeres mozgás igényének kialakítása, az egészséges testtartás kifinomultabb mozgással, kellő odafigyeléssel, a testnevelés órai balesetek elkerülése
- az egészségkárosító szokások következményeivel szembesíteni a tanulókat, ennek érdekében vegyen részt kortársképzésen minél több tanuló (elsősorban a mindenkori 9. évfolyamosok)
- a dohányzás és az alkoholfogyasztás egészségromboló hatásának hangsúlyozása a megelőző órákon

- a drog terjesztésének és fogyasztásának felderítése, megakadályozása (a tanulók legyenek tisztában a veszélyekkel, a lehetséges következményekkel, sajátítsák el azokat a technikákat, amelyekkel vissza tudják utasítani a kínálkozó lehetőségeket)
- igényesebb és tartalmasabb szórakozás felé terelni az ifjúságot (filharmónia, színház, műveltségi vetélkedő), hogy elkerüljék az erőszakot, a környezetszennyezést, a zajártalmakat
- a test ápolásának fontosságát tudatosítani különösen a kamaszkorú fiúkban
- a lányok téli öltözködésében mutatkozó divathóbort (csupasz derék és has) veszélyességére, későbbi következményeire felhívni a figyelmet
- tanulják meg a fiatalok a konfliktusok elkerülésének, illetve lehetséges megoldásának módjait, hogy ne okozzanak, illetve ne hordozzanak lelki sérelmeket, a társas-érzelmi készségek fejlesztése
- legyenek tisztában a testi szerelem következményeivel, a szexuális úton terjedő betegségek és a terhesség megelőzésének lehetőségeivel, erősíteni kell bennük a felelősség-tudatot önmaguk és partnerük iránt
- fel kell készíteni őket a körültekintő párválasztásra, a kiegyensúlyozott családi életre
- meg kell találniuk a helyes mértéket és arányt a kritika és önkritika, a jog és kötelesség között
- a helyes napirendi szokások kialakítása
- a stresszkezelés módjainak elsajátíttatása
- képessé tenni a tanulókat arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák
- elsősegélynyújtási ismeretek
- felhívni a figyelmüket a környezeti ártalmakra (zaj, légszennyezés, nem megfelelő hulladékkezelés)

Az egészséges életmódra nevelés történik:

tanítási órákon: elsősorban osztályfőnöki, biológia, kémia, testnevelés, földrajz, drámapedagógia (tánc és dráma) órán, illetve tanórán kívül: osztálykiránduláson, sportfoglalkozáson, biológia szakkörön, tisztasági versenyen, a védőnő, iskolaorvos, rendőr által tartott előadáson, kortársképzésen.

4.20.5. Módszerek

- napenkénti takarítás az osztálytermekben (tanulóasztal, pad, szemetes)
- gyakori szellőztetés
- az iskola és kollégium környezetének folyamatos rendben tartása
- növények ültetése és ápolása, az osztálytermekben elhelyezett virág locsolása
- iskolaorvosi vizsgálatok
- védőnői szűrések
- rendőr által tartott előadás a bűn és baleset megelőzéséről
- kortársképzésen részt vett tanulók előadása az AIDS-ről, a drogról, az alkoholoról és a dohányzásról
- a drogambulanciáról meghívott előadó tájékoztatót tart a szülőknek
- serdülőkorban készségfejlesztő vagy önismereti csoport-foglalkozások
- felkészítés szelektív hulladékgyűjtésre az iskolában
- az egészséges táplálkozás népszerűsítése-, egészségesebb ételek az iskolai büfében
- délutáni szabadidős foglalkozások (filmvetítések, vetélkedők, versenyek)
- kirándulások, túrák

Az iskola környezeti nevelési elvei

Az iskola környezeti nevelési programja

Az iskolai környezeti nevelés törvényi háttere

A pedagógiai program mellékletei tartalmazzák azokat a törvényi kereteket, illetve települési és iskolai dokumentumokat, amelyeket a környezeti nevelési program elkészítésénél figyelembe kell venni.

Az iskola helye és épületei:

Iskolánk Encs nyugati részén épült egykor. Két bővítést is megélt. A 80-as években 6 tanteremmel bővült az épület. 2002-ben adták át az új aulát és 4 tantermet. Az iskola rendelkezik sportudvarral, mely az építkezések nyomán felújításra szorul. Az iskola helye befolyásolja a környezeti nevelési munkánk tartalmát, lehetőségeit. A 2010-2011-es felújítás otthosszá tette az iskolát.

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

1. Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

Tanórán: a tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát miként dolgozzuk fel. Kiemelt szerepet kapnak a mindennapi élettel kapcsolatos vonatkozások, melyek a diákokat is közelről érintik. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős az önálló ismeretszerzés szerepe is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontos, hogy diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert csak így lehet átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

2. Nem hagyományos tanórai keretben

A tanév végi osztálykirándulások alkalmával minden osztály intézmény- vagy múzeumlátogatásokat szervez, amelyben a tanév szerves részét képező oktató munka folyik.

3. Tanórán kívüli programok

- A tanulók olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat (pl.: Kitabel Pál Biológiai verseny, Vaskobak geológiai vetélkedő, Földtani örökségünk pályázat).
- A 11-12. évfolyamos tanulók részt vesznek a Hernád-völgy ökológiai felmérésében.
- Az iskolában különböző gyűjtési akciókat szervezünk (pl.: elemgyűjtés).
- Megemlékezést szervezünk: A Föld napján (április 22.); a Környezetvédelmi Világnapon (június 5.)
- A Természet Tudománya faliújságon rendszeresen a környezetvédelem témájában cikkekkkel jelentkeznek a tanulók.
- Különböző akciókban veszünk részt:
 - virágos településért mozgalom
 - fásítás
 - szelektív hulladékgyűjtés a lehetőségek megteremtésével
- Interneten keresett környezetvédelmi cikkek beadása házidolgozatként.
- Helyismereti programok lebonyolítása a 9-11. évfolyam részvételével

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Az iskolának a következő tanévben – az alábbiakat figyelembe véve – ki kell dolgoznia részletesen is az iskolán belüli és kívüli kapcsolatrendszerét.

Nem anyagi erőforrások

1. Iskolán belüli együttműködés

- Tanárok. Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk,

illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése igazgatóhelyettesi feladat, a koordinátori szerepet az iskolai szabadidő-szervező tanár látja el.

- Diákok. Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoporthoz.
- Tanárok és diákok. A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a témanapoknak, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a nyári táboroknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat lehet.
- Tanárok és szülők. Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.
- Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak. Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féldoldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk. Ezek felkutatása és beszerzése a gazdaságvezető feladata.

Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

2. Iskolán kívüli együttműködés

- Fenntartó. Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.
- Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények. A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő.
- Civil szervezetek. A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Tantestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásokon, továbbképzéseiken. Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben. A civil szervezetekkel való is-

kolai szintű kapcsolattartás igazgatóhelyettesi feladat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel.

- Hivatalos szervek. A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslataikra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

3. Iskolai büfé

Diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata. Fontos, hogy továbbra is megőrizzük ezt a helyzetet, hogy a büfé nem egy nagyvállalat része, hanem egy, az iskolánkra szabottan működő önálló egység. Kívánatos, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcskínálat. Újra időszzerűvé vált annak felmérése, hogy az egészséges táplálkozás érdekében mi legyen a büfé kínálata. A tanulók és a tanárok körében ezt az iskolai diákönkormányzat, a szülők közt az iskola szülői munkaközössége végzi el. Az eredmény ismeretében az iskolavezetés megbeszélést folytat a büfé működtetőjével.

Alapelvek, jövőkép

A) *A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell vizsgítanunk:*

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;
- emberi jogok;
- demokrácia;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;

Tartsuk szem előtt, hogy egy gyereket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki!

B) *Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.*

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét, és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

C) *A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban. Ilyenek például:*

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, média használat;

- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

D) Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk volt és maradt. A kémia, a biológia, a földrajz és a fizika tantárgyak között már megvalósult az együttműködés. Egyre bővül azonban a kör. Sok kezdeményezés alakult ki a humán területeken is.

Tanórán, (nyári kirándulásokon) megismertetjük tanulóinkkal a természetet, gyakoroltatjuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőtté.

Konkrét célok

Rövid távú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

A) Új tervek:

- az iskolában tervezett új, speciális érdeklődésű képzési irányok követelményeinek, tananyagának, specialitásainak kidolgozása (Állampolgári ismeretek, Európa Uniós ismeretek, 0. évfolyam);
- az egészségnevelési program elkészítése;
- a tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához;
- tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;
- a kétszintű érettségi környezeti nevelési vonatkozásainak összegyűjtése, tananyagba építése.

B) Hagyományok ápolása:

- iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára;
- Encs és környezetének feltérképezése;
- drog-prevenációs program folytatása;
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában.

C) Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre (pl. ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei);
- a kétszintű érettségire felkészítés (környezetvédelmi kérdések, problémák és megoldási lehetőségeik);

- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti-, és az épített környezetre, az emberre);
- interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok);
- tanórán kívüli szakórák szervezése;
- természetvédelmi versenyekre való felkészítés;
- multimédiás módszerek alkalmazása szakórákon;
- a számítógép felhasználása a tanórákon.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A) Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Lehetőségeink:

- terepi munka során: terepgyakorlatok, táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játékok stb.;
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;
- „akciók”: pályázatok, újságkészítés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése,
- modellezés;
- „látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelep, szennyvíztisztító stb.;
- versenyek;
- szakkörök;
- iskolazöldítés;
- DÖK-nap;
- „jeles napok”;
- tanórán, laboratóriumban

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség.

Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

Néhány, munkánk során alkalmazott módszercsoport:

- kooperatív (együttműködő) tanulási technikák;
- játékok;
- modellezés;
- riportmódszer;
- projektmódszer;
- terepgyakorlati módszerek;
- kreatív tevékenység;
- művészi kifejezés.

Tan eszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasznált-

dott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális ill. multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

A fent említett feltételek kialakítására az anyagi fedezetet az „Anyagi erőforrások” című alfejezet tartalmazza.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számukra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- házi dolgozat készítése;
- poszterek készítése és bemutatása;
- iszolarádió felhasználása híradásra;
- faliújságon közölt információk készítése;
- szórólapok készítése.

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása;
- környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése;
- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel;
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal.

Minőségfejlesztés

Az iskolai környezeti nevelés munkájának mérése, értékelése több szempontból eltér az iskola életének más területén alkalmazottaktól. Ennek oka, hogy a környezeti nevelés a szakmai ismeretek mellett – a többi tantárgyhoz képest – markánsabban közvetít egy viselkedési módot és értékrendet az embernek a világban elfoglalt helyéről.

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is. A szaktárgyi munkaközösségeknek egy kereszttantervi követelményrendszert kell kidolgozniuk.

A környezeti nevelési munkacsoport – az iskolai munkaterv részeként – minden tanév elején írásos formában elkészíti az iskola éves környezeti nevelési munkaprogramját. A félévi és az év végi értékelő nevelőtestületi értekezleten az iskolai munkaterv ezen része is megvitatásra, illetve elfogadásra kerül.

Továbbképzés

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést.

Az iskola továbbképzési programjába beépítve, a hétéves továbbképzési idő alatt – minden évben más-más munkaközösségből – évente legalább két tanár részt vesz a külső intézmények által szervezett környezeti nevelési tanár-továbbképzési programokon. Ezzel elérjük, hogy öt év alatt minden munkaközösségből legalább egy kolléga részt vegyen környezeti nevelési tanártovábbképzésen.

4.21. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elve

A magatartás és a szorgalom minősítésére az osztályfőnök tesz javaslatot. Figyelembe veheti az ODB véleményét, figyelembe kell vennie az osztályban tanító tanárok észrevételeit.

A javasolt minősítést egy héttel az osztályozó értekezlet előtt be kell jegyezni a naplóba. A tantestület meghatározza a követelményeket, valamint a vitás magatartás minősítéséről vita esetén az osztálybeli nevelők szavazattal döntenek.

Változtatási javaslat esetén és a „példás”, illetve „rossz” és „hanyag” minősítésekről az osztályozó értekezlet többségi szavazattal dönt.

4.21.1. A magatartás értékelésének elvei

Példás (5) Magaviselete, kötelességteljesítése példamutató, felelősségteljes. Rendszeresen bekapcsolódik az iskola- és osztályközösség programjaiba.

Jó (4) Magaviselete nem kifogásolható, a házirendet betartja, iskolai kötelezettségeinek eleget tesz, súlyos vagy ismételt fegyelmező intézkedésben nem részesül.

Változó (3) Magaviselete kifogásolható, a kötelességteljesítésében hiányosságok tapasztalhatók; súlyos vagy ismételt fegyelmező intézkedésben részesült.

Rossz (2) Az iskola fegyelmét bomlasztja, társaira káros hatással van; ismételt súlyos fegyelmező intézkedésben részesült.

4.21.2. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Példás (5) Tanulmányi munkájában önálló, megbízható, rendszeres, sikeres. Az órákon aktív, választott tárgyaival külön is foglalkozik.

Jó (4) Képességeinek megfelelően tanul, rendszeresen készül a tantervi anyagból, évközi osztályzatai, félévi illetve év végi jegyei eredményes tanulmányi munkát tükröznek.

Változó (3) Tanulmányi eredménye képességeitől elmarad. Munkavégzése nem elég rendszeres, teljesítménye hullámzó.

Hanyag (2) Tanulmányi munkájában önállótlan, megbízhatatlan, rendszertelen. Készülése és órai szereplése erősen kifogásolható.

4.21.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók év közben vagy év végén dicséretben, illetve jutalmazásban részesülnek. A tanulói teljesítmények fokozása érdekében az elismerést, mint alapvető ösztönzési eszközt rendszeresen alkalmazni kell.

Az intézmény dicséretben részesíti, illetve jutalmazza azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- kitűnő tanulmányi eredményt ért el,
- tanulmányi munkáját kiemelkedően, képességeihez mérten végzi,
- kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít,

- a különböző szintű tanulmányi versenyeken kiemelkedő eredményt ért el, eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- kimagasló sportteljesítményt ért el,
- jól szervezi és irányítja a közösségi életet, tartósan vagy kiváló eredménnyel záruló munkát végez,
- egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez.

Tanulóközösségek is jutalmazhatók akár tanulmányi (osztály), akár diákmozgalmi munkáért.

A jutalmazásra javaslatot tehet:

- a tantestület bármely tagja,
- a nevelőtestület,
- a diákönkormányzat,
- a szülői szervezet.

A jutalmak odaítéléséről a nevelőtestület dönt.

A dicséreték és jutalmazások formái

- Szaktanári dicséret,
- Szóbeli osztályfőnöki dicséret,
- írásbeli osztályfőnöki dicséret,
- Igazgatói dicséret,
- Nevelőtestületi dicséret (általános tanulmányi dicséret-körlevélben hirdetendő),
- Az iskola alapítványai által adományozott címek, díjak, könyv vagy pénzjutalom

Szaktanári dicséretet az a tanuló kaphat:

- A tanév során, aki a szaktárgyi ismeretek elsajátításában kiemelkedő teljesítményt nyújt. A szaktanár a dicséretet a tanulóközösség tudomására hozza, bejegyzí az osztálynaplóba és az ellenőrző könyvben tájékoztatja a szülőket.
- A tanév végén, aki tanulmányi kötelezettségét az adott tárgyból az egész tanév során példamutatóan és kiemelkedő szinten teljesítette.

A tantárgyi dicséretet a szaktanár adja, amelyet az osztályfőnök az anyakönyv és a bizonyítvány jegyzet rovatába bejegyez.

Osztályfőnöki szóbeli dicséretet az a tanuló kaphat, aki apróbb közösségi megbízatásokat vagy apróbb közösségi feladatokat teljesít. Dicséretre érdemes az a tanuló is, akinél a tanulmányi eredményében tartósabb javulás mutatkozik.

Osztályfőnöki írásbeli dicséretet az a tanuló kaphat a tanév során, aki a következő kritériumok alapján példaként állítható az osztályközösség elé:

- valamilyen helyi vagy megyei versenyen helyezést ért el,
- többször, jól végez osztályközösségi munkát,
- példamutató, szolgálatkész, tisztelettudó magatartású,
- az osztályban kiemelkedik szorgalmával, tanulmányi munkájával,
- tanulmányi eredményében lényeges javulás következett be,
- szóbeli osztályfőnöki, 3 szaktanári dicsérete van,
- iskolai rendezvényeken, illetve ünnepélyeken színvonalasan szerepel,
- egyéb indok.

Az osztályfőnök a dicséretet a tanulóközösség tudomására hozza, bejegyzí az osztálynaplóba és az ellenőrző könyvben tájékoztatja a szülőket.

Igazgatói írásbeli dicséretben részesülhet a tanév során az a tanuló, aki iskolai szinten vagy az iskolát képviselve kiemelkedő teljesítményt nyújt, példaként állítható az egész tanulóközösség elé.

Kritériumai:

- országos tanulmányi versenyeken részt vesz,
- kiemelkedően magas színvonalú iskolai közösségi munkát végez, az iskola hírnevét növelő műsorban, ünnepi megmozduláson szerepel, 3 osztályfőnöki dicsérete van.

A dicséretet az egész tanulóközösség tudomására kell hozni, be kell vezetni az osztálynaplóba és az ellenőrző könyvbe.

Nevelőtestületi vagy általános tanulmányi dicséretet az a tanuló kaphat, aki tanulmányi kötelezettségeit a tanév során a tárgyak többségéből kiemelkedően, de a többi tárgyból is egyenletesen teljesíti. A dicséretet az osztályfőnök (több szaktanárral egyetértésben) kezdeményezi, a tantestület dönt az odaítéléséről. A dicséretet az igazgató hirdeti ki. A dicséretet az anyakönyv és a bizonyítvány rovatába be kell jegyezni.

A dicséretes és sikeres tanulók nevét közzé kell tenni az intézmény faliújságján, honlapján.

Az iskolai szinten is kimagasló teljesítményű tanuló igazgatói és általános nevelőtestületi dicséretét nyilvánosság előtt is elismeri az iskola.

A dicséretes tanulók könyv- és pénzjutalomban részesülhetnek. Ugyanez az elismerés illeti meg a tanulmányi és kulturális versenyek, pályázatok győzteseit, az iskola jó hírét egyéb módon öregbítő tanulókat.

A jutalmazók köre

- az intézmény,
- Váci Mihály gimnázium Diákjaiért Alapítvány (székhely intézményben)
- Szabó László ösztöndíj (székhely intézményben)

4.21.4. Fegyelmező intézkedések

Az a tanuló, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelezéseit vagy a házirend előírásait szándékosan vagy gondatlanul megszegi, fegyelmező intézkedésben részesíthető.

A fegyelmező intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgáló nevelési eszköz.

Alkalmazásakor figyelembe kell venni:

- a tanuló életkori sajátosságait,
- a terhére rótt köteleességszegés súlyát,
- annak előfordulási gyakoriságát,
- társadalmi veszélyességét.

Mindig az adott helyzet ismeretének függvényében kell döntenii, hogy melyik eszköz alkalmazandó.

A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni.

A tanulóval szemben a következő fegyelmező intézkedések hozhatók:

- szóbeli vagy írásbeli figyelmeztetés,
- írásbeli intés,
- megrovás

A szóbeli és írásbeli figyelmeztetés és intés fokozatai:

Szaktanári figyelmeztetés: egy szaktárgyból tanulmányi kötelezettségét elmulasztó, egy-egy tanórán kisebb magatartási vétséget elkövető tanulónál alkalmazandó (pl. eszközhiány, füzet, ellenőrző)

Osztályfőnöki figyelmeztetés: megbízatásait elhanyagoló, köteleességmulasztásban vétkes tanulónál

- vállalt megbízatások elmulasztása,
- egyenruha hiánya,
- hetesi teendők elmulasztása,
- 1-3 óra igazolatlan hiányzás,
- visszatérő személtelés,

- az iskola, illetve területének tanítás idő alatt engedély nélküli elhagyása esetén alkalmazható.

Osztályfőnöki intés, osztályfőnöki megrovás:

- osztályfőnöki, szaktanári figyelmeztetést kiváltó vétkek ismétlődése,
- 4-6 órás igazolatlan mulasztás, osztályfőnöki intés
- dohányzás, alkoholfogyasztás, tiszteletlenség, durva beszéd,
- iskolán kívüli fegyelmezetlen magatartás,
- egyéb esetekben.
- 7-10 igazolatlan mulasztás esetén osztályfőnöki megrovás
- A házirend előírásainak megszegése esetén

Igazgatói figyelmeztetés: Súlyosságától függően, egyszer vagy többször előforduló olyan magatartási hibáért, amely zavarja az iskolaközösség munkáját (pl. házirendben foglalt szabályok súlyosabb megsértése).

- 11-15 óra igazolatlan mulasztás
- ellenőrző könyvi érdemjegyek meghamisítása esetén,

Igazgatói intés: A házirend, ill. a társadalmi együttélés szabályait súlyosan vagy tartósan megszegő tanuló nevelési eszköze.

Alkalmazható például:

- 16-20 óra igazolatlan mulasztás,
- többszöri dohányzás, alkoholfogyasztás esetén igazgatói megrovás
- 21-30 óra igazolatlan hiányzás,
- tiszteletlen, tanári méltóságot sértő magatartás

Nevelőtestületi figyelmeztetés, intés: Az iskolai rendszabályokat több területen megsértő olyan tanuló ellen alkalmazható fegyelmező intézkedés, aki magatartásával rossz irányba befolyásolja társait.

Alkalmazható például:

- 30 óra igazolatlan mulasztás esetén, mely a tanuló áthelyezésével járhat együtt.
- ha a tanuló jelenléte káros a közösségre. tiszteletlen,
- tanári méltóságot sértő magatartás

A fegyelmező intézkedést az osztályfőnök bejegyzí az osztálynaplóba, az elektronikus naplóba, és az ellenőrző könyvben tájékoztatja a szülőket.

Fegyelmi eljárás

Az a tanuló, aki az alábbi vétségeket elköveti, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

- kötelességeit szándékosan és súlyosan megszegi,
- többször vét a dohányzást, az alkoholfogyasztást és a drogfogyasztást tiltó szabályok ellen,
- drogterjesztéssel foglalkozik,
- lopást, egyéb bűncselekményt hajt végre,
- agresszív magatartást tanúsít,
- tanköteles, és 30 óra felett igazolatlanul mulaszt

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
- kizárás az iskolából.

Az intézményben a fegyelmi eljárás lefolytatására és a fegyelmi büntetés kiszabására a nevelőtestület megbízásából Fegyelmi Bizottság jogosult. A fegyelmi eljárás általános szabályait a Házirend 1. számú melléklete és a Nkt.37. és 58.§ tartalmazzák.

58. § (5) Tanköteles tanuló eltiltható a tanév folytatásától és kizárható rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén. Ekkor a szülő köteles új iskolát, kollégiumot keresni a tanulóknak. Abban az esetben, ha a tanuló más iskolában, kollégiumban történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül köteles másik iskolát, kollégiumot kijelölni számára.

Záradék

Az Encsi Váci Mihály Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium tantestülete a 2010-ben jóváhagyott Helyi Pedagógiai Programot 2011-ben és 2013-ban két alkalommal (április, augusztus) felülvizsgálta és a hatályos központi előírások szerint kiegészítésekkel, módosításokkal lezárta. A programot a tantestület elfogadta, a továbbiakban a Helyi pedagógiai programot 2 évenként felülvizsgálja.

A módosított pedagógiai program hatályba lépésének ideje a fenntartói jóváhagyás alapján. A programot elfogadás után nyomtatott formában elhelyezzük az iskola könyvtárában, a tanári szobában, kollégium nevelői szobájában, 1-1 példányt eljuttatunk a Szülői Munkaközösség és az Iskolai Diákbizottság vezetőjének, valamint elhelyezzük az intézmény honlapján.

A HPP és a Helyi Tanterv módosítása történhet:

- a nevelőtestület 2/3-ának javaslatára,
- az előírt törvényes felülvizsgálatok szerint.

A program érvényességi ideje: 2013-2018.

Encs, 2019. szeptember 23.

Jóváhagyta:

Szabó Árpád
igazgató
Szerencsi Tankerületi központ

Karsai Attila
intézményvezető